

universitātes avīze

PIRMDIENA,
1999. GADA
18. OKTOBRIS

<http://www.lanet.lv/~luua>

№2

Gaismas pils svētki

ŠAJĀ NUMURĀ:

Apsveikumi Universitātei

Tad kāds arājs teica:
Stāsti mums par Darbu.
Un viņš (Praviētis) atbildēja, sacīdams:
Jūs strādājat, lai turētos vienā soli ar zemi un ar zemes dvēseli.
Jo būt bezdarbībā nozīmē kļūt par svešinieku gada laikiem un atpalikt no varenā dzīves gājiena, kas lepnā padēvēībā soļo preti bezgalībai.

H. Džibrāns. Praviētis

Latvijas Universitāte - viena no Latvijas pamatvērtībām, pateicoties kurai Latvijas gaišākie prāti ir varējuši iegūt augstvērtīgu izglītību vairāku paaudžu garumā.

Apliecinot visdziļāko cieņu Latvijas Universitātei 80 gadu jubilejā, vēlu, lai Universitāte vienmēr spēj pulcināt Latvijas gaišākos prātus un sniegt vislielāko vērtību, kāda vien pasaulē pastāv, - konkurētspējīgas zināšanas.

Ministru prezidents Andris Šķēle

Vitauts Dižs Kauņas universitātes sveiciens ieauts Lietuvas krāsu jostā

3. lpp.

«Jūtos labi»

Universitātes jubileju atzīmēja ne tikai tūkstošiem studentu Kipsalas hallē, bet dažādos pasākumos, protams, arī LŪ mācībspēki un darbinieki.

Mūsu *Alma mater* arīdzan bija atbraukuši sveikt universitāšu pārstāvji no citām pasaules malām - no Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, ASV, Polijas, Slovēnijas, Somijas, Francijas, Itālijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Kanādas. "Īpatnēji, bet neviens nav no Krievijas," teica LŪ rektors J. Zaķis. "No Igaunijas ir Tartu universitāte - lielākā un slavenākā, bet no Lietuvas nav Viļņas universitātes. Jo šī svinēšana ir ar "marku"- nacionālā universitāte, un Lietuvā pirmā nacionālā universitāte ir Kauņa. Viļņa toreiz nebija Lietuvas sastāvā. Žēl, ka tā ir."

"Universitātes Avīze" uzrunāja profesoru JURI ZAĶI pašā svētku vidū.

- Kā jūtaties LU 80. jubilejā?

- Pats jūtos labi, kaut arī šī laikam ir pēdējā lielā jubileja, par kuru esmu atbildīgs. Viesi ir laimīgi, nāk kļāt un izsaka komplimentus. Varbūt viņi ir tikai laipni cilvēki, bet varbūt tiešām jūtas labi. Bet, ja viņi jūtas labi, es arī jūtos labi.

LU tiešām ir labas attiecības ar visām šīm augstskolām. No viņu puses tā nav tikai atbraukšana, lai paviesotos, tā nav atskaitīšanās. Praktiski visas universitātes ir ar senām tradīcijām.

Šie 80 gadi ir ļoti būtisks laiks. Pēc pirmā pasaules kara, kad nacionālā neatkarība bija augstākā vērtība, kad veidojās mazās neatkarīgās valstis, katra no tām veidoja savu nacionālo universitāti. Un man ļoti patīk, ka šajā ziņā mums ir laba savstarpējā saprašanās. Neviens nejauda, kādēļ jūs nerunājat galvenokārt angļu valodā, bet gan latviski. Tas ir viegli

5. lpp.

Vecās fotogrāfijas noslēpuma stāsts 5. un 13. lpp.

"Man patīk sievietes" 7. lpp.

Pirmoreiz Internetā - koncerts 16. lpp.

Stipendiju konkurss 10. lpp.

Vētra: LU un LMA reorganizācijā lielākās problēmas skar LU strukturālo reformu

Veicot Latvijas Universitātes (LU) un Latvijas Medicīnas akadēmijas (LMA) reorganizāciju, lielākās problēmas skar LU strukturālo reformu, kam vajadzīga virkne normatīvo aktu un lieli finansiālie ieguldījumi. Šādu atzinumu pēc LU un LMA reorganizācijas komisijas sēdes aģentūrai LETA puda LMA rektors Jānis Vētra.

LETA jau ziņoja, ka vakar augstskolu reorganizācijas komisijas sēdē katra augstskola iesniedza savus LMA pievienošanas priekšlikumus, par pamatu tālākai darbībai pieņemt LMA rektora izstrādāto priekšlikumu. J. Vētra sacīja, ka viņš esot gandarīts par to, ka visi komisijas locekļi vienbalsīgi par tālākās darbības pamatu pieņēma tieši viņa izstrādāto priekšlikumu. Koncentrējoties sešās lappusēs esot ieguldīts daudz darba.

LMA rektora projekts paredz esošās LU struktūrvienības sagrupēt 5 akadēmijas blokos un LU institūtos ar juridiskās personas tiesībām, saglabājot LMA kā spēcīgu, autonomu vienību. Vētra apgalvoja, ka saskaņā ar viņa reorganizācijas priekšlikumu LMA programmas netiekot "izšķīdinātas" LŪ. Pēc šī projekta LŪ turpmāk vadīs prezidents, kuru ievēl Satversmes sapulce.

LETA

JAUNUMI

Sadarbības deklarācija
ar Zinātņu akadēmiju

LU un LZA sadarbības līgumu paraksta prezidents Jānis Stradiņš un rektors Juris Zaķis

Latvijas Universitātes (LU) rektors Juris Zaķis un Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Jānis Stradiņš LU 80 gadu jubilejas atzīmēšanas ietvaros 28. septembrī parakstīja deklarāciju par sadarbību starp LU un LZA. Deklarācija īsteno akadēmiskās vides vienotības principu, paredzot harmonisku abu institūtu tālāku attīstību un sadarbību. Dokumentā atzīmēts, ka jau tagad vairāki LZA locekļi ir LU profesori. Abu institūtu sadarbība balstās uz nostādni par pētniecisko rezultātu izmantošanas tautsaimniecībā, izglītībā un kultūrā vitālu nepieciešamību. Deklarācijā uzsvērtā arī jaunatnes piesaistes zinātnei un finansiālo līdzekļu nodrošinājuma aktualitāte. "Vēlma

būtu subsidēta Latvijas zinātnes fonda izveidošana pēc Kultūrkapitāla fonda principiem. Īpaša vērība veltāma jaunās zinātnieku paaudzes izaudzināšanai un piesaistei Latvijas valstij," teiktas deklarācijā. Sadarbības partneri deklarācijā vienojās par datortīkla pilnveidošanu, jaunu - zinātniskās informācijas pieejamības sistēmas veidošanu, kopēju konferenču, sēžu, starptautisko pasākumu īstenošanu, kā arī saskaņotu rīcību Letonikas centra izveidē. Par šiem sadarbības aspektiem tikšot slēgti atsevišķi līgumi, parakstītā deklarācija esot tikai kā jumta līgums, paskaidroja LZA ģenerālsēkretārs profesors Andrejs Siliņš.

LETA

Sadarbības līgums ar
Rostokas un Brēmenes
universitātēm

Attēlā no kreisās Brēmenes universitātes rektors Jirgens Timms, LU rektors J. Zaķis, Rostokas universitātes rektors Ginters Vildenhains

LU rektors Juris Zaķis 28. septembrī noslēdza sadarbības līgumus ar Rostokas un Brēmenes universitātēm. Līgumi paredz iespēju studentu apmaiņai starp augstskolām, kā arī zinātnisko sasniegumu pētnieku un pasniedzēju apmaiņai. Līgumos ir ietverts arī darba plāns, kurš paredz praktisku sadarbību tūrisma veicināšanā reģionos, biznesa vadības un grāmatvedības inte-

grācijā, biržu un uzņēmējdarbības jomā, fizikā un elektronikā. Līgumos ietverti arī Latvijas un Eiropas Savienības likumdošanas salīdzinošie aspekti. LU ar Rostokas universitāti sadarbojas jau kopš 1965. gada. LU ir sadarbības līgumi ar 44 universitātēm. Šie līgumi neparedz nekādas finansiālas saistības.

LETA

Atklāta LU filiāle

10. septembrī svinīgi tika atklāta LU filiāle Ogrē. Par tālākiem notikumiem informēsime turpmāk.

Noslēgts līgums par Igaunijas un
Latvijas institūta darbību

Sīkāka informācija nākamajā "UA" numurā.

Zinātņu vēstures konference

Lai atskatītos uz Latvijas Universitātes pirmsākumiem un izvērtētu aizvadīto gadu vēsturisko pieredzi, Latvijas Universitātes jubilejas gaidās septembra nogalē tika rīkota konference "Latvijas Universitātei - 80." Darbs konferencē noritēja 11 sekcijās. Katrā no tām tika izvērtēta un precizēta kādas konkrētas zinātņu vai tautsaimniecības nozares vēsturiskā gaita. Ar saviem vēstures lasījumiem konferencē piedalījās referenti ne tikai no Universitātes, bet arī no citām Latvijas augstskolām, muzejiem, Latvijas Nacionālās bibliotēkas. Pavisam tika nolasīti 133 referāti.

Konferences noslēgumā uz plēnārsēdi Mazajā aulā sanāca plašs vēstures pētnieku pulks, kas noklausījās vairākus referātus par

Latvijas Universitātes nozīmi dažādos aspektos. Klātesošie iepazīsinās ar I. Grosvalda lasījumu par Latvijas Universitāti kā latviešu nacionālās intelīģences veidotāju Latvijas brīvvalsts laikā, K. Poča lasījumu par Latvijas Universitātes lomu izglītības līmeņa celšanā Latgalē, K. Vārtukapteina lasījumu par pirmā patstāvīgā Latvijas Universitātes atzara - Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas - tapšanu, kā arī M. Baltiņa lasījumu par zinātnisko grādu nostrifikāciju Latvijā un tās radītajām problēmām zinātnes vēsturē.

Plēnārsēdes gaitā tika apbalvoti LU studentu zinātnisko darbu konkursa uzvarētāji. Grāmatu "Latvijas Universitātei - 80", "Universitātes Avīzes" speciālizdevu-

mu un naudas prēmiju saņēma seši pirmās vietas ieguvēji, deviņpadsmit otrās vietas ieguvēji un pieci trešās vietas ieguvēji. Bez tam klātesošie varēja iepazīties arī ar LU bibliotēkas grāmatu fondu izstādi "Latvijas Universitātes rektoru un mācību spēku darbi: 1919. g. - 1940. gads."

Pēc plēnārsēdes tika prezentēts pēc LU rektora J. Zaķa ierosmes un ar viņa atbalstu, kā arī par LU līdzekļiem klajā nākušais pētījums "Latvijas Valsts Universitātes vēsture 1940. - 1990. gads." Pie šā darba tapšanas strādāja autoru kolektīvs profesora H. Stroda vadībā.

DAINA KALNA

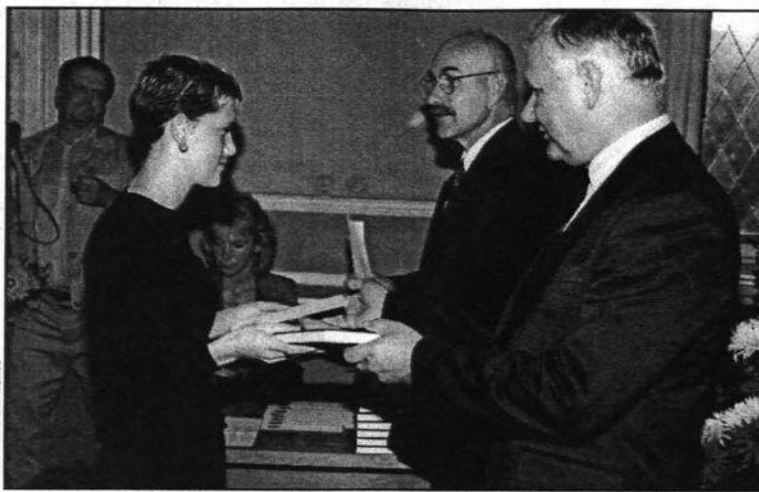

Foto - TOMAS GORNBIEČIS

Foto - TOMAS GORNBIEČIS

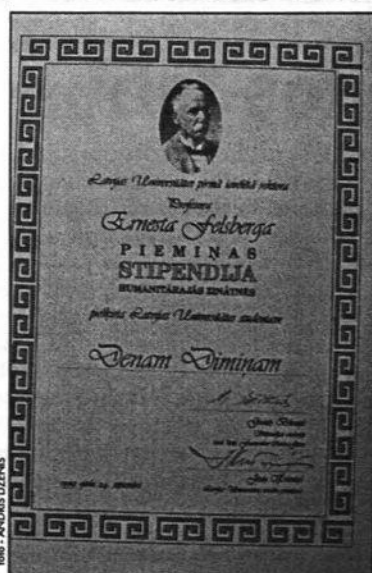

Foto - ANDRIS DZINS

Profesora Ernesta Felsberga piemiņas stipendijas rakstisks apstiprinājums

Foto - ANDRIS DZINS

LU bijušā rektora profesora Ernesta Felsberga mazdēls Guntis Bērziņš (pirmais no labās) pasniedz sava vectēva piemiņas stipendiju Filoloģijas katedras vadītājam Vitai Paporinskai, lai to tālāk nodotu stipendiātam Denam Dimiņam. Attēlā vidū LU mācību profesors Juris Krūmuņš

Medicīnas fakultātes konference

Universitātes 80. gadadienas jubilejas nedēļā Medicīnas fakultāte un Pediātru asociācija kopīgi organizēja konferenci "Helikobaktēriju infekcija bērniem", kas ir viens no pasākumiem Karolinskas institūta un Latvijas sadarbības projekta doktorandu (Ph/D studentu) sagatavošanā. Kopumā šajā programmā mācās seši doktorandi no Latvijas un seši - no Igaunijas. Projekta finansēšanu uzņēmusies Zviedrijas valdība, un tas paredz zinātniskā darba pilnveidošanu Latvijā un Zviedrijā, līdztekus ieguldījumam Latvijas veselības aprūpē izdarot pētījumus dažādās aktuālās medicīnas apakšnozarēs. Projekts paredz arī praktisko ārstu izglītošanu, iepazīstinot ar mūsdienu fundamentālās un klīniskās medicīnas sasniegumiem.

Atklājot konferenci, projekta koordinatore profesore Ingrida Rumba pastāstīja, ka, izvēloties

prioritāros virzienus projekta realizēšanas ietvaros, tika ņemtas vērā Latvijas veselības aprūpes aktuālās vajadzības, tāpēc par pētījumu jomām tika izvēlētas pediātrija, virusoloģija, onkoloģija, patoloģija, stomatoloģija.

25. septembrī notikusi konference bija veltīta vienam no izpētes virzieniem - kuņģa un zarnu trakta iekaisumiem bērniem.

Tajā referēja profesors Jans Ejderhamns no Karolinskas institūta, iepazīstinot 450 praktisko ārstu lielo auditoriju ar jaunākajām atziņām par gastrīta izraisītāja - helikobaktērijas - infekcijas diagnostiku un terapiju. LU Medicīnas fakultātes doktorande Ilva Daugule (zinātniskā darba vadītāja prof. Ingrida Rumba, prof. Jans Ejderhamns) sniedza pārskatu par bērnu inficētību Latvijā. Pētījumā tika izmantota jauna neinvazīva diagnostikas metode, kas Latvijā

ieviesta pirmo reizi - elpas tests. Iegūtie paraugi tika analizēti Karolinskas institūta mikrobioloģijas un histoloģijas laboratorijās, tādējādi rezultāti atviegloja tālākas adekvātas ārstēšanas taktikas izvēli 230 bērniem. Pirmo reizi ir izziņāta infekcijas epidemioloģija Latvijā, kas ir zemāka nekā Igaunijā un Krievijā, kā arī identificēti riska faktori.

Konferences noslēgumā praktiskie ārsti dalījās pieredzē (gastroenteroloģijas nodaļas vadītāja A. Marksa-Ēbela), tika apspriestas sarežģītas pacientu slimības vēstures.

Konferenci noslēdzot, dalībnieki puda gandarījumu par lietderīgi aizvadīto dienu un izteica cerību, ka šādas konferences tiks rīkotas atkārtoti.

INGŪNA LIEPA

JAUNUMI

Balvas zinātnē

Attēlā no kreisās: Agnis Zariņš, Kristīne Modnika, Gundars Ratnieks, profesors Andris Buiķis

Svinīgs notikums LU bija 27. septembrī, kad rektora kabinetā Minsteres balvas saņēma studenti un maģistranti:

⊗ Kristīne Modnika (Filoloģijas fakultāte, maģistra darbs) - "Robertas Mūka dzejas poētika";

⊗ Solvita Jermačāne (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, maģistra darbs) - "Smaržzāles - parastās smilgas sabiedrību klasifikācija un ekoloģija Latvijā";

⊗ Agnis Zariņš (Teoloģijas fakultāte, maģistra darbs) - "Baznīcas tiesību avotu attīstība I - XI gadsimtā";

⊗ Gundars Ratnieks (Fizikas un matemātikas fakultāte, maģistra darbs) - "Augstfrekvences elektromagnētiskā lauka trīsdimensionālās ietekme uz pretestības svārstībām silīcija monokristālā, to audzējot ar peldošās zonas metodi";

⊗ Vita Rutka (Fizikas un matemātikas fakultāte, bakalaura darbs) - "Eliptiska tipa vienādojumu risināšana apgabalos ar stūra punktiem".

Šajā notikumā klāt bija LU rektors profesors Juris Zaķis, prorektori profesori Juris Krūmiņš, Ivars Lācis, kā arī citi augstskolas vadības pārstāvji. Balvas pasniedza Marija Vazna - Minsteres universitātes pen-

sionētā profesore un ilggadējā rektore. Dāvinājums bija no viņas personiskā fonda.

Savā uzrunā Vaznas kundze pastāstīja, ka jau piecus gadus viņa ir LU Goda doktore. Taču sakari starp Minsteri un Rīgu ir ļoti seni, jo arī Minstere ir Hanzas pilsēta. Pēc Otrā pasaules kara Minsterē tika izveidots Latviešu centrs, arī ģimnāzija. Tā ārzemju latviešiem bija iespējams bērnus sūtīt latviešu skolā. Savukārt pirms astoņiem gadiem Vaznas kundze un Zaķa kungs nodibināja sadarbības tiltu starp Latvijas un Minsteres universitāti. Tas palīdzēja attīstīties zinātnei, izveidot valodu centru Svešvalodu fakultātē, un Minsteres augstskolas mācībspēki izveidoja šo balvu fondu. Prēmijas domātas, lai veicinātu zinātnes attīstību, atbalstītu jaunus zinātniekus. Lai ikvienam būtu vēlme piedalīties šajā konkursā. Vaznas kundze apsūlēja, ka arī turpmāk katru gadu tiks pasniegtas šīs balvas.

Atbildes runā LU rektors profesors Juris Zaķis teica: "Kolēģi un draugi! Aizkustinoši ir tas, ka mēs iesākām draudzību ar Minsteres universitāti. Nereti mūsu draudzības li-

gumi starp LU un citām augstskolām beidzas ar to, ka parakstām līgumus, iedzeram šampanieti un daudzus gadus vairs nekas nenotiek. Gadījumā ar Minsteres universitāti šampanietis bija daudz mazāk nekā konkrētie darbi.

Profesore Marija Vazna ir unikāls cilvēks. Kur viņa ņem tik daudz iespēju palīdzēt LU, man ir noslēpums. Turklāt, palīdzība nāk no tīras sirds un ļoti lielā mērā no viņas personīgi. Mēs ceram kādreiz to viņai atmaksāt. Ja ne mēs, tad jaunie laureāti. Liels paldies jums, Vaznas kundze! No visas sirds vēlu Universitātes vārdā jums ilgu mūžu un labu veselību!"

Sekoja svinīgā balvu saņemšana. Uz to gan nebija ieradušies visi laureāti, bet trīs no viņiem - Kristīne Modnika, Agnis Zariņš un Gundars Ratnieks. Liels prieks un pārsteigums bija, ka dāvanu saņēma arī Milda Klepere - rektora palīdze sociālajos jautājumos. Viņa teica: "Patiesi jutos ārkārtīgi pārsteigta! Man vislielākais apbalvojums ir manu kolēģu izpalīdzība, atsaucība. Tas, ja mums labi veicas darbs. Daudz piestrādājam, lai pagodinātu mūsu ilggadējos cienījamos darbiniekus. Par godu Universitātes jubilejai 25. septembrī rīkojām veterānu vakaru. Sajūta, ka šis pasākums labi izdevās - tajā bija sirsnīga, laba atmosfēra. Prieks, ka sākot ar "Universitātes Avīzes" redakciju, beidzot ar Universitātes apkopēju, nemaz nerunājot par Universitātes vadību, visi mani atbalstīja. Paldies jums par to! Sirsnīgs paldies profesorei Marijai Vaznai par dāvanu!"

"Universitātes Avīze" jautāja arī jaunajiem zinātniekiem, kas viņiem bilstams šajā svētku reizē. Fizikis Ratnieks teica: "Latvijā ar eksperimentālo zinātņu eksaktajā laukā ir tā pagrūti, lai gan teorētiķiem, kā kādreiz teica dekāns Judrups, vajadzīgs papīrs un zīmulis. Manuprāt, šajā gadījumā daters ir papīrs un zīmulis."

Sobrid ir krīze, un zinātnei ļoti trūkst naudas. Daudz palīdz kontakti ar ārzemju augstskolām, piemē-

Attēlā LU rektors un Minsteres universitātes profesore Marija Vazna

ram, ar Hannoveres universitāti. Mēs strādājam pie tēmas, kas interesē cilvēkus pasaulē. Liels paldies minsteriešiem un rektoram profesoram Jurim Zaķim, ka viņš šādu sadarbību ir attīstījis."

Kristīne Modniku apsveica arī viņas darba vadītāja profesore Janīna Kursīte: "Esmu priecīga ne tikai kā vadītāja, bet arī kā Filoloģijas fakultātes dekāne. Manuprāt, tā ir zīme, ka fakultāte "sāk iet uz augšu". Tas ir liels gods arī mūsu politiologiem, humanitāro nozaru pārstāvjiem."

Kristīne Modnika ir ļoti talantīga, ļoti mērķtiecīga, ļoti spītīga, bet laikiem zinātnē tā arī vajag."

Kristīne Modnika: "Vispirms saku ļoti lielu paldies savai profesorei Janīnai Kursītei, jo tikai ar viņas palīdzību esmu saņēmusi šo atzinību - godalgu."

Profesore Janīna Kursīte: "Godalga ir šī darba nopelns. Lieliski, ka mums abām sakrita domas - Roberts Mūks ir viens no interesantākajiem, dziļākajiem un reizē - mazāk izprastajiem latviešu trimdas dzejniekiem un filosofiem. Kristīne ķērās pie ļoti sarežģīta uzdevuma, mēģinot izprast Robertu Mūku ne tikai kā dzejnieku, bet arī kā filoso-

fū. Filologam tas nūdien nav viegls uzdevums. Mēs mūsu fakultāte ir pateicīga arī Universitātes vadībai par to, ka šis netradicionālais darbs tika godam novērtēts un ir piecu apbalvoto vidū."

No Teoloģijas fakultātes apbalvots tika Agnis Zariņš. Viņa darbs bija "Baznīcas tiesību avoti no I līdz XI gadsimtam". Agnis teica: "Jūtos patīkami pacīlāts, un man tas ir liels morāls gandarījums saņemt šo balvu."

Manuprāt, kanonisko tiesību sistēmu vajadzētu pārzināt ne tikai teologiem, ja viņi grib profesionalizēties Baznīcas vēstures jautājumos. Tās ir vērtīgas zināšanas arī tiem zinātniekiem, kurus interesē tiesību vēsture. Arī tiesību teorija. Šī kanonisko tiesību attīstība lielā mērā ir ietekmējusi pašreizējās Eiropas tiesību sistēmas veidošanos un sniedz arī daudzas atbildes par vēstures jautājumiem. Tā ļauj prognozēt, kāda būs tālākā starpbaznīcu globālo attiecību sistēma, izejot no Baznīcas tiesībām, un ļauj redzēt lietas kopsakarības."

Balvas izdalītas, ziedi smaržo, un darbs turpinās.

MĀRA SADOVSKA

Apsveikumi Universitātei

◀ 1. lpp.

Universitātes ir īpašas mācību iestādes. Tās ir radītas, lai mācītu, veiktu pētījumus, meklētu patiesību. Taku meklēšana ir to galvenā funkcija.

H. I. Līvits

Latvijas Universitātes 80. jubilejā vēlam rektoram Jurim Zaķim un Universitātes kolektīvam pildīt īpašo misiju - radīt jaunas akadēmiskās patiesības un aizstāvēt jau pārbaudītās. Viena no tām - valsts prestižu pasaulē var nodrošināt augstākā izglītība.

Augstākās izglītības padomes vārdā vēl priekšsēdētāja Baiba Rivža

Izglītota tauta ir katras plaukstošas, brīvas un demokrātiskas valsts pamats. LU cildeno akadēmiskās un profesionālās izglītības misiju ar izcilību veic jau astoņus gadus desmitus.

ASV vēstniecības un amerikāņu tautas vārdā sveicu LU studentus, mācībspēkus un darbiniekus nozīmīgajā jubilejā.

Novēlam vislielākos panākumus arī turpmākajos gados.

James H. Holmes,
ASV vēstnieks

Faksi, elektroniskie past, telegrammas saņemtas no Viļņas universitātes rektora Rolandā Pavilona, Tarasa Sevčenko, Kijevas universitātes rektora Viktora Skopenko, Klaipēdas universitātes rektora Staša Vaitenūna, Baltkrievijas valsts universitātes prorektora V. Astapenko, Somijas Joensuu universitātes rektora Perttu Vartiaineņa, Ņujorkas valsts Bufalo universitātes rektora V.R. Greinera, Turku universitātes, Hannoveres universitātes Elektrosiltuma institūta, Tallinas Tehniskās universitātes, Parīzes (universitātes) Panteonas - Sorbonnas universitātes, Vasedas universitātes Japānā - rektora Takajasu Okušima, kā arī LU Goda biedriem un doktoriem no dažādām pasaules augstskolām, arī izdevuma "Universitas" galvenā redaktora Gunāta Cimbuļa ar vēlējumu "Universitātei būt iekšēji un ārēji stiprai, lai turpinātu darbu latviešu tautas nākotnes labad."

Oslo Universitātes simbols māla šķīvī

Vāze no Ščecinas universitātes

Banku augstskolas sveiciens

Latvijas Lauksaimniecības Universitāte par sevi atgādina ar mākslas starpniecību

Sveiciens no Helsinku, Rostokas, Nikolaja Kopernika universitātes Toruņā, Stokholmas, Uzbekijas universitātes u.c.

VĒRTĒ PAŠMĀJU ACS

"Svešs lai, kā ozoliem mūžīgiem, vītums Visiem, kas mūžīgu uguni kur (..)"

Rektors J. Zaķa kungs ar kundzi Anitu sirsniģi paspieda roku visiem LU veterāniem un viesiem. Sveicienu saņēmu LU Personāla daļas vadītāja J. Smailovas kundze

Fizikas un matemātikas fakultātē Zeļļu ielā Universitātes ietvaros veterāniem tika organizēta balle. Sarkanajā zālē vakaru atklāja Astra Kravčenko, aizkustinoši skanēja B. Martuževas dzejolis. Sekoja rektora J. Zaķa svinīgā uzruna. Rektors klātesošajiem izteica pateicību par uzticību Universitātei, ilgajiem nostrādātajiem gadiem. Īsu, bet spožu koncertu sniedza senās mūzikas ansamblis "Canto".

Vakara turpinājumā veterāni tika uzaicināti uz Zaļo zāli, kur, pateicoties Universitātes saimniecības daļai, bija uzklāti svinību galdi. Vakara gaitā uzrunas teica daudzi Universitātes ilggadējie darbinieki - Fizikas un matemātikas fakultātes docents Jāzeps Eiduss un profesore Elza Krauliņa, Bioloģijas fakultātes profesors Artūrs Mauriņš, Pensionāru Federācijas vadītājs profesors Jānis Porjētijs, Filoloģijas fakultātes docents Ābrams Kleckins, šobrīdējais LR Satversmes tiesas priekšsēdētājs Aivars Endziņš, rektora palīdze sociālajos jautājumos Milda Klepere un daudzi citi.

Krietnai daļai šo cilvēku Universitāte ir bijusi visa dzīve. Vispirmās studiju gadi gan pirmskara, gan pēc-kara smagajos apstākļos, saskare ar Universitātes toreizējiem mācībspēkiem. Tad pašu zinātniskā, pedagoģiskā darba ceļš. Vakara gaisotne bija īpaša. Valdēja optimisms. Paveiktais nav bijis veltīgs: vērojot studentu mirdzošās acis, skatāma nākotne. Universitātes vadības nopelni ir harmonisks darba kolektīvs. Neizdēvēme atbalstīt, bagātināt vienam otru, apzināties sakņu spēku.

Dzīvē uz vietas stāvēt nevar

Uz sarunu aicināju svinību viesi, ilggadējo Universitātes pa-

sniedzēju Valiju Klani.

-Universitātē Ģeogrāfijas fakultātē iestājos vācu okupācijas laikā - 1942. gadā; to beidzu 1948. gadā. Jau mācoties, sāku strādāt par laborantu, viss mans darba mūžs ir bijis saistīts ar Universitāti. Jauniešiem no laukiem tolaik nebija cita mērķa kā

Universitāti vienmēr aizstāvēt sola LR Satversmes tiesas priekšsēdētājs A. Endziņa kungs

mācīties, mēs vienkārši zinājām, ka savādāk nevar. Nekādu īpašu izpriecu toreiz nebija. Arī kopmitnes nebija, irējām istabiņas. Reizēm aukstā laikā sildīties gājām uz kino. Dzīvē tā ir iekārtots, ka uz vietas stāvēt nevar - jāiet vai nu uz priekšu, vai atpakaļ. Pēc Universitātes beigšanas sekoja aspirantūra, atbilstoši ģeogrāfa specialitātei - zinātniskais darbs par Kurzemi, disertācija par Vidzemi.

Vairākus gadus arī pēc aiziešanas pensijā strādāju ar studentiem, aizvietoju kolēģus: lasīju lekcijas, vadīju vasaras prakses. Rakstīju arī rakstus enciklopēdijai.

Esmu pensijā jau piecpadsmit gadus, Veterānu padomē esam desmit, strādājam Mildas Kleperes vadībā. Padomē katram jāveic savs pienākums, kopā sanākam apmēram reizi mēnesī. Mans darbs ir

saistīts ar ekskursiju rīkošanu, to maršrutu izstrādāšanu. Pārsvārā tās tiek organizētas vasarā.

Pateicoties Vasermana kungam, mums ir autobuss, ar kuru apbraukāta Latvija. Aizvadītā vasara ceļojumu ziņā bija bagāta. Pirmā ekskursija bija uz Daugavas kreisā krasta salām un pussalām, uzzinājām daudz interesanta. Nākamais brauciens bija daudz tālāk - līdz pat Alūksnei, aplūkojām arī Gaujienu, Veclaiceni, Jaunlaiceni, Api. Trešajā izbraukumā devāmies uz Vecpiebalgu, viesojāmies Kaudzīšu muzeja Skalbēs, Saulrietos, pēc tam ceļš veda uz Cesvaini - Cesvaines pili, Grašiem. Nesen aizbraucām uz Bīriņu pili, Melngaila muzeju, aplūkojām Dainu kalnu Turaidā. Iepriekšējos gados daudz esam ceļojuši pa Kurzemi, Vidzemi. Man šie braucieni ir tikpat kā dzīvības elpa.

Universitātes pensionāriem, salīdzinot ar citu augstskolu bijušajiem darbiniekiem, tiek sniegts liels atbalsts. Tas viss, pateicoties Universitātes vadībai. Reizi gadā, parasti uz Jauno gadu, ir rasta iespēja pensionāriem sarīkot tikšanos, kafijas vakaru. Svētkos vienmēr ir bijusi kāda paciņa - tas mums visiem sagādā priecīgu pārsteigumu.

Universitāte ikvienam, kas vēlas izmantot tās iespējas, dod ļoti daudz pamatu. Tālāk

vienkārši nedrīkst apstāties.

Sarunai pievienojās ilggadējā Universitātes pasniedzēja, vēsturniece Ilga Apine.

-Universitātē esmu pavadījis 55 gadus, piederu tai pilnībā. Nekad nesmu pārtraukusi darbu Universitātē, lai gan pasniedzu arī Filosofijas un socioloģijas institūtā. Piederu pie kara laika bērnu paaudzes, tajā laikā izglītība bija saplūmīta, samocīta. Pirmo reizi vērū Universitātes durvis, kad man bija sešpadsmit, tās likās ļoti smagas. Tad karš vēl nebija beidzies, Rīga vēl bija aptumšota, Kur-

LU seniори dzīvespriecīgi atceras savu Alma mater

zemē notikā kaujas. Universitātē jēgāju ar lielu bijību, ņeticēju, ka kādreiz piederēšu tai. Šī bijība man arī nekad nepazuda. Universitātē ieguvi augstāko filoloģisko izglītību, īpašu interesi par literatūru un dzeju. Ar vēstures studijām sāku nodarboties aspirantūrā.

Visdažādākajos laikmetos, neraugoties uz ideoloģijām, Universitātē vienmēr bijis ļoti augsts akadēmiskais līmenis. Ja kādam bija tikai šī čaula - ideoloģija -, tad tāds cilvēks ilgi Universitātē nepalika.

Vairāk nekā divdesmit gadus strādāju ar Fizikas un matemātikas fakultātes studentiem. Mēs, vēsturnieki, no viņiem arī daudz ko iegu-

zīmē minējis manas lekcijas. Daudzi mani bijušie studenti šobrīd ir augstos amatos gan valdībā, gan Saemā. Aivars Stranga jau 1. kursā bija cilvēks ar vērienu un milzīgām darbaspējām. Ļoti augstu vērtēju viņa darbus, iesaku tos arī studentiem. Aivars Strangas vērtējumiem es uzticos. Nellija Ločmele bija talantīga studente, tagad viņa "Dienā" raksta par politiskajām partijām, varu no viņas kaut ko aizgūt.

No 60. gadiem konsekventi savu pētniecisko darbu saistīju ar nacionālo jautājumu. Toreiz tā bija Latvijas sociāldemokrātijas vēsture un nacionālais jautājums vēsturē. Piedāvāju arī savus spekcursus par nacionālajiem jautājumiem. Filosofiem sāku lasīt etnopsiholoģijas kursu. Ideoloģijas ietvaros tomēr centāties akcentēt kaut kādas tēmas. Savulaik es rakstīju par nacionālo pašapziņu - latviešiem tā ir noturīga, viņi neasmilējās.

Politologiem patlaban pasniedzu etnopolitikas kursu, etnopsiholoģiju, arī ievadu politoloģijā.

Man joprojām ir ļoti sakari, lietišķi kontakti ar Maskavas etnoloģiem. Etnoloģijas un Antropoloģijas institūtā ir grāmatas, pēc kurām es speciāli braucu uz Maskavu.

Sodien studentu un pasniedzēju starpā valda demokrātiskākas attiecības nekā agrāk. Varbūt tā ir Eiropas, Amerikas ietekme.

Stabilas, pamatīgas zināšanas Universitātē vienmēr ir spējuši dot. Tās bija konvertējamas. Tie, kuri aizbrauc uz ārzemēm ar Universitātes izglītību un valodu zināšanām, var ļoti labi adaptēties.

Reorganizācija mani biedē. Domāju, ka sevi kā akadēmiskuma simbolu Universitāte nedrīkst zaudēt.

Universitāti nākotnē redzu augstā akadēmiskuma līmenī, mūsdienīgu, atvērtu visam jaunajam.

ANDA LASE

Atmiņu drumsklas par profesoru Teodoru Celmu

Grāmatā "LU tiesībzinātnieki" apcerēti pirmskara gadi - LU profesore Līnas Birziņas skolotāji un pēc-kara docētāji - autores darbības. Izdevumā nav pieminēti tie profesori, kas pasniedza nejuriskās disciplīnas, piemēram, filosofiju. Līna Birziņa "UA" redakcijai uzticēja atmiņu drumsklas par spilgtu personību - Teodoru Celmu, kas juristiem lasīja lekcijas un vadīja seminārus disciplīnā "Loģika un atziņu teorija". L. Birziņa to klausījās 30. gadu otrajā pusē, un profesors palicis atmiņā kā spilgta, vienreizēja un neatkārtājama personi-

ba, vienkāršs un demokrātisks cilvēks. "Viņš nebija skolmeistars, kas klausītājam liek kaut ko iegūvēt, iekalt vai iemācīties. Tā vien šķita, ka viņš ar mums draudzīgi sarunājas. Profesors mīlēja vācu valodu un kādā brīdī mums pastāstīja, ka esot Vācijas filosofijas doktors, tolaik, t. i., 30. gados viņš aizstāvēja doktora disertāciju arī LU.

Viņš stāstīja tēlaini. Tās notika apmēram tā: "Auditorijā ir caurvējš, jo izsists logs. Kaut kas jādara, lai to novērstu. Es rīkojos un izrauju svārku pogu. Tātad - esmu "kaut ko darījis". Bet vai caurvējš

novērst? Protams, nē, jo svārku pogai ar izsisto logu nav cēloņsakarību. "Tā mēs apgūvām cēloņsakarību. "Loģiskie putekļi" - iemīļots Celma izteiciens. Ir izvirzīta hipotēze. Lai to verificētu, vajadzīgi pierādījumi. Ja šādu pierādījumu nav, hipotēze sabirst loģiskos putekļos, un cerētās patiesības vietā paliek tikai šķitums.

Profesors Celms mēdza atsaukties arī uz daijliteratūras darbiem. Runājot par pierādījumiem, viņš atstāstīja Čehova noveli "Zviedru sērķociņš".

Profesora Celma lekcijās vien-

mēr bija daudz studentu. Tās klausījās arī kāds neredzīgs jauneklis, kuru Celms pie rokas ieveda auditorijā.

Celma lekcijas notika LU galvenās ēkas lielajā amfiteātra auditorijā, kas parasti bija pilna, jo šīs lekcijas bija neaizmirstamas."

Savukārt Līnas Birziņas grāmatā "LU tiesībzinātnieki" ir ne tikai lielisks mācību materiāls studentiem, Latvijas tiesību zinātnes pētniekiem, bet arī interesanta un saistoša lasāmviela ikvienam, kuru interesē tiesiskā doma Latvijā XX gadsimtā un LU profesoru

spilgtās personības.

Grāmatas pēcvārdā autore izsaka cerību, ka "XXI gadsimtā nebūs lielu karu, revolūciju, etnisku konfliktu un ideoloģisku cīņu, kurus izšķir ar bruņotu spēku, cerēsim, ka uzplauks saimnieciskā rosība, celšies vispārējais labklājības un kultūras līmenis, nostiprināsies demokrātijā un sociālais taisnīgums, izveidosies tiesiska valsts ar brīviem un līdztiesīgiem pilsoņiem."

Tik tiešām - cerēsim, un lai mums visiem izdodas!

ZANE STRODE

VĒRTĒ PAŠMĀJU ACS

"Jūtos labi"

◀ 1. lpp.

saprotams, jo viņi paši katrs runā savā valodā.

Bet tā ir arī problēma, par kuru es saņēmu rakstu no bijušā Tartu universitātes rektora – ja kādreiz visās universitātēs dominējošā bija latīņu valoda, tad tagad nacionālās universitātes pakāpeniski sāk pāriet uz vienu valodu – angļu valodu. Universitātes uztrauc tas, ka nacionālās universitātes pārvērtīsies par angļiskām. Piemēram, vācieši, franči gandrīz neļauj runāt angliki. Bet Zviedrijā, Norvēģijā doktora grāda darbus raksta angļu valodā. Zviedrijā ir ieviesta kārtība – ja auditorijā kaut viens cilvēks nesaprot zviedru valodu un gribētu, lai lekcija notiek angliki, profesoram ir jāpāriet uz angļu valodu. Ja pie mums kāds pieprasītu lasīt lekcijas krievu valodā, mēs teiktu: "Kā nav kauna!" Un es brīnos par ziemeļu zemēm – tās tik viegli atdod savas valodas tiesības. Šeit, piemēram, ir Stokholmas ekonomikas augstskola – arī tajā runā angliki.

Kad LU dibināja Eiropakultāti, liela loma bija vāciešiem. Kad pēc viena gada viņi ieradās, lai pārbaudītu, kā fakultāte strādā, noskaitās, ka tajā visi runā angļu valodā, un atteicās ieguldīt naudu.

- Kādu Jūs redzat LU nākotni?
- Ļoti būtiski ir starptautiskie kontakti. Latvijas Republikā ir LU, un Universitāte ir kaut kas starptautisks. Ir jānostiprina angļu valodas zināšanas, jāatjauno vācu valodas lietošanas tradīcijas.

Galvenā LU misija – nodrošināt iespēju iegūt augstāko izglītību visiem atbilstoši cilvēktiesību deklarācijai. Katram, kuram ir vidējā izglītība, ir tiesības studēt. Ne konkursa veidā. Nedrīkst būt tā, ka viens otru "spiež" ārā, kurš nu būs pirmais. Ja ir apgūta vidējā izglītība, ir tiesības studēt. Var būt kaut kādi ierobežojumi, kādas stipendijas var iegūt vai neiegūt. Tāpēc LU ir izaugusi skaita ziņā – tajā studē aptuveni 26 tūksto-

ši jaunieši. Mēs nevaram ieiet Eiropā, ja nesasniedzam to pašu studentu skaitu – 2,5 - 3% no visiem iedzīvotājiem. Pašlaik LU ir galvenā, kas nodrošina lielo studentu skaitu. Tiekme iegūt izglītību ir augstākā, kādu var vēlēties. Ja mēs aizveram durvis, cilvēks sāks meklēt citu nodarbošanos, kas būs sliktāka par studijām šeit. Tiem, kuri nemaz nav tik spējīgi un labi studenti, labāk ir atrasties šeit, nevis kaut kur citur.

- LU iespāids Latvijā šodien ir dominējošais starp augstskolām.

- LU nav jāokupē Latvija un nav viss jāpievieno sev. Ir amorāli apgalvot pretējo, piemēram, kādam, kas sekmīgi strādā, pateikt: "Man tu esi apnicis, tev jāpievienojas LU."

Interesanti, ka kaut kāds finansu ministrs saka: "A, jūs apvienosities, un kur paliks līdzekļu ekonomija?" Jebkura augstākās izglītības reforma nevis ekonomē, bet prasa jaunus līdzekļus. Ir labi zināms, ka Latvijas izglītība ir tik lēna, ka, lai to uzlabotu, tajā ir jāiegulda. Ekonomiju nav ko gaidīt. Bet izrādās, ka, apvienojot Medicīnas akadēmiju un LU, finansu ministrs bija domājis iekonomēt. Ja tā, viņš domāja galīgi greizi.

Mums ir tik daudz jauku augstskolu, kas viena otru praktiski nedublē un viena otrai netraucē.

- Kādas ir Jūsu domas par mācību maksas ieviešanu?

- Latvija no valsts budžeta izglītībai dod tik maz, kā nekur citur apkārtējās valstīs. Ieviešot mācību maksu, kategoriski nedrīkst samazināt valsts finansējumu. Tas ir jāsaglabā un jāpalielina. Tikai jāvienojas, kā nauda tiek izmantota – vai sakoncentrējot uz daļu studentu, kas nemaksā nemaz, tad visi pārējie maksā kādu daļu vai visu summu; vai arī visi maksā vienādi, ne pārāk lielu summu, un pārējo sedz budžets. Tas ir jautājums par finansēšanas noteikumiem.

- No kā tas ir atkarīgs? No valdības?

- Tā ir valdības politika.

Pašlaik tiem, kas iet uz pilnīgo valsts budžeta izglītību, ir smags konkurss. Tie, kas konkursu neiztur, iet uz daļējo apmaksu (10 - 50%). Tiem, kas maksā visu summu, ir vismazākais konkurss. Katrai no šīm studentu grupām jābūt saviem noteikumiem.

Ir kategoriski nepieņemami, ka Latvijā lielai daļai cilvēku nebūs iespējas saņemt izglītību pilnībā par valsts budžetu. Mums ir jāgādā par tiem, kas grib studēt. Lai cilvēks labāk tērē mūsu budžetu, bet lai pēc iespējas ātrāk un labāk arī studē, jo, viņam aizejot strādāt, viss Latvijai tiks atdots atpakaļ. Ir liela daļa studentu, kuriem ir jāpalīdz sekmīgi studēt.

Izglītības peļņa būs pēc pieciem gadiem. Neviena valdība, neviena politiskā partija nedomā tālāk par pusgadu. Pēc gada jau var būt cita partija, cita valdība pie varas. Mani skumdina tāda īstermiņa domāšana. Tādēļ izglītība nav prioritāte.

Kad jautā: "Kur lai ņem naudu kredītišķināšanai?", es rupji varu atbildēt: "Rit no rīta to naudu var dabūt." Ir tik daudz kredītišķo iestāžu, banku. Kāpēc kredītu nepiešķir izglītībai, bet biznesa projektiem?

- Acimredzot, valdība par maz uzmanības pievērš izglītībai.

- Jā, tā ir. Izglītības līmenis valdībā ir relatīvi zems. Augstāko varas vīru padomnieki ir pusizstudējuša jaunieša līmenī. Tai pašai valdība sastāv no bijušajiem universitātes profesoriem. Uz cilvēku var pajauties tikai tad, ja viņš ir izstudējis.

Kamēr valdībā neparādīsies cilvēki, kas ir izgājuši pamatīgu skolu, cieņas pret izglītību nebūs. Kā cilvēkam ar augstāko izglītību var būt zemāka vidējā alga nekā tam, kuram nav izglītības? Es brīnos, ka latvieši vēl nāk studēt LU. Tas nozīmē, ka viņi jūt - izglītība būs vajadzīga.

- Ko Jūs domājat par tiem studentiem, kuri brauc studēt uz ārzemēm un paliek tur arī dzīvot?

- Ir normāli, ka cilvēki dodas uz ārzemēm. Atgriezti viņus atpakaļ var tikai laba atalgojuma un dzīves apstākļu nodrošinājums.

Kad dzīvoju ASV, man jautāja, vai nevēlos tur palikt strādāt. Es atbildēju: "Ja es būtu tikai fiziķis, es noteikti pie jums paliktu. Bet es esmu arī latvietis, tādēļ atgriezīšos."

Tie, kas aiziet un neatgriežas, nav Latvijas patrioti, viņiem šī zeme neko daudz nenozīmē. Ja kādreiz kāds saka, ka no LU labākie ir aizgājuši strādāt kur citur, es vienmēr saku: "Labākie nav aizgājuši, tie nav labākie, kas aiziet, tos nevar saukt par labākajiem. Tie ir labuma meklētāji."

- Arī uz LU brauc studēt no ārzemēm.

- Jā, tas ir interesants moments, par kuru maz runā. Studētgrībētāju no Izraēlas ir gandrīz četri tūkstoši. Tā ir ļoti augstvērtīga starptautiskā prakse, ko iegūst mūsu mācībspēki. Mēs faktiski esam vienīgā no bijušajiem Padomju Savienības universitātēm, kuras diploms ir atzīts Izraēlā.

- Kurām fakultātēm ir lielāks pieprasījums?

- Tām, kas saistītas ar izglītību, skolotāju kvalifikācijas celšanu, biznesa vadību. Izraēlā uzskata, ka par izglītību mēs prasām samērā mazu maksu, bet kvalitāte ir daudz augstāka.

- Ko Jūs novēlētu LU jubilejā?

- Vispirms – tiem, kas LU ir studējuši un savā dzīvē kaut ko guvu-

ši: lūdzu, nekad neaizmirstiet, ka LU no jums gaida kādu labvēlību, palīdzību. Atnāciet, paskatieties, vai jūs nevarētu tai kaut kā palīdzēt!

Tiem, kas studē, gribētu teikt: neaizmirstiet – tas ir skaistākais laiks, un tas ir jāizdzīvo tik pilnvērtīgi! Ieskaitot visas trakulības. Es gribu, lai Rīga justu, ka te ir Universitāte, lai studenti šad un tad pātrako. Man patika tie tūkstoši Kīpsalā. Pēdējā laikā ir izveidojies labs kontakts ar studentiem, ir spēcīgas studentu aktivitātes.

Pavisam jauniem: ja nevarat izšķirties, kur studēt, neaizmirstiet, ka LU nav slihta universitāte. Pansnedzēji, profesori, darbinieki ir kolosāla saime, viņi ir apbrīnojami. Ir jau arī tādi, kuri man nepatīk, bet jubilejas reizē nevēlos tos pieminēt. LU ir izveidojusies vienreizēji laba gaisotne, kura nepieņem blēdības, nodevības.

LINDA KALNIŅA

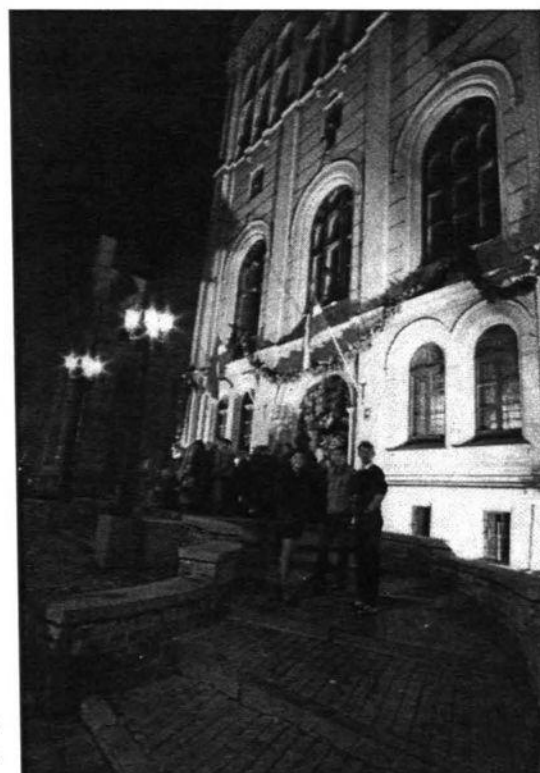
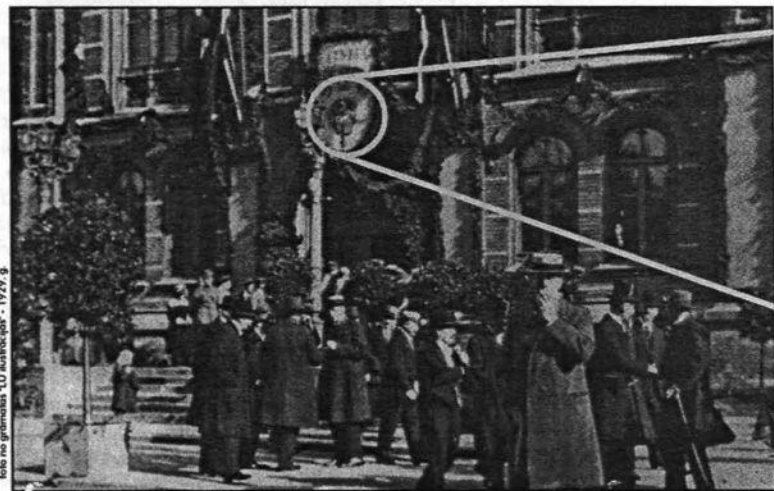

Foto: TOMAS GRĀBERIS

Vecās fotogrāfijas noslēpuma stāsts

Universitātes "vecā ēka" 1919. gada 28. septembrī, Universitāti atklājot

Pirmais Latvijas Republikas ģerbonis

Latvijas valsts tapšanas laika krāsu un simbolu vēstures līkloču takām.

1918. gada 18. novembrī tika proklamēta Latvijas Republika. 1919. gada 3. martā Liepājā tika publicēts pirmais Valdības rīkojums par Latvijas karoga lietošanu. Rīkojumu parakstījis toreizējais Iekšlietu ministrs M. Valters. Tas ir šis un skan šādi: "Uz Latvijas valsts un pašvaldības ēkām drīkst būt vienīgi valsts karogs." 1919. gada 28. septembrī Latvijas valsts dibināja savu augstskolu - Latvijas Universitāti. Saulainā septembra nogales rītā, īsi pirms pulksten pusvienpadsmitiem vecās ēkas Mazajā aulā pulcējās svētku dalībnieki, lai atklātu Latvijas Augstskolu. Telpu šaurības dēļ svētki turpinājās Operas teātrī. P. Dāle (1889 - 1968) šo notikumu ir aprakstījis šādi: "Sarkan-

baltsarkanam karogiem un zaļām vītņēm pušķotie ceļi uz Augstskolu jauzu pilni. Fasādes centrā pa ceļas nacionālais ģerbonis ar mirdzošu sauli un trim zvaigznēm - Vidzemes, Kurzemes un Latgales simboliem. Pie durvīm un ejās stāv studentu goda vakts."

Latvijas Augstskolas dzimšanas dienā pie vecās ēkas, tagadējā Raiņa bulvārī 19, pamatoti atradās sarkanbaltsarkanais valsts karogs. Latvijas Augstskola bija valsts izveidota institūcija un līdz ar to drīkstēja lietot savas dibinātājas valsts simboliku. Arī šodien Latvijas Universitātes zīmogs ir attēlots mazais Latvijas Republikas ģerbonis, kuru apstiprināja Satversmes sapulce 1921. gadā. Mūsdienās tas ir atjaunots līdz ar Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanu. Šajā ģerbonī arī ir saules staru motīvs, taču tas vizuāli neatbilst tam fragmentam, kas redzams 1919. gada Latvijas Augstskolas atklāšanas dienas fotogrāfijā. Kāds simbols varēja būt attēlots augstskolas ēkas fasādes noformējumā blakus sarkanbaltsarkanajam karogam? Kā tas izskatījās?

Pārlapojot akadēmiķa Jāņa Stradiņa publikācijas, konsultējoties ar Latvijas Enciklopēdijas speciālistiem un 1993. gada izdevuma "Latvijas ģerboņu grāmata" sastādītājiem, atklājās, ka 1919. gadā mūsu valstij ir bijis cits ģerbonis. Apskatot šī ģerboņa attēlus un salīdzinot dažus tā fragmentus ar fotogrāfijā

redzamajiem saules staru motīviem, izrādījās, ka aiz laternas ir "paslēpies" nekas cits, kā pirmais Latvijas valsts ģerbonis. Atrast ziņas arhīvos un bibliotēkās par šo laikmeta simbolu LU ZTV muzejam palīdzēja viens no labākajiem lietpratējiem Latvijas valsts un reģionālās simbolikas jautājumos Aloizs Lukša. Paldies viņam par atsaucību, atbalstu un ierosmi LU vēstures lappušu pētīšanā un precizēšanā.

Kāda bija pirmā Latvijas valsts ģerboņa vēsture?

1918. - 1920. gadi bija asiņains latviešu tautas cīņu laiks par savu neatkarību un brīvu Latvijas valsti. Sarkanbaltsarkanā krāsā plīvoja cīnītāju karogi, uzlecošas saules simbols bija uz karavīru cepurēm. Pasaulē radās jauna valsts - Latvija. Brīvības cīņās piedalījās arī jaundibinātās Latvijas Augstskolas studenti, lai nosargātu savu valsti un turpinātu studēt tās augstskolā. Daudzi no viņiem neatgriezās savas Alma mater auditorijās, jo ziedoja dzīvības tēvzemes brīvībai. Viņu vārdi zelta krāsā tika iekalti marmora piemiņas plāksnē, kuru 1922. gadā atklāja LU Mazajā aulā. Plāksnes autors ir arhitekts Aleksandrs Birzenieks (1893 - 1980). 1994. gadā šī plāksne tika atjaunota.

DOMĀSIM KOPĀ

"Kam vajadzīgs šis templis, ja tajā nav nožēlas?"

Pēc divu gadu cītīga darba klajā nācis pētījums "Latvijas Valsts universitātes vēsture 1940.-1990.". Pie tā sagatavošanas strādājusi vēsturnieku grupa profesora H. Stroda vadībā, cenšoties sniegt dokumentētu ieskatu šajā Universitātes pastāvēšanas smagākajā posmā. Pētīt arhīvus, autori, protams, ir jutuši vēl nesenās pagātnes pārvērtēšanas bailes, tomēr mēģinājuši neaprobežoties ar puspatiesību tēlošanu.

Kā ritējis darbs, ar kādām grūtībām nācies sastapties? Par to "Universitātes Avīzei" stāsta grāmatas sastādītājs HEINRIHS STRODS:

Attēlā no kreisās: LU ZTV muzeja direktore I. Ondzule un profesors H. Strods grāmatas atvēršanas brīdī

Latvijas Valsts universitātes okupācijas gadu vēstures uzdevums ir vispirms noskaidrot, kas un kā veica Universitātes akadēmiskās dzīves sovjetizāciju, kādi bija šīs sovjetizācijas iecerētie un faktiskie rezultāti; skaidrot, kādas grimstošās sarkanās impērijas ietekmes saglabājušās šodien un kā tās iespaido demokratizācijas procesu Latvijā.

Darba gaitā Latvijas Valsts universitātes vēstures rakstītājiem bija jāsasopas ar tīri profesionālām grūtībām. Pirmais grūtību bloks bija Latvijas okupācijas laika politiskās, ekonomiskās un kultūras vēstures izpētes trūkums, kas neveda iespēju autoriem skatīt Universitātes vēsturi uz Latvijas vispārējās vēstures fona un tās kontekstā. Otrais grūtību bloks bija PSRS arhīvu nepieejamība. Te jārunā vispirms par PSKP CK arhīvu un lēmumiem Latvijas izglītības jautājumos, arī par PSRS Augstākās izglītības ministrijas arhīvu un tās pārstāvju revīzijas ziņojumiem, šīs ministrijas pavēļu tapšanas gaitu. Te jārunā par PSRS Valsts drošības ministrijas (komitejas) arhīvu, kurā jābūt Universitātes darbības vērtējumiem ārzemju sakaru, mācībspēku un studentu politiskās uzticamības jomā. Trešais grūtību bloks bija saistīts ar Universitātes darbinieku un studentu laikabiedru atmiņu vākšanu. Jau 1997. gadā "Universitātes Avīzē" ar prof. R. Kondratoviča parakstu publicēts aicinājums vākt atmiņu materiālus. Vēlāk šis aicinājums tika atkārtots. Visas LU struktūrvienības un katedras saņēma uzaicinājumu vākt materiālus par Universitātes okupācijas laika vēsturi.

Tā kā bija iesūtīti tikai kādi desmit atmiņu pieraksti, grāmatas sastādītājs 1998. gadā panāca, ka LU Latvijas vēstures katedra pieņēma lēmumu iekļaut atmiņu vākšanu Vēstures fakultātes studentu Latvijas vēstures kursa praktiskajos darbos pēc noteikta plāna. Taču pret to

asi iebilda studenti; viņu pārstāvis R. Līcis Studentu padomes vārdā protestēja, paziņojot, ka minētais pasākums ir Latvijas vēstures programmas neparedzēts darbs. Rezultātā zinātnē tika radīts liels robs.

Ceturtais grūtību komplekss bija saistīts ar pašiem grāmatas autoriem, jo visi, būdami Latvijas okupācijas laikabiedri, LVU darbinieki un studenti, saglabāja savus individuālos priekšstatus par Universitātes dzīvi un darbu šajā laikā, kas varēja atspoguļoties grāmatas nodaļu saturā. No vienas puses, ārpusavotu zināšanas pozitīvi papildināja tēlojamā vēstures posma laikabiedru LVU vēstures izpratni, bet, no otras puses, varēja veicināt viena vai otra vēstures jautājuma subjektīvu traktējumu. Taču visumā autoru kolektīvu vērtēji pozitīvi, jo starp viņiem nebija neviena LVU vadošā darbinieka un tēlojamā neatspoguļojuma, kā tagad saka, interešu konflikts. Otrkārt, neviens no pamatnodaļu autoriem nebija komunistiskās partijas biedrs. Tāpēc šo grāmatu var uzskatīt par bezpartejisko laikabiedru tēlojumu. Tie autori, kuriem bija šāds interešu konflikts, autoru kolektīvu atstāja.

Piektais grūtību bloks bija nepietiekamā finansēšana, kas gan deva iespēju strādāt Latvijas arhīvos un bibliotēkās, kopēt šo arhīvu materiālus, bet liedza iespēju strādāt aizrobežos arhīvos un bibliotēkās, kā arī izmantot jaunākos ārzemju pētījumus. Arī bijušais LVU Studentu arodkomitejas vadītājs, Ģeogrāfijas fakultātes students, tagad firmas "Varner Hakon" izpilddirektors Viesturs Kozīns, kuru lūdzu sponsorēt autoriem braucienus uz ārzemēm, īpaši Krieviju, ar savas sekretātes starpniecību man atbildēja, ka katrai iestādei jāiztiek ar saviem budžeta līdzekļiem, un no sponsorēšanas atteicās. Taču minētās grūtības un problēmu grupas iespēju robežās centāmies pārvarēt.

Lielākais šā pētījuma sasnie-

gums, manuprāt, ir liela jaunā arhīvu materiāla pirmreizējā ieviešana zinātnē un uz tā bāzes izdarītie, pašreiz iespējamie secinājumi. Latvijas galvenās augstskolas vēstures izpētei bija jāizmanto visu triju savulaik tās darbību vadošo un kontrolējošo iestāžu arhīvi - LK(b)P (LKP) CK, LPSR Augstākās izglītības ministrijas un LPSR NKVD- NKGB (VDM, VDK) arhīvi. Visas šīs trīs vadības sistēmas darbojās vienoti, taču izšķirošais vārds vienmēr bija LKP CK. Darbu apgrūtināja apstākļi, ka LPSR VDK arhīva republikā nav. Saglabājušies VDK LKP CK sniegti izziņu reģistri liecina, ka LPSR VDK darbība LVU ar tās LVU kuratoru priekšgalā bija visai aktīva, sevišķi mācību personāla jomā. Lai stingrāk pamatotu secinājumus, faktu materiāls izmantots masveidīgi, turklāt nereti izmantojot dažādu padomju un padomju arhīvu sniegtos datus vienā jautājumā. Nonācām pie secinājuma, ka padomju iestāžu sniegtie dati, tai skaitā Universitātes atskaites un gada atskaites, vairāk izskaistināja patiesību nekā partijas pārskati, kuri bija slepeni, domāti dienesta vajadzībām un parasti tuvāki patiesībai, kaut arī ne vienmēr. Ja LVU kompartijas organizācija sniedza pārskatus par PSKP CK lēmumu izpildi vai panākumiem komunistiskajā audzināšanā, tad pārskatu pozitīvā puse parasti bija krietni vien uzlabota. Taču kopumā LKP CK un LPSR VDK ietekme uz LVU darbību, varbūt atskaitot okupācijas pēdējos gadus, bija krietni lielāka, nekā tas atspoguļots presē un vairāku laikabiedru liecībās. Jāpiekrīt uzskatam, ka LVU, tāpat kā PSRS, nebija nekādas varas daļiņas un visu noteica monopartija. Tāpēc arī grāmatā šī iekārta dažkārt dēvēta par kompartokrātiju.

Otrais pētījuma sasniegums ir četru akadēmiski brīvu autoru darbs pie vienas problēmas dažādiem aspektiem. Kaut arī šā darba zinātniskā redīgēšana, sevišķi par sarkanās impērijas pēckara okupācijas posmu, radīja papildus grūtības atkārtotajam novērtēšanai /kas ne vienmēr pilnībā izdevies/, autori nonākuši pie vienādiem pamatsecinājumiem. Tas liecina, ka šim vēsturnieku ekspertu darbam, kolektīvajai monogrāfijai, secinājumiem ir augsts ticamības koeficients.

Rakstot darbu, izvīrējās vēstures zinātnē jau diskutēta problēma, vai laikabiedri var objektīvi atvēlot t.s. dzīvo vēsturi - 50 gadus pēc notikušā. Vieni uzskata, ka vēsturnieks joprojām atrodas nesen pagājušo notikumu iespaidā un nav spējīgs objektīvi analizēt šos notikumus. Otri domā, ka šādiem vēsturniekiem ir ārpusavotu zināšanas, kas veicina dzīvās vēstures notikumu analīzi. Pieredze rāda, ka tie autori un manuskripta eksperti (Dr. habil. hist. O. Niedre, prof. A. Varslavāns, L. Laroze), kuriem dziļāk bija iespējams iepazīties ar Universitātes vēsturi un tās veidotājiem, visumā objektīvāk spēj šos notikumus analizēt, ja

vien viņi pietiekami dziļi pazīst arī rakstītos vēstures avotus.

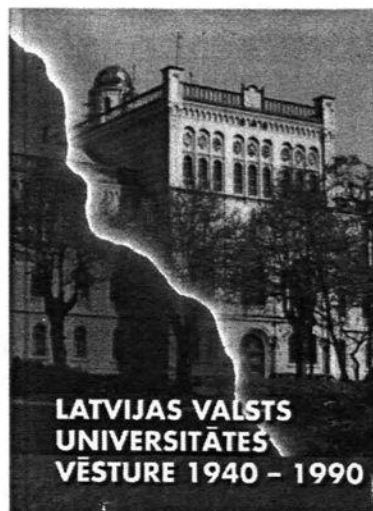
Par trešo pētījuma sasniegumu var uzskatīt LVU kvalitatīvo atšķirību atsegšanu salīdzinājumā ar totalitāro režīmu neokupētajām augstskolām. Šo totalitāro režīmu neokupēto augstskolu mācību un zinātniskā darba nozīmīgumu vispirms nosaka tās akadēmiskā brīvība un universitātiskā pieeja mācību un audzināšanas darbam. Latvijas Universitāte bija vienīgā augstskola, kura strukturāli spēja sniegt jaunatnei Eiropas universitāšu raksturīgo izglītību. Okupācijas vara ierobežoja šo Universitātes izglītības attīstību. To negatīvi ietekmēja administratīvi (jaunu profesionālu augstskolu dibināšana) un ideoloģiski (uzspiežot kā vienīgo filosofisko virzienu marksismu-ļeņinismu). Atšķirībā no akadēmiski brīvās Latvijas Universitātes, kura sadarbojās ar neatkarīgo Latvijas valsti, Latvijas Valsts universitātei nebija nekādas akadēmiskās brīvības, tā bija okupācijas varas (kompartijas un administrācijas) izpausme Maskavā un Rīgā. Latvijas Valsts universitātes pirmo pēckara rektoru prof. M. Kadeku

"Universitātes atskaites un gada atskaites vairāk izskaistināja patiesību nekā partijas pārskati, kuri bija slepeni, domāti dienesta vajadzībām un parasti tuvāki patiesībai, kaut arī ne vienmēr..."

iecēla LK(b)P CK, birojs, un apstiprināja VK(b)P CK Maskavā jau 1944. gada pavasarī. LKP CK birojs iecēla arī pārējos okupācijas laika rektorus un prorektorus, iekļaujot tos Vissavienības nozīmes nomenklatūrā. Okupantu vara LVU pievērsa īpašu uzmanību un pakļāva režīma ļaundarbībai.

Latvijas abas totalitārās okupācijas varas savus iedomātos ienaudiniekus ne tikai dehumanizēja, bet pēc tam arī fiziski iznīcināja, izsūtīja vai izolēja, vai centās pāraudzīt, turklāt komunisti šo pēdējo metodi izmantoja plašāk. Ja pāraudzīnāšanas programmas LVU un t.s. marksisma universitātē salīdzinām ar studentu politiskās audzināšanas programmām, tad neredzam atšķirību. Tas bija marksisms-ļeņinisms krievu komunistu izpratnē un sarkanās impērijas pašslavināšanās, aptverot visu Universitātes darbu, sabiedrisko un pēc iespējas arī privāto dzīvi. Ja Universitātes mācībspēku fiziskā iznīcināšana un izolācija (arī atlaišana no darba vai pazemināšana amatā) vieglāk konstatējama, tad garīgi zaudējumi Universitātes dzīvē okupācijas gados jāpēta speciāli.

Pēc prof. J. Afanasjeva domām, krievu pasauli dalīja divās daļās - Krievijā un Nekrievijā. Krievijas sarkanās impērijas laikā šīs daļas bija padomija un nepadomija. Tāpēc Latvijas Valsts universitātes padomiskošana (sovjetizācija) patiesībā bija tās krieviskošana (rusifikācija). Tā izpaudās administratī-

LATVIJAS VALSTS
UNIVERSITĀTES
VĒSTURE 1940 - 1990

vi, personāliju, mācību programmu u.c. formās, un tika veikta pēc iespējas intensīvi. Taču, neskatoties uz to, Universitātei bija agrāk izveidojusies tik liela autoritāte, ka tā pievilka maksimālu studentu skaitu. Rezultātā Universitāte, par spīti rusifikācijas pūlēm, patiesībā saglabāja savas nacionālās universitātes rakstura iezīmes. Studentu un mācībspēku absolūtais vairākums bija latvieši. Taču tas, kā šīs iezīmes traucēja sovjetizāciju, jāpēta atsevišķi.

Ceturtais pētījuma sasniegums, manuprāt, ir tā pamatsecinājumu sakrītība ar citu Latvijas zinātnisko iestāžu un, pirmkārt, Latvijas PSR ZA vēstures pētījumu pamatsecinājumiem.

Universitātes 80 gadu jubileja no mums neprasa kolektīvu atvainošanās par komunistiskās okupācijas laikā Universitātē notikušo, bet gan kolektīvu atbildību un nožēlu. Jo kam gan vajadzīgs šis zinātnes templis un Lielā aulā, ja tajā nav nožēlas. Par vienu no nožēlas formām kļuvusi okupācijas laika Universitātes vēstures izpēte. Latvijas Valsts universitātes vēsture šodien ir bojā gājušās Atlantīdas - PSRS sarkanās impērijas - un šī Titānika vadošā un virzošā spēka - PSKP un tās marionetes LKP- boja ejas vēstures sastāvdaļa. Ja kopumā pēc Universitātes deintegrācijas akadēmiskā izglītība tika pārvērsta par politizētu profesionālu izglītību, tad Latvijas Valsts universitātē vēl saglabājās dažas akadēmiskās universitātes izglītības iespējas, kas ne daudz mazināja sarkanās impērijas totalitārā garīgā deficīta izplatību.

Jau minēju, ka pie šā darba strādājuši tikai notikumu aculiecinieki un laikabiedri. Taču īso pārskatu grībtu nobeigt ar pateicību šīs grāmatas iniciatoram, akadēmiskās Latvijas Universitātes atjaunošanas un veidošanas profesoram J. Zakim. Prof. J. Zakis kā izcilis fizikas zinātnieks labi saprata, ka brīva, demokrātiska, akadēmiska Universitāte nevar sekmīgi attīstīties, nepārvarot un nepārvērtējot savu tuvāko pagātni. Tāpēc divu gadu laikā viņa tiešā vadībā, ieskaitot ierosinājumus grāmatas struktūrā, tapis šis darbs. Tāpēc tas ir ne tikai piemineklis atjaunotajai Latvijas Universitātei, bet arī tās atjaunošanai, visilggadējākajam LU likumīgi ievēlētajam rektoram.

Jānis Čakste un Ministru kabinets

Ne jau tālajā 1920. gadā, bet mūsdienās, šodien - 1999. gada 13. septembrī - jubilejas sarīkojumā Nacionālajā teātrī.

Partera centrālā daļa, partera ložas, balkona ložas ir vai nu tukšas vai patukšas.

Vietas rezervētas ministriem un, protams, ministru prezidentam.

Ak vai, mūsu Ministru kabinets strādā ne tikai sestdienās un darbadienu vakaros, bet arī, laikam,

pirmā Latvijas valsts prezidenta 140 gadu atceres pasākuma laikā.

Rīgas kuģniecības privatizācija negaida un nevar gaidīt! Tie, kas izbrīvēja vakaru, piemēram, Latvijas valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, daži deputāti, kultūras darbinieki, Latvijas Bruņoto Spēku pārstāvji un sabiedrībā mazāk pazīstami cilvēki ar savu klātbūtni pagodināja 13. septembra jubilejas pasākumu, bet varbūt

Jānis Čakste mūs pagodināja ar savu klātbūtni?

P.S. Jāņa Čakstes vārds atrodams Šveicē, klintī, iekalts starp pasaules simts homo sapiens vārdiem, kas savas dzīves ziedojuši demokrātijas dibināšanai, pastāvēšanai un stiprināšanai.

BRIGITA TAMANE

Konference "Jānis Čakste - Latvijas Republikas pirmais prezidents" LU Mazajā aulā

VIŅI PIE MUMS

Vārds universitātes viesiem

Goda profesors, dr. phil. habil., Dr. h. c. Rainers Eckerts (Rainer Eckert) no Vācijas

- Man ir bijis liels gods saņemt Goda doktora grādu (*Doctor honoris causa Universitatis Latviensis*), un es uzstājos latviski! Biju ļoti priecīgs, saņemot LU rektora uzaicinājumu uz šiem svētkiem. Es to varētu uzskatīt par augstāko punktu manā darbā - Baltistikas nozarē. Ar to nodarbojos vairākus gadus Vācijā. Sākumā Leipcigas universitātē, tad Berlīnē, Zinātņu akadēmijā. 1993. gadā izveidoju Vācijā institūtu "Baltistika" - atsevišķu, neatkarīgu institūtu. Izveidojām arī labu bibliotēku. Pie mums mācījās 15-20 studentu gadā. Pats pasniedzu teorētiskās disciplīnas lietuviešu, latviešu un senkrievu valodās.

LU novēlētu lielus panākumus nākotnē. Pēdējos gados te ir bijušas lielas izmaiņas. Esmu vairākkārt apmeklējis Rīgu un Vāciju, redzējis, kā universitātes attīstās. Mēs - aiz robežas - skatāmies uz LU šeit, Rīgā, kā uz Letonikas centru pasaulē! Lai jums veicas!

Prorektors profesors Dr. Rainers Mattes (Rainer Mattes, Westfälische Wilhelms - Universitāt Mūnster)

- Es esmu ķīmiķis un ceru, ka jūsu Universitātē nākamajā gadā uzlabosies situācija šajā zinātnē, ceru, ka varēsim sākt sadarboties ar Minsteres universitāti.

Vivat, crescat, floreat! (Lai dzīvo, plaukst un zeļ!). Es arī gribētu izteikt atzinību šo svētku organizētājiem par lielisko darbu!

- Kā jūs jūtaties šeit?
- Ļoti labi! Man te ļoti patīk! Te ir skaisti sakoptas ēkas. Šī ir mana pirmā vizīte Rīgā, un esmu pārsteigts, cik brīnišķīga ir šī pilsēta. Te ir daudz ēku, piemēram, jūgendstilā, kādu pie mums, Vācijā, nav. Rīgā ir arī ļoti draudzīgi cilvēki.

Prof. Seržio Villani (Sergio Villani, Doctor of Optometry, Italia)

- Manuprāt, ļoti svarīga ir LU un Itālijas universitātes sadarbība optometrijas zinātnes jomā. Es katru gadu braucu šurp ar studentiem, un man te ļoti patīk!

Nāku no pilsētas, kur ir daudz ziedu. Kad ierados Latvijā, es domāju, ka te nebūs īpaši daudz puķu. Kad iebraucu, kāda jauna meitene uzdāvināja man puķes - daudz, skaistas puķes. Un es iemilēju šo valsti.

- Jūtos ļoti pagodināts būt šeit. Esmu pavadījis jau sešus gadus LU, un, manuprāt, te ir ļoti labs personāls, simpātiski kolēģi ar augstu atbildības izjūtu. Viņi gan pārāk daudz strādā un maz saņem...

Es esmu pagodināts te lasīt franču valodu, esmu lektors.

Man patīk Latvija, te cilvēki ir ļoti speciālisti savās jomās, un es viņus ļoti augstu vērtēju. Te nav problēmu, kuras nevarētu atrisināt. Latvija ir klusa, jauka zeme ar lielisku kultūru. Man patīk šejienes folklorā un mūzika.

Uzklausījusi ZANE STRODE

- Vitauta Dižā Kauņas universitātei ir kontakti ar Latvijas Universitāti, tajā ir Baltu valodu centrs, kurā tiek dota iespēja apgūt zināšanas arī par

Vitauta Dižā Kauņas universitātes prorektors prof. Egidijus Aleksandravičius (Egidijus Aleksandravičius)

Latviju. Studentu no Latvijas universitātē šobrīd nav daudz - tikai trīs, bet uzskatu, ka tas ir pietiekami. Nākotnē situācija var mainīties. Mācību programmā bija ietverta ekskursija uz Bauskas rajonu, tika pētīta latviešu un lietuviešu vēsturiskā saistība. Studentu apmaiņa starp Latvijas un Kauņas universitāti notiek pastāvīgi. Valodu problēma vēl līdz galam nav atrisināta, bet uz to mēs tiecamies. Būtu jauki, ja kaimiņvalstu studenti spētu brīvi sazināties viens otra valodā. Kauņas universitātē ir liels skaits poļu studentu, reizēm latvieši un lietuvieši sazinās ne tikai angļu, bet arī poļu valodā. Angļu valodas apgušana ir obligāta. Esam sasnieguši līmeni, kurā angļu valoda ir profesionāli augstā pakāpē, lekcijas un eksāmeni arī notiek angļiski. Šīs valodas zināšanas ir svarīgas arī gadījumā, ja students vēlas mācīties turpināt kādā no ārzemju augstskolām. Valodas apgušana ceļ universitātes prestižu. Kauņas uni-

Žans Mari Davūns (Jean Marie Davoun, France)

versitātē ir 15% ārzemju studentu. Vēsturiski krievu valoda daudziem nav tuva, tāpēc saziņā priekšroka noliemdzami tiek dota angļu valodai. Universitātes apmācībā ir trīs līmeņi, tās diploms tiek vērtēts arī citur pasaulē. Kauņa vienmēr ir bijis neliels, bet spēcīgs nacionālisma centrs, pēc piespiedu rusifikācijas gadiem izveidojusies iekšēja pretestība pret krievu valodu. (Uz jautājumu, vai rektors pats runā krieviski, viņš pasmaidā un sarunu brīvi turpina lieliskā krievu valodā). Relaksējoties nekad nelasu grāmatas krievu valodā, labāk izvēlos angļu. Ceru, ka neaizmirsīšu pareizu, klasisku lietuviešu valodu. Iepriekšminētais ir arī psiholoģiskas dabas jautājums, etniskās identitātes problēma. Visa Baltu studiju maģistra programma ir balstīta uz angļu valodu.

No kreisās: Alvids Butkus, Vitauts Kaminskis un Juris Zaķis

Latvijas Universitātei novēlu visu to labāko - tas ir daudz, ņemot vērā budžeta iespējas, Krievijas krīzi, grūtības ekonomikā. Tautai, kas 50 gadus dzīvojuši okupācijā, vēlu intelektuālā potenciāla attīstību.

Mani fascinē Latvijas kultūras dzīve, esmu šeit bijis uz koncertiem, arī uz Operu. Biju patīkami pārsteigts par Operas līmeni, kā arī par zemaļām bijēju cenām.

Gan scenogrāfija, gan arī pati ēka uz mani atstāja lielu iespaidu. Apmeklēju arī Krievu teātra izrādes. Vācu un latviešu tautas kultūras sakari vienmēr ir bijuši cieši. Latvija, protams, ir stipri cietusi padomju okupācijas gados. Rīga ir vairāk sakopta nekā agrāk, priecē Melngaiļu nama atjaunošana. Universitātei es vēlu vairāk internacionālu kontaktu, studentu apmaiņu.

Jums ir jauna demokrātiska valsts. Lai atjaunotu ekonomiku, kas tā ir cie-

versitātē ir 15% ārzemju studentu. Vēsturiski krievu valoda daudziem nav tuva, tāpēc saziņā priekšroka noliemdzami tiek dota angļu valodai. Universitātes apmācībā ir trīs līmeņi, tās diploms tiek vērtēts arī citur pasaulē. Kauņa vienmēr ir bijis neliels, bet spēcīgs nacionālisma centrs, pēc piespiedu rusifikācijas gadiem izveidojusies iekšēja pretestība pret krievu valodu. (Uz jautājumu, vai rektors pats runā krieviski, viņš pasmaidā un sarunu brīvi turpina lieliskā krievu valodā). Relaksējoties nekad nelasu grāmatas krievu valodā, labāk izvēlos angļu. Ceru, ka neaizmirsīšu pareizu, klasisku lietuviešu valodu. Iepriekšminētais ir arī psiholoģiskas dabas jautājums, etniskās identitātes problēma. Visa Baltu studiju maģistra programma ir balstīta uz angļu valodu.

Jums ir jauna demokrātiska valsts. Lai atjaunotu ekonomiku, kas tā ir cie-

tusi okupācijas gados, būs vajadzīgs laiks. Zinātnieku sadarbība arī ir svarīga. Es ceru, ka nākotnē tiks sakārtota jūsu ekonomika, politika, kultūra. No Latvijas patiešām nāk ļoti spējīgi studenti. Jūsu problēma ir neizpratne par to, kas ir tirgus ekonomika. Vācijā nav "kovboju ekonomika", tādi tai nevajadzētu būt arī šeit. Ir ļoti būtiski, lai valdība kontrolētu tirgus ekonomiku. Valdības nekontrolēts suverēns bizness valsts ekonomikā nenāk par labu. Jābūt arī vēlmei uzvarēt, tikai tad var veiksmīgi piedalīties spēlē, ko sauc par ekonomiku. Protams, šai sacensībai jābūt godīgai, lai neciestu liela tautas daļa. Šī ekonomikas sakārtošana nenotiks ātri, bet kādreiz tas noteikti būs.

Uzklausījusi ANDA LASE

Dr. doc. Alvids (Alvydas) Butkus no Lietuvas (Vytauto Didžiojo Universitetas - VDU), VDU Letonikas centra vadītājs.

- Ko jūs vēlētu LU jubilejā?
- Atjaunoties! Lai atjaunotos gan mācību plāni, gan mācībspēki! Lai būtu jaunas idejas! Un lai būtu cieši sakari ar Lietuvas universitātēm, lai turpinātos savstarpējās studentu apmaiņas!

Piebildīšu, ka ar A. Butkus varējām sarunāties latviski, jo, kā jau īstens valodnieks, viņš studējis mūsu valodu un sarunvalodas zināšanas uzlabojis Rīgā, stažējoties.

VDU rektors profesors, dr. habil. Vitauts Kaminskis (Vytautas Kaminskis):

- 80 gadi nav tik daudz kā 800 gadi. Es novēlētu, lai, teiksim, pēc 800 gadiem šī Universitāte būtu vēl slavenāka un plašāka, - lai tā nebūtu tikai Latvijas Universitāte, bet arī Austrumeiropas un Viduseiropas universitāte.

Es priecājos, ka mūsu universitātēm ir cieši sakari. Mums ir Letonikas centrs Kauņā, šeit ir Lituānistikas centrs (LU). Domāju, ka abi šie centri būs nozīmīgi mūsu valstu attiecībās.

Uzklausījusi ZANE STRODE

Attēlā no kreisās: M. Kūle, I. Beķere, R. Mūks, A. Jansliņa-Priedīte, A. Cimdīņa

"Man sievietes patīk!"

20. septembra rudenīgajā pēcpusdienā J. Akurātera muzejā nebija, kur ābolam nokrist. Uz almanaha "Feministica Lettica" atvēršanas svētkiem bija ieradušies ne tikai tie uzņēmīgie kultūras ļaudis, kas palīdzēja šim izdevumam tapt. Viesmīlīgā muzeja durvis vēra arī prāvs pulks interesentu.

Pasākumu ievadīja almanaha sastādītāja un galvenā redaktore, smaidošā Ausma Cimdīņa. Jau pēc brīža bijām sprāgas un interesantas "Feministica Lettica" autoru sarunas liecinieki. Gandarījumu un prieku par to, ka ir dzimis Latvijas pirmais periodiskais izde-

vums, kas veltīts feminisma aspektiem mūsdienu literatūras un mākslas teorijā, izteica filozofi Maija Kūle un Roberts Mūks, A. Cimdīņa, teātra kritiķe Silvija Radzobe u. c. Krēslainajā telpā dzirkstīja silti vārdi un spārnotas, neaizmirstamas frāzes. Piemēram, kad R. Mūkam jautāja, kā viņš jūtas šajā daiļā dzimuma sabiedrībā, filozofs dziļdomīgi atbildēja: "Man sievietes patīk!"

Gaisotne kļuva vēl atrisītāka, kad viesi tika acināti uz cienastu nama pagrabīnā. Tas sanēja kā bišu strops: šķiet, katrs tovarak bija atradis sev sarunbiedru.

Almanahs "Feministica Lettica" ietver virkni aizraujošu pētījumu un rakstu. Jau satūra rādītājā ielūkojoties, pārņem neatturama vēlēšanās ātrāk ar tiem iepazīties. Tādi autori kā A. Cimdīņa, O. Lāms, A. Lazareva, I. Kalniņa pieder pie draudzīgās filologu saimes. Taču izdevums gaiši violetajos vākos noteikti ieinteresēs ne tikai feministes un filologus, bet arī citu "arodu" ļaudis.

Novēlam "Feministica Lettica" ilgu un veiksmīgu mūžu mūsu kultūrā!

SVEICAM

LU Senāta svinīgo sēdi

atklāja tā priekšsēdētājs Mārcis Auziņš. Klātesošos sveica rektors Juris Zaķis. Ieradies bija arī ministru prezidents Andris Šķēle.

Izglītības un zinātnes ministre Silva Golde rektoram pasniedza ministrijas atzinības rakstu par ilggadīgu pedagoģisko darbību LU un sakarā ar augstskolas 80 gadu jubileju.

Sēdes laikā tika sveikti Latvijas Universitātes Goda doktori. LU Goda doktora grāds (*Doctor honoris causa Universitatis Latviensis*) piešķirts:

← par nozīmīgu ieguldījumu vēstures zinātnes attīstībā, Latvijas okupācijas muzeja izveidošanā un ar tā darbību saistītās aktivitātēs, par sadarbību ar Latvijas Universitāti Viskonsinas (*Eu-Claire*) universitātes profesoram Paulim Lazdam;

← par nozīmīgiem sasniegumiem filoloģijas zinātnē, ievērojamu ieguldījumu translatoģijas attīstībā un Latvijas Universitātes starptautisko sakaru veicināšanā Johanasa Gūtenberga Maincas universitātes profesorei Renātei von Bardelebenai;

← par nozīmīgiem sasniegumiem filoloģijas zinātnē, ievēroja-

Vestfāles Vilhelma universitātes profesoram Vilfrīdam Šlīteram;

← par izcilu ieguldījumu kvartārģeoloģijas zinātnes attīstībā, Latvijas un Igaunijas kvartārģeologu akadēmiskās sadarbības stiprināšanā Tallinas Tehniskās universitātes profesoram Anto Raukam;

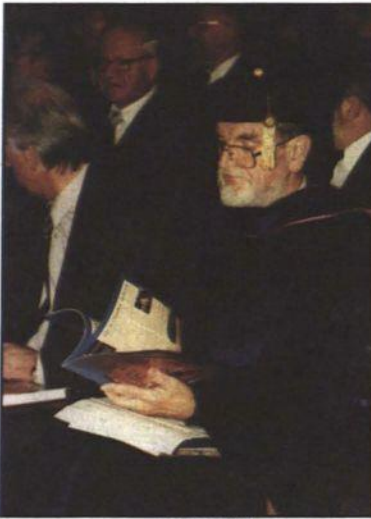
← par nozīmīgiem sasniegumiem redzes zinātnē, optometrijas attīstībā, ievērojamu ieguldījumu Baltijas jūras valstu optometrijas izglītības sistēmu pilnveidē un Latvijas Universitātes studiju programmu izveidē Florences universitātes brīvajam docentam Seržio Villāni;

← par izcilu sasniegumiem sociālās pediatrijas zinātnē un lielo ieguldījumu šīs nozares attīstībā Latvijā un Latvijas Universitātē Minhenes universitātes profesoram Teodoram Hellbrugem;

← par nozīmīgiem sasniegumiem banku menedžmenta un kontroļa zinātnes attīstībā, ievērojamu ieguldījumu Latvijas Universitātes studiju programmu pilnveidošanā Bāzeles universitātes profesoram Henneram Širenbeķam;

LU zinātņu prorektors Ivars Lācis draudzīgā sarunā ar LU Goda biedru Ivaru Godmani

Viskonsinas universitātes profesors Paulis Lazda iepazistās ar "UA" speciālizdevumu, veltītu LU 80. gadadienai

mu ieguldījumu baltistikas pētniecībā un popularizēšanā pasaulē, Latvijas Universitātes starptautisko sakaru veicināšanā Ernsta Morica Arnda universitātes Greivaldē emeritus profesoram Raineram Ekertam;

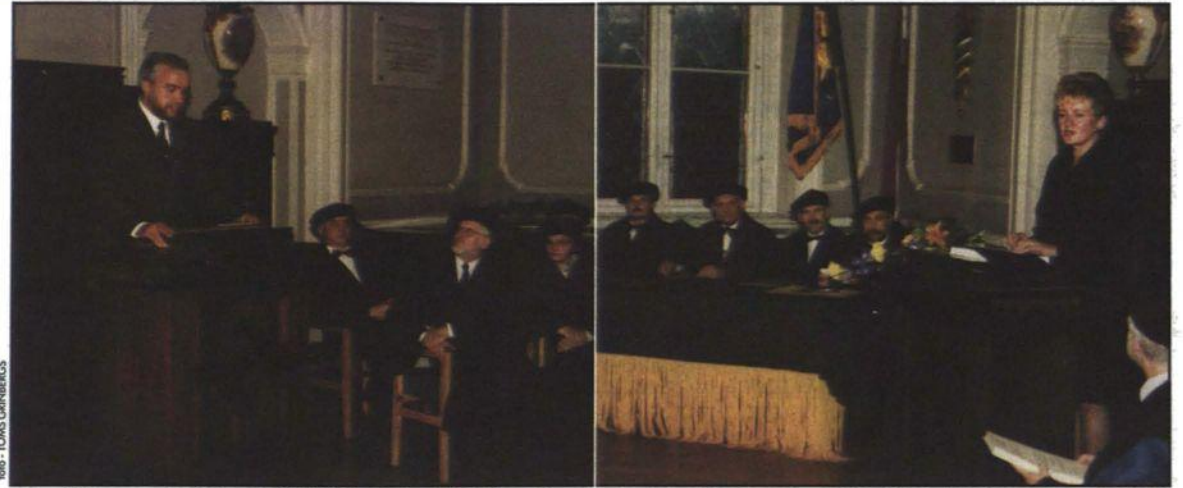
← par nozīmīgiem sasniegumiem vides zinātnē, masspektrometrijas attīstībā, ievērojamu ieguldījumu Baltijas jūras valstu ekosistēmas izpētē un Latvijas Universitātes studiju programmu pilnveidošanā Stokholmas universitātes profesoram Larsam Joranam Odhamam;

← par īpašiem nopelniem Latvijas Universitātei nozīmīgā izglītības darbā un ievērojamiem sasniegumiem tiesību zinātnē Minsteres

← par izcilajiem sasniegumiem lāzeru fizikas attīstībā un lielo ieguldījumu šīs zinātņu nozares un studiju virziena pilnveidē Latvijas Universitātē Lundas universitātes profesoram Sune Svānbergam;

← par izcilu ieguldījumu Latvijas akadēmiskās un profesionālās ekonomiskās izglītības attīstībā Dalhousie universitātes profesoram Barri Davidam Lesseram;

← par īpašiem nopelniem Latvijas Universitātei nozīmīgā izglītības darbā un ievērojamiem sasniegumiem ekonomikas zinātnē Frīdriha Aleksandra Nirnbergas universitātes profesoram Verneram Lahmannam.

Ministru prezidenta Andra Šķēles LU 80. gadadienai veltīta uzruna

Godājamais rektor! Profesori! Studenti! Ekselences! Dāmas un kungi!

Sodien, gluži tāpat kā pirms astoņdesmit gadiem, Latvijas valsts atrodas nopietnas izvēles priekšā. Mēs esam brīvi un neatkarīgi, taču saimniecisko problēmu un naudas trūkuma nomākti. Mums šodien, gluži tāpat kā toreiz, ir jāizvēlas, kurp virzīt enerģiju valsts attīstībai, kādus ceļus izvēlēties, lai rezultāts būtu jūtams jau vistuvākajā laikā un - pats galvenais -, lai tas būtu neatgriezenisks. Pirms astoņdesmit gadiem tika nodibināta augstskola, kas no tā brīža kļuvis par Latvijas intelektuālo centru, arī tagad saglabājot nezūdošu studentu uzticību. Katrs trešais Latvijas students mācās Latvijas Universitātē, kļūstot par savas augstskolas un savas valsts patriotu.

Kāpēc mums šodien šķiet, ka tas tomēr ir par maz? Pēc neatkarības atgūšanas mēs esam atgriezušies pasaulē, kuras attīstība pēdējo piecdesmit gadu laikā ne tikai nav apstājusies, bet arī kļuvusi aizvien straujāka. 21. gadsimta Eiropā un attīstītajās pasaules valstīs kārtību noteiks pavisam jauni attiecību modeļi, kuros aizvien lielāka loma būs zināšanām, informācijas aprītei un izglītībai.

Latvija ir nešaubīga par savu mērķi - pilsoniskas, demokrātiskas un labklājīgas sabiedrības izveidošanu. Taču mums ir jau tagad jāsaprot un jāvienojas par to, ka pirmām kārtām tas nozīmē izglītotu sabiedrību. Es esmu to teicis un atkārtoti vēlreiz - nav lielāka ienaidnieka demokrātijai par neizglītotu, neinformētu, nezinošu un zināt negribošu pilsoni.

Taču izglītība mums ir vitāli svarīga vēl arī citā aspektā. Iekļaujoties pasaules procesos, Latvija tiek pakļauta milzīgam riskam. Ja mēs nespēsim konkurēt darba tirgū, mēs drīz vien pazudīsim kā nācija. Mūsdienā ekonomiskajās attiecībās ir kardināli mainījušies priekšstati par īpašumu, ražošanu, preces vērtības un tirgus cenu noteikšanas mehānismiem. Aizvien lielāka nozīme ir intelektuālajam īpašumam, zināšanām un prasmei šīs zināšanas izmantot. Pat valstīs, kurās, šķiet, ekonomika ir sasniegusi stabilas attīstības līmeni, pēdējo 10-15 gadu laikā ir strauji mainījušies atalgojuma starpība darbiniekiem ar augstāko izglītību. Universitāšu beidzēji nosaka valstu potenciālu, konkurētspēju un attīstības iespējas.

Un te mēs esam sabiedrotie - profesori un valdība. Mums ir jāsaprot, ka augstākās izglītības kvalitātes paaugstināšana ir vienīgais, kas droši garantēs ne tikai katra Universitātes absolventa personiskās karjeras iespējas, bet arī valsts drošību, neatkarību un uzplaukumu. Investīcijas izglītībā ir visperspektīvākās investīcijas tautsaimniecībā. Izmantojot izdevību, es gribētu vēlreiz apliecināt, ka Latvijas valdība ir skaidri deklarējusi divas prioritātes, kas ir iemiesotas nākamā gada valsts budžetā - izglītība un aizsardzība. Tikai divām nozārēm šajā vispārējās taupības režīmā ir palielināts finansējums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, un runa nav tikai par to, kuram ministram ir izdevies vai nav izdevies panākt naudas pielikumu. Runa ir par stratēģisku un mērķtiecīgu virzību...

Mums ir vajadzīgi studenti, kas būtu sagatavoti patstāvīgai zināša-

nu apguvei visā mūža garumā. Mums ir vajadzīgi pasniedzēji, kas spēj iemācīt, kā mācīties un kā izmantot iegūto informāciju un zināšanas. Tas nozīmē principiālu pāreju no mācīšanas uz mācīšanos visos līmeņos jau studiju laikā. Mums ir vajadzīgas bibliotēkas, kurās būtu iespējams mācīties šī vārda visnopietnākajā un dziļākajā nozīmē. Pārmaiņas nepieciešamas studiju programmās. Papildus tiešo kursu nepārtrauktai aktualizācijai būtiski ir iemācīt prasmi orientēties neapstrādātā informācijas plūsmā, sameklēt vajadzīgo informāciju un pārstrādāt to par zināšanām. Jebkurai studiju programmai jādod ne tikai augstas profesionālās zināšanas, bet arī prasme tās pielietot un būt konkurētspējīgam darba tirgū: spēja iekļauties un strādāt grupās (tajā skaitā - virtuālajās), prasme pieņemt lēmumus, veikt savu zināšanu un spēju mārketingu. Jāmaina eksāmenu princips, akcents no tiešas informācijas atstāstīšanas un datu zināšanas jāpārveido uz izpratni, uz zināšanu sintēzi un vadību.

Mums ir jāapzinās, ka konkurence zināšanu sabiedrības apstākļos būs daudz nopietnāka. Mēs ieejam Eiropas intelektuālajā telpā, kur akadēmiskās tradīcijas mērāmas gadu tūkstošos. Nav šaubu, ka mums ir svarīga Latvijas Universitātes pēctecības saglabāšana, izmantojot arī šo - astoņdesmit gadu pieredzi. Putekļiem, kas nosēžas uz katedras, ir īpaša vērtība, taču vienu es jums gribētu novēlēt - neļaut putekļiem nosēties uz domām un idejām, kas - es esmu pārliecināts - skanēs šajā auditorijā vēl daudz gadu desmitus.

(Publicējam fragmentu)

Izglītības un zinātnes ministres Silvas Goldes uzruna

Pie mums nepastāv plaisma starp inteligenci un pašu tautu un arī neradīsies uz priekšu, kad mūsu augstskola mums dos demokrātiski audzinātus darbiniekus, kas paliek ar tautu dzīvā sakarā.

Prezidents Jānis Čakste (no runas Latvijas Augstskolas atklāšanā 1919. gada 28. septembrī).

Cienījamie jubilāri!
Man ir liels prieks jūs sveikt šai nozīmīgajā un svinīgajā dienā augstskolas 80 gadu jubilejā! Šis ir svarīgs brīdis visiem studentiem

un pasniedzējiem. Ar prieku un lepnumu varam atskatīties uz paveikto un ar drošu, cerīgu skatu raudzīties uz priekšu, īstenojot jaunus darbus un jaunus idejas...

Latvijas Universitāte ir Eiropas klasisko universitāšu demokrātisko tradīciju nesēja Latvijā. Tā sniedz ne tikai vispusīgas zināšanas, te jauniešos veidojas pārliecība par sevi, mērķtiecība, patstāvība spriedumos un rīcībā. Universitāte māca gatavību uzņemties atbildību par citiem un sevi, spēju pieņemt lēmumus, veido pozitīvu

attieksmi pret dzīvi. Te rodas radoša personība.

Vēlu jums gatavot vēl gudrākus zinātniekus, pedagogus, valodniekus, teologus, juristus, tautsaimniekus, spējīgus atrast un nodrošināt Latvijai stabili vietu Eiropas un pasaules tirgos, kas būs pamats mūsu visu augstākai dzīves kvalitātei.

Lai jūs labi un precīgi justos savos svētkos un iegūtu pozitīvu enerģiju turpmākajam darba cēlienam!

(Publicējam fragmentu)

Visus Universitātes svētkos sveic prezidējošās korporācijas pārstāvji

Pasaule nav mūsu radīta, bet ir mums uzticēta

Iesvētītais LU ielu gājēju karogs

Svarīgi, ko savas dzīves laikā paveicam, kādi esam pret līdzcīvēkiem. Par šīm lietām ikvienu aicināja padomāt Latvijas Universitātes astoņdesmitgades Dievkalpojums. Tas notika Rīgas Domā 28. septembra rītā. Dievkalpojumu vadīja Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes dekāns profesors Dr. Juris Čālītis un Dr. Vilis Vārsbergs. Tajā piedalījās arī Rīgas Garīgā semināra rektors bīskaps Antons Justs, Latvijas Baptistu draudžu savienības semināra mācību daļas vadītājs Enoks Neilands un pasniedzējs Edgars Mazis. Ērģeles spēlēja Vita Kalnciems, bet dziedāja Latvijas Universitātes koris "Juventus" diriģenta Jura Kļaviņa vadībā.

Dievkalpojuma laikā tika iesvētīts Latvijas Universitātes ielu gājēju karogs. Sekoja lasījums no Svētajiem Rakstiem, un sprediķi teica mācītājs Juris Čālītis. Viņš runāja par līdzībām no Bībeles - par dārgumu meklētāju, kas meklē apslēpto mantu, par tirgotāju, kurš nopērk dārgu pērli, un par jūrā izmestajiem tīkliem, kuros sanāk dažādas zivis. Arī Universitātes dzīvē spilgti parādās šīs līdzības. Pirmā - mācīšanās, zinātniskais darbs ir kā apslēpto dārgumu meklēšana. Pirms mēs šajā laukā esam nākuši, tur ir kāds, kas paslēpis šo mantu.

Otrā - tirgotājs, kas meklē dārgas pērles. Arī mācībaspēkiem ir līdzīgs uzdevums - sarežģīt studentos, akadēmiskajā saimē apslēptās dārgās pērles. Parādīt un izcelt šo labo. Atklāt to savai tautai.

Trešā līdzība saistās ar tīklu, kas izmests jūrā un kurā sanāk dažādas zivis. Arī LU ir lielākā mācību iestāde Latvijā ar pilnīgu fakultāšu piedāvājumu. Mēs priecājamies, ka stu-

dentu nāk no visas Latvijas, no dažādiem novadiem, ar dažādu pieredzi, spējam un nākotnes iecerēm.

Mēs dzīvojam, mācāmies, pārdomājam, pērkam, iesaistāmies dzīvē. Iešana uz dzīves mērķi nav nejausību sagādīšanās. Mūsu dzīves mērķi nolīcis Dievs. Šī pasaule nepieder mums. Tā nav mūsu radīta, bet ir mums uzticēta, dāvināta, lai mēs tajā atrastu labākās un dārgākās lietas.

Sprediķa noslēgumā mācītājs Juris Čālītis izteica šādu domu: "Pirms mēs meklējam, kāds meklē mūs. Meklē tevi, mācībaspēku, meklē tevi, studentu! Tas būs bargs un nesavaldīgs audzinātājs, kas nezinās kaut ko par lielumu ap mums un mūsos pašos. Dievs mūs visus aicina savā dzīvē sasniegt un meklēt vērtības. Lai pakļaujam sevi Dieva mīlestībai, tai valstībai, kas pamato visu. Tad mēs dzīvosim tautai, zinātnei, Dievam!"

Lūgšanas skanēja par Latvijas Universitāti, par tās 80 gadiem un nākotni. Lai augstskolā valda saprašānās, draudzības un miera gars. Lai Svētā Gara gaisma apgaismo tos, kuriem uzticēts vadīt Universitātes darbu! Tika lūgts arī par to, lai mūsu darbam ir labi augļi, lai ir svētība ģimenei un laulības kārtai, lai mūsu mājās parādās istena ticība, uzticīga mīlestība un pastāvīgs miers. Lūgumi skanēja arī par tiem cilvēkiem, kas šobrīd ir grūtībās, ir vientuļi, kā arī par stiprajiem, bagātajiem un veiksmīgajiem, lai viņu dvēseles nepot cietas un nejutīgas!

Dievkalpojums beidzās ar svētību tā dalībniekiem un mūsu augstskolai - Latvijas Universitātei - tās 80. dzimšanas dienā.

MĀRA SADOVSKA

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas uzruna Operā

Augsti godātais rektors, akadēmiskā sabiedrība, profesori, studenti, dekāni, ekscelences, dāmas un kungi, mīļie tautieši!

Man ir liels gods sveikt Latvijas Universitāti tās 80. gadadienā. Šobrīd, līdz pat 18. novembrim, mūsu Universitāte ir tikpat veca kā mūsu valsts. Un mēs varam būt lepni, ka mūsu valsts jau pirmajā savas dibināšanas gadā ķērās pie tik nopietna darba kā augstākās izglītības nodrošināšana saviem ļaudīm pašiem savā augstākās izglītības iestādē.

So skaisto namu grezno vārdi: "Scientiae et Patriae", kas kodolīgi izsaka nacionālās Universitātes dziļāko būtību. Scientiae - zinātnei: tādēļ, ka līdz ar Latvijas neatkarību bija pārvarēti tie šķēršļi, kas ilgus gadus bija vardarbīgi kavējuši latviešu tautai iegūt augstāko izglītību un lieguši sevi parādīt un pierādīt zinātnes laukos. Neatkarība noslaucīja un izkvēpināja visas šīs mākslīgās barjeras, kas iepriekšējos gadsimtos bija latvieti iesprostojušas mazizglītota vai neizglītota zemnieka kārtā. Scientia norādīja arī to, ka zinātne jaunajai valstij ir prioritāte, svarīgs ieguldījums tautas nākotnē, tās pašlepnumā, esmē un būtībā. Nebūtu cienīgi stāties blakus citām valstīm,

ja mēs pašī nebūtu spējīgi radīt tos, kam ir augstākā izglītība, kas ir spējīgi rosīties augstākās zinātnes līmenī. Patriae - dzimtenei: tādēļ, ka tas notika uz pašu zemes, mūsu pašu ļaudīm, mūsu pašu vajadzībām.

Neviens cits pasaulē tā nevar saprast mūsu vēsturi kā paši latvieši, neviens cits tā nespēj izvērtēt mūsu kultūru, kā to spēj paši latvieši. Jā, protams, to var darīt arī citi, un ir ļoti labi, ka viņiem tas ir interesanti, bet mēs nedrīkstam būt ķilnieki citu viedokļiem, nedrīkstam būt parādnieki citu zināšanām un citu problēmu nostādījumiem. Mums pašiem ir jābūt spējīgiem risināt visus jautājumus, kas ar mums ir saistīti, mums pašiem ir jābūt spējīgiem spriest un domāt, mums pašiem ir jābūt intelektuāli sagatavotiem. Šo gatavību mums garantē Universitāte, kas kopj dažādus zinātnu laukus, garantē, ka cilvēks nav tikai amata pratējs, šaurs speciālists. Universitāte rada intelektuālu vidi, kurā cilvēks var intelektuāli veidoties.

Novēlu, lai Latvijas Universitāte būtu skaista un spoža nākotne. *Vivat, crescat, floreat Universitas Latviensis in aeternum!*

no laikraksta "LATVIJAS VĒSTNESIS"

Kā toreiz Operā

Iespējams, tā bija ikviena vēlme, lai svētki izdotos. Nacionālajā Operā 28. septembra vakarā valdīja sirsnīga un pozitīvi lādēta atmosfēra. Koncerta dalībnieki un skatītāji bija savstarpēji atvērti labajai enerģijai. Nebija vienaldzīgo vai skeptiķu. Visi svinēja svētkus un godināja *Alma mater*. Ar dziesmām, dejām, mūziku un aplausiem par to, ka izdodas, par to, ka Universitāte ir kopīgs lepnums.

Kori "Juventus", "Minjona" un "Latve" noslēgumā LU rektoram Ju-

dente Vaira Viķe-Freiberga. Nedaudz uztraukta, bet vienkārši svinīga. Kā allaž savu saimi uzrunāja rektors J. Zaķis, vēlot visiem gaišus svētkus.

Viņš ar kundzi Anitu pēc koncerta ar visiem, kas atradās Operā, saskandināja šampanieša glāzes un vēlēja priecīgus svētkus. Tā bija jauka uzmanība, un ikviens jutās piederīgs un gaidīts viesis Universitātes 80. dzimšanas dienā. Latvijas Universitātes, kuru rektors Juris Zaķis sekmīgi vada jau divpadsmit gadus.

Bet svētki turpinājās tik tiešām gaiši, jo plkst. 22 debesis virs ēkas Raiņa bulvārī 19 izgaismoja bezgala krāšņs salūts.

Dienā ēku izgaismoja svecītes keramikas studijas "Vāpe" dāvatajos svečturos, bet naktī pie ieejas dega lāpas. Ieeju rotāja lapu vītnes kā tālajā 1919. gadā.

Senā Lielā mājā tik ātri gulēt nedevās. Uz tās legendārajām kāpnēm sēdēja studenti, Gaismas pili vēl ilgi skanēja profesoru un darbinieku runas un smieklis.

Arī svētkus svinēt ir jāprot, un visiem kopā mums tas izdevās.

ILZE BRINKMANE

Klātesošos uzrunā valsts prezidente V. Viķe-Freiberga

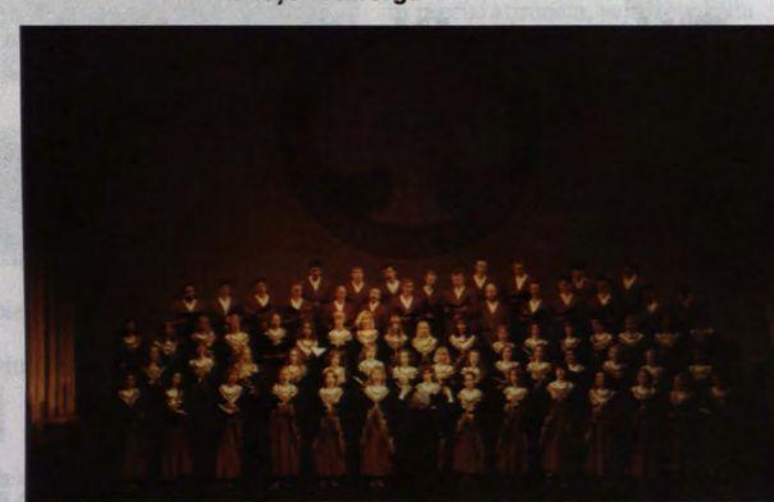
rim Zaķim veltīja Alfr. Kalniņa komponētās kantātes "Jūra" pirmo daļu. Tātad, lai vētras nāk un iet, bet ir nezūdošas vērtības, kas paliek. Arī tādās kā Emīla Dārziņa, Raiņa, Verdi, Mocarta, Pučīni, Vāgnera, Rosīni, Štrausa, Jāzepa Vītola, Jāņa Medīņa u. c. daiļrade. Koncertā skanēja šo dižgaru skaņdarbi kora, Operas jauno soliistu Ditas Kalniņas, Krišjāņa Norveļa un Viestura Jansona izpildījumā. Neiztrūkstošs bija LNO orķestris Aleksandra Viļumaņa vadībā.

Uz skatuves jaunības dzirksti un temperamentu uzbūra "Danča" dejotāji. Viņu vadītājs Rolands Juraševskis bija izvēlējis horeogrāfijas vecmeistaru U. Žagatas, A. Sūnas, A. Baumanes un J. Ergļa straujākās dejas. Lai plīvo meiču brunči, lai puiši sit strauju takti...

Klātesošos uzrunāja valsts prezidente

Klātesošos uzrunā valsts prezidente V. Viķe-Freiberga

Dzied koris "Juventus"

Ikvieni jutās piederīgs un gaidīts viesis...

...arī "UA" redaktore Ilze

LU fonda "Juventus" vadītāja Edīte Simanoviča prot saskandināt tā, ka prieks arī kora "Juventus" vadītājam J. Kļaviņam, viņa un prorektora J. Krūmiņa kundzei un arī keramikas studijas "Vāpe" vadītājam H. I. Melnbārdeī

LU kanclers P. Fricbergs visu dara pamatīgi, par to prieks arī viņa kundzei Lilijai

Svētki prasa arī zināmu enerģijas atdevi un pārdomas, tostarp gan rektoram J. Zaķim, gan prorektoram I. Lācim

Svētki prasa arī zināmu enerģijas atdevi un pārdomas, tostarp gan rektoram J. Zaķim, gan prorektoram I. Lācim

TAS VAR JŪS INTERESĒT

Vārdbalvu konkurss

Latvijas Zinātņu akadēmija izsludina dokumentu pieņemšanu vārdbalvu konkursam 1999. gadā

Par labākajiem zinātniskajiem darbiem atsevišķās zinātņu nozarēs Latvijas Zinātņu akadēmija piešķir balvas, kuras nosauktas izcilu zinātnieku vārdā. Balvu piešķir atsevišķiem zinātniskiem darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem, kā arī par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu. Par balvas pretendentu var izvirzīt tikai atsevišķu personu, no autoru kolektīva - galveno autoru. Uz balvu var pretendēt Latvijas zinātnieki un ārējiem zinātniekiem, kuru darba tematika saistīta ar Latviju. Laureāti saņems LZA piemiņas medaļu un naudas balvu.

2000. gada janvārī tiks piešķirtas šādas LZA balvas:

- Eišena Āriņa balva datorzināt-

nēs un to pielietojumos (kopā ar a/s "Dati" un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammu "Izglītībai, zinātnei un kultūrai");

- Fridriha Candra balvas mehānikā, astronomijā;
- Arvīda Kalniņa balva mežzinātnēs, koksnes pētniecībā un pārstrādē (kopā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju);
- Gustava Vanaga balvas ķīmijas zinātnēs (kopā ar Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammu "Izglītībai, zinātnei un kultūrai");
- Paula Stradiņa balva medicīnas zinātnē (kopā ar Medicīnas vēstures muzeju);
- Arveda Svābes balva Latvijas vēsturē;
- Viļa Plūdoņa balva latviešu literatūrzinātnē.

Kandidātus Latvijas Zinātņu akadēmijas balvu konkursam var

izvirzīt LZA īstenie locekļi, zinātnisko iestāžu padomes, universitāšu vai akadēmiju senāti vai domes. Iesniegtos darbus vērtēs katras balvas ekspertu komisija.

Izvirzot kandidātus balvai, ekspertu komisijai vienā eksemplārā iesniedzami šādi dokumenti:

- 1) izvirzītāja ieteikums;
- 2) izvirzītā darbs;
- 3) ziņas par autoru (*Curriculum vitae*), norādot darba un mājas adresi un tālruni, personas kodu;
- 4) autora parakstīta īsa iesniegtā darba anotācija latviešu valodā, darba nosaukums arī angļu valodā.

Materiāli iesniedzami LZA Zinātniskajā sekretariātā, Akadēmijas laukumā 1, 2. stāvā, 231. istabā, Rīgā, LV-1524 vai attiecīgo zinātņu nodaļās (tāl. uzziņām - 7223931, 7223633, 7220725, 7225889) līdz 1999. gada 31. oktobrim.

Stipendiju konkurss

LZP Zinātnes un Starptautiskās koordinācijas centrs aicina piedalīties Vācijas Akadēmiskā apmaiņas dienesta (DAAD) ikgadējā stipendiju konkursā studijām un zinātniskajam darbam Vācijā 2000./2001. m. g. šādās programmās:

- gada stipendijas augstskolu absolventiem;
- stipendijas zinātniskā pētījuma

veikšanai;

- semestra stipendijas ģermānistikas studijām;
- stipendijas bakalaura/maģistra darba izstrādāšanai;
- stipendijas studijām augstskolu vasaras kursos;
- uzturēšanās Vācijā zinātnisku pētījumu nolūkos;
- atkārtotas stipendijas zinātniskā pētījuma veikšanai.

Dokumentu iesniegšanas termiņš: 1999. gada 22. - 26. novembris.

Informācija un pieteikuma veidlapas LZP Zinātnes un Starptautiskās koordinācijas centrā Rīgā, Kaļķu ielā 1, 322. telpā, tālr. - 7089313, 7089343.

Pieņemšanas laiki:
otrdien un ceturtdien no plkst. 14.00 līdz 17.00;
trešdien no plkst. 9.00 līdz 12.00

Studiju piedāvājumi ārzemēs

Stipendijas

Šveices valdība piedāvā stipendiju programmu maģistriem vai doktoriem jebkurā zinātņu nozarē. Pieteikuma anketas Izglītības un zinātnes ministrijā Starptautisko sakaru nodaļā 207., 208. kabinetā, tālr. - 7216316, 7213220; kā arī Ārējo sakaru daļā. Dokumenti jāiesniedz līdz 01.12.1999. Izglītības un zinātnes ministrijas Starptautisko sakaru nodaļā.

ASV Informācijas dienests, ASV vēstniecība izsludina gadsimkārtējo Fulbraita stipendiju konkursam 2000./2001. m. g. bakalauriem. Aizpildītas pieteikuma veidlapas un pieprasītie dokumenti jāiesniedz ASV Informācijas dienestā līdz 29.10.1999. Pieteikuma veidlapas un plašāku informāciju iegūsi ASV Informācijas dienestā, Smilšu ielā 7, tālr. - 7216565 un Internetā:

www.iie.org/fulbright/posts/applic.htm
www.usis.bkc.lv

Japānas valdība 2000./2001. m. g. piedāvā vairākas stipendijas. Plašāka informācija un pieteikuma anketas Japānas vēstniecībā Stokholmā (M. Panagiotidou kundze, tālr. - 086630440). LR Izglītības un zinātnes ministrijā ir pieejams stipendiju programmu katalogs, kā arī Internetā: www.jpj.go.jp

Informācija par stipendijām pieejama LU ASD. Dokumenti jāiesniedz Japānas vēstniecībā līdz 01.12.1999.

Austrijas valdība piedāvā trīs stipendiju programmas - *Franz-Werfel Stipendien*, *Osterreich Stipen-*

dien, *Ernst-Mach Stipendien*. Dokumentu iesniegšanas termiņš Austrijas vēstniecībā - 31.01.2000. Plašāka informācija par piedāvātajām stipendijām Austrijas vēstniecībā - Rīgā, Basteja bulvārī 14 un Ārējo sakaru daļā.

Vācijas Akadēmiskās Apmaiņas Dienests (DAAD) izsludina pieteikšanos uz stipendijām 2000. - 2001. m. g. Pieteikuma nodošanas termiņi: gada stipendija augstskolu absolventiem - 22.11.1999; semestra stipendijas ģermānistikas studijām - 23.11.1999; stipendijas bakalaura/maģistra darba izstrādāšanai - 23.11.1999; stipendijas augstskolu vasaras kursos - 24.11.1999. Plašāka informācija un pieteikumu veidlapas Zinātnes starptautiskās koordinācijas centrā, Rīgā, Kaļķu ielā 1, 322. telpā. Pieņemšanas laiki: otrdien, ceturtdien - 14.00 - 17.00, trešdien - 9.00 - 12.00; tālr. - 7089343, 7089313.

Pasaules Banka piedāvā iespēju pieteikties uz *Roberta S. McNamaras* stipendiju 2000. gadam, lai veiktu pētījumus sociāli ekonomiskās attīstības jomā. 2000. gada programmas tēma - *Institūcijas un Attīstība*. Līdz 30.11.1999. Vašingtonā tiek gaidītas aizpildītas pieteikuma formas.

ASV valdība izsludina *Edmund S. Muskie* mācību programmu 2000. gadam šādās nozarēs: *Business Administration, Economics, Education, Environmental Management, International Affairs, Journalism and Mass Communications, Law, Library and Information*

Science, Public Administration, Public Health, Public Policy. Pieteikšanās līdz 29.10.1999. Pieteikuma formas un plašāka informācija Sorosa fondā, Raiņa bulvārī 19 - 243 (dvisnola@lanet.lv) vai arī Internetā: www.sfl.lv

Sorosa Foundation-Latvia un The Open Society Institute piedāvā *Undergraduate Exchange Program*. Pieteikuma anketas var saņemt Sorosa fondā, Raiņa bulvārī 19 - 243, kā arī SFL International Center Liepājā. Pieteikuma anketas jāiesniedz līdz 30.11.1999.

ASV informācijas dienests izsludina konkursu uz *Hūberta H. Hamfrijā Stipendiju Programmu* 2000./2001. m. g. profesionāļiem. Plašāka informācija ASV Informācijas dienestā, Smilšu ielā 7, tālr. - 7216565. Pieteikuma veidlapas iesniedzamas līdz 15.10.1999 ASV Informācijas dienestā. Pieteikuma anketas arī Internetā: <http://www.usis.bkc.lv>

Vācijas parlaments piedāvā stipendijas sociālo un humanitāro zinātņu studentiem. Plašāka informācija un pieteikuma anketas Ārējo sakaru daļā. Aizpildītas pieteikuma anketas un nepieciešamie dokumenti jāiesniedz ASD līdz 10.12.1999.

LU Ārējo sakaru daļa

Rīgā, Raiņa bulv. 19, 143. telpa
Pieņemšanas laiki:
pirmdien, trešdien 10.00 - 12.00
ceturtdien 15.00 - 18.00

The 2000
Edmund S. Muskie
Fellowship Program

Opportunities for Graduate Study in the USA

The government of the United States is pleased to announce the 2000 Edmund S. Muskie Fellowship Program. The Muskie Program provides awards to citizens of Latvia to study at the graduate level in the United States for one to two years. The Muskie Program is a program of the Bureau of Educational and Cultural Affairs of the United States Department of State, and is administered in 2000 by the American Councils for International Education: ACTR/ACCELS and the Open Society Institute (OSI). These fellowships offer the opportunity to pursue graduate study and the possibility of a professional internship in the following fields:

Business Administration, Economics, Education (Administration and Teacher Training), Environmental Management, International Affairs, Journalism and Mass Communications, Law, Library and Information Science, Public Administration, Public Health, Public Policy.

Competition for the Muskie Graduate Fellowship Program is merit-based and opened to anyone who is:

- * A citizen of Latvia.
- * Residing in Latvia at the time of application and during the selection process.
- * Under the age of forty (40) at the time of application.

* The recipient of an undergraduate degree (five- or four-year program) by June 2000. Degree must be in law in order to apply to the Muskie Program in the field of law.

* Proficient in spoken and written English at the time of application.

* Able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in the field of specialization.

* Able to begin the academic exchange program in the United States in the summer of 2000.

* Able to receive and maintain a U.S. J-1 visa.

* Committed to returning to their home country after completion of the program.

Application materials are available from the Soros Foundation Latvia Educational Advising Center, Raiņa bulv. 19, room 243, Rīga LV-1586 or SFL Information Center in Liepāja, Ausekļa 9, Liepāja, LV-3401, or web page www.sfl.lv. To receive the information about the program please contact program coordinator Dace Visnola, phone: 7228656 or email: dvisnola@lanet.lv

Applications must be in English and must be returned to the Soros Foundation Latvia Educational Advising Center by October 29, 1999. Late or incomplete applications will not be considered.

Undergraduate
Exchange Program

The Soros Foundation - Latvia and The Open Society Institute are now accepting applications for the Undergraduate Exchange Program.

The Undergraduate Exchange Program is a one-year, non-degree program for second-year students enrolled in a university in Eastern and Central Europe and regions of the former Soviet Union. The program is designed to encourage cross-national dialogues among student communities; introduce students from the region to colleagues from other regions of the world; and provide comprehensive student services including orientation, workshops, and alumni/ae activities. Participants attend a university or college in the United States for one year. At the end of the year, they are expected to return home to complete their degrees.

Criteria

In order to qualify for the program, applicants must meet the following requirements:

1. Currently second-year student studying: **American Studies, Art History, Classical Studies, Comparative Literature, Cultural Anthropology, Economic Theory, Fine or Performing Arts, History, International Relations, Journalism, Political Science, or Sociology** at the undergraduate level.
2. Applicant must be enrolled in

an accredited university in their home country. All applicants must be in their second year when applying and must have at least one year of study remaining at their home university when they return.

3. Have an outstanding academic record.

4. Have spent the previous two years residing in their home country.

5. Have not attended high school in the United States for more than one academic semester.

6. Fluent in reading, writing and speaking English.

7. 18-23 years old at the time of application.

8. Able to begin studies in the summer of 2000.

Application materials are available from the Soros Foundation Latvia, Educational Advising Center, Raiņa bulv. 19, room 243, Rīga LV-1586, or SFL Information Center in Liepāja, Ausekļa 9, Liepāja LV-3401, or web page www.sfl.lv. To receive the information about the program please contact program coordinator Dace Visnola, phone: 7228656, email: dvisnola@lanet.lv

Applications must be returned to the Soros Foundation Latvia Educational Advising Center by November 30, 1999. Late applications will not be considered.

VASARAS CEĻOS

Lieliska vasara "velna laivā"

Šī vasara bija ar piepildītu sapni. To noteikti varētu attiecināt uz tiem, kurus, mācoties Vēstures un filozofijas fakultātes kultūrvēsturniekos, jau no bērnības saistījusi arheoloģija. Šajā vasarā tika dota jauka iespēja šo interesi pielietot praksē un pašam novērtēt darba procesu. Laikam jau vienkāršāk to visu varētu pateikt vienā skaidri izbijamā teikumā: "Urā, mums šovasar bija prakse!"

Augustā divas nedēļas četrsimtmit 2. un 3. kursa kultūrvēstures specialitātes studentu pavadīja Talsu rajona "Bilavu" mājās, kur tika veikti arheoloģiskie izrakumi "Bilavu velna laivā". "Velna laiva" Latvijas teritorijā pārstāv skaitliski nelielu laivveidīgu apbedījumu grupu, veidotu apmēram 1000 - 500 gadu pirms Kristus. Tā kā liels skaits šādu apbedījumu sastopami Skandināvijā, īpaši Gotlandē, tad arī Latvijas teritorijā esošās "velna laivas" tiek saistītas ar veidotājiem no turienes. "Velna laivās" mirušos parasti kremēja, kremācijas paliekas ievietoja no māla izgatavotās urnās un apbedīja laivas iekšpusē.

Mūsu mērķis bija izpētīt šo vēsturisko pieminekli un pēc tam to atjaunot. Vienlaicīgi varējām konstatēt, kā izrakumi veikti pirms 100 gadiem, kad šo laivu pētīja baltvācu arheologi.

Te nu droši vien būtu īstais laiks pavēstīt, ka arheoloģiju mazāk nekā citas nozares skārusi tehnikas attīstība, jo par galveno darba rīku vēl joprojām tiek izmantota tā pati vecā, labā lāpsta.

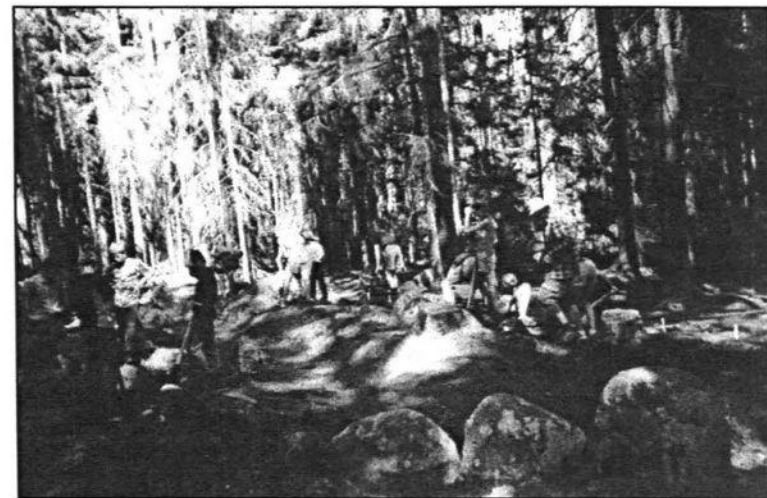
Cīnoties ar saknēm un celmiem, sākumā vairākas dienas tikai rakām. Vēlāk jau darbs sāka līdzināties tam, ko visi parasti iedomājas, dzirdot runājām par arheoloģiju un izrakumiem. Kā jau tas pieklājas, bija arī atradumi, kas laiku pa laikam iepriecināja strādājošos: pie ugunskaapiem tradicionāli piederošās lietas - ogļītes, degušu kaulu fragmenti un māla keramikas lauskas. Interesantākais atradums bija māla pīpes galviņa, kura gan, acīmredzot, nesasniedz laivas veidotāju nopietno vecumu (aptuveni 700 gadu), bet gan palikusi šeit no iepriekšējiem racējiem pirms simts gadiem.

Uz kādu laiku kļuvām arī par akmeņu nesējiem, jo visu, kas atradās izrakumu laukumā, iņģinājām pārkraut malā. Otrajā nedēļā sekoja rekonstrukcijas darbi, kas pamatā izpaudās cīņā ar lieliem akmeņiem. Pēc tam kā senos laikos - ar sviru un virvju palīdzību akmeņi tika nogādāti vajadzīgajās vietās.

Laivu atjaunojām iespējami analogiski, gan jāatzīst - tikai ārēji, bet tagad, šķiet, kļuva par vienu sakoptu stūrīti vairāk.

Lai darbam būtu kārtīgs nobeigums jeb uzlikts punkts uz "i", rīkojām darba noslēguma balli - laivas iesvētīšanu. Laivā ierakām vēstījumu nākamajām paaudzēm, sveču gaismā, skatot dziesmām un līstot šampanieša šaltim, laiva saņēma svētību.

Darba dienas tomēr bija diezgan smagas, tādēļ vakaros iecienītākais atpūtas veids bija gultā un kājas pret

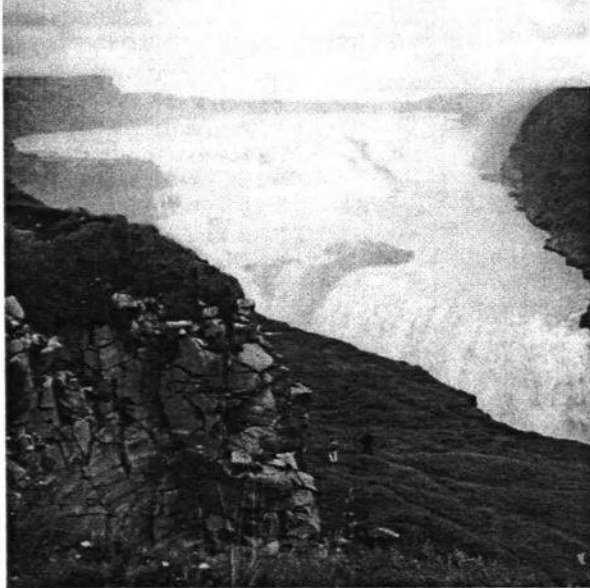

griestiem. Citi, nedaudz aktīvākie, īpaši cienīja pasēdēšanu pie uguns-kura un visu tam piederošo - uguni, dūmus, dziesmas, desas un alu. Neiztrūkstošas bija romantiskās nakts pastaigas uz "Velna laivu", un kā neparastāko paradumu varētu minēt gaudošānu uz Mēnesi (ar piezīmi, ka to izpildīja cilvēki nevis vilkači). Radās arī idejas, ka, lai laiva būtu precīzi atjaunota, vajadzētu kādu kremēt un ierakt laivā. Šī ideja gan palika nerealizēta, jo, kā par brīnumu, neviens kandidāts brīvprātīgi nepieteicās...

Visu apkopojot, beigās pielikšu vienu, visprecīzāko teikumu - tas bija lielisks laiks!

AGNESE AVOTIŅA,
KVV 3. kursa studente

"Dūmu līcis" - Reikjavīka

Gulfosas ūdenskritums

Reizi trijos gados Ziemeļvalstu Kanādas studiju asociācija (NACS), kuru veido piecas Eiropas valstis: Dānija, Somija, Islande, Norvēģija un Zviedrija, sadarībā ar Kanādas speciālistiem organizē starptautiskas konferences, veltītas Kanādas aktuālām problēmām valodniecībā, literatūrā, vēsturē, mākslā, ekonomikā, antropoloģijā, kā arī interdisciplinārajās studijās. Šogad šāda konference notika vistālāk ziemeļos, t. i., Reikjavīkas universitātē Islandē, no 5. līdz 8. augustam. Tajā piedalījās arī trīs Latvijas Universitātes Svešvalodu fakultātes mācību spēki: profesors Andrejs Bankavs, docents Edgars Ošiņš, lektore Rota Bankava un magistrante Dace Strelēvica.

Konferences atklāšanā dalībniekus uzrunāja Islandes prezidents Dr. Olafurs Ragnārs Grimsons, Reikjavīkas universitātes rektors Dr. Pāls Skulason, kā arī Kanādas valdības ministrs Stefans Dions.

Kanādas studiju asociācija dibināta 1984. gada maijā, un šogad tai apritēja 15. pastāvēšanas gadskārta. Tajā ir aptuveni 250 dalībnieku, kuru pētniecības interešu lokā ir Kanāda. Latvijas kanādisti, kuri pārsvarā nāk no LU Svešvalodu fakultātes, sadarbojas ar šo daudzdisciplināro asociāciju jau vairāk nekā piecus gadus. Šajā laikā Latvijas pārstāvji piedalījušies asociācijas darbā tās organizētajos pasākumos Somijā un Dānijā, paši rīkojuši pirmo Baltijas valstu kanādistu konferenci 1997. gada maijā Latvijas Universitātē.

Trīs saspringtas konferences dienas, pilnas dažādākās informācijas, norisinājās Reikjavīkas universitātē. Konferencē tika nolasīti vairāk nekā simts Kanādas tematikai veltītu referātu.

Reikjavīkas universitāte dibināta 1911. gadā. Pirmkārt, tā ir nacionāla universitāte, veltīta tam, lai Islandē būtu nodrošināts augsts vispārējais izglītības līmenis. Otrkārt, universitāte ir profesionālo un vispārējo zinātņu centrs, kurš pielīdzināms pasaules vislabākajiem akadēmiskajiem institūtiem. Starptautiskās akadēmiskās sadarbības ietvaros Reikjavīkas (bieži to sauc arī par Islandes universitāti) universitāte piedāvā studentiem no citām valstīm apgūt zināšanas dažādās specialitātēs. Pašreiz šeit studē vairāk nekā 300 studentu no ārzemēm, un tas ir fakts, kas nepa-

ra sevišķus komentārus, jo universitātes deviņās fakultātēs pavisam vienojot studentu skaits ir ap 6000, no kuriem 59% ir sievietes. Universitātē strādā 396 štata mācību spēki un 1250 stundu pasniedzēji, 281 zinātnes darbinieki, tai skaitā arī šīs universitātes administratīvais personāls. Universitāte aktīvi piedalās daudzos starptautiskos kopprojektos un pēdējos gados ir parakstījusi sadarbības līgumus ar universitātēm Eiropā, Ziemeļamerikā, Austrālijā un Dienvidaustrumāzijā. Reikjavīkas universitāte piedalās Eiropas Savienības sadarbības programmās SOC-RATES, LEONARDO un Ziemeļvalstu programmā NORDPLUS un NorFa.

Islande ir sniega un uguns zeme ar aktīviem vulkāniem, geizeriem un karstiem avotiem. Pēc konferences mums bija iespēja apskatīt dažus šīs viesmīlīgās zemes unikālos dabas fenomenus.

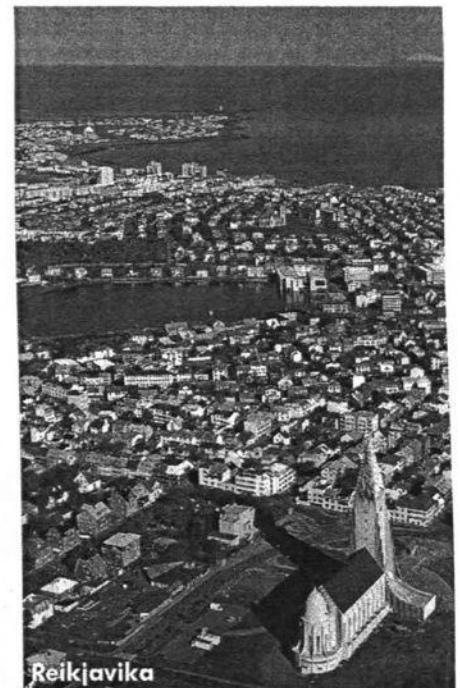
Singveliras nacionālais parks ir ievērojams ar daudziem zivīm bagātiem caurteces ezeriem, ar ģeoloģisku fenomenu - klinšu spraugu veidošanos. Vulkaniskās darbības rezultātā sprauga starp klintīm gada laikā paplašinās par 1 cm. Parkā, netālu no šī unikālā kaskādēm, augšējā ir 11 m, bet apakšējā - 20 m augsta. Netālu no ūdenskrituma ir piemiņas plāksne ar barrelju vienkāršai zemnieka meitai Sigridurai Tomasdotirai (Tomasa meitai), kura paglāba šo dabas retumu no izpostīšanas, jo kāds fermeris gribēja uz ūdenskrituma uzcelt

elektrostaciju. Sigrida Tomasa meita no netālā Bratholtas ciematiņa devās uz Reikjavīku, lai protestētu pret valdības doto atļauju celt elektrostaciju, piedraudot izdarīt pašnāvību, lecot ūdenskritumā, ja viņas protests netiks ievērots.

Geisira ģeotermiskais laukums ar geizeriem, lielākais no tiem ir Strokkurs, kurš katras trīs līdz piecas minūtes "izsprauj" karstu ūdensstrūklu apmēram 20 m augstumā. Atceļā apskatījām vienu no vulkānu veidotiem krāteriem ar debesdzidru ūdeni. Nevaru nepieminēt Zilo Lagūnu, kas atrodas salas dienvidrietumu daļā, netālu no Keflavīkas lidostas. Zilā Lagūna ir mākslīgi radīts karstais ezers, kurā ūdens temperatūra ir mainīga. Tā sasniedz līdz +37° C un pat vairāk. Ūdens sildīšanai lagūnā izmanto minerālsāļiem bagātu ūdeni, kuru izsūknē ģeotermiskā spēkstacijā no 2 km dziļiem zemes slāņiem, kur ūdens temperatūra ir +240° C. Karstais ūdens veic divkārtu procesu: ražo elektrību un silda ūdeni lagūnā. Ūdens ir zilā krāsā, satur sāļus, silīcija dioksīdu, aļģes. Sāls koncentrācija lagūnā līdzinās jūras ūdenim. Nesenie zinātniskie pētījumi ir pierādījuši, ka lagūnas ūdenim piemīt dziednieciskas īpašības ādas slimību (piemēram, psoriāzes un ekzēmas) ārstēšanai.

Pateicoties Golfa straumei, Islandē ziemas nav aukstas (-0,5° C), vasaras nav karstas, bet ir lietainas, maz saulainu dienu, vidējā temperatūra no +10° C līdz +18° C.

Reikjavīka senislandiešu valodā nozīmē "dūmu līcis", jo tuvumā atrodas geizeri un to tvaiki ir devuši pilsetai šo nosaukumu. Tagad Reikjavīkā dzīvo 107 000 iedzīvotāju (kopumā Islandē ir ap 268 000 iedzīvotāju). Valsts galvaspilsēta atrodas Atlantijas okeāna piekrastē. Lai gan Reikjavīkā ir daudz automašīnu, gaiss ir ļoti

Reikjavīka

tīrs, sveags un spirdzinošs. Islandē iedzīvotāju mūža ilgums ir viens no garākajiem pasaulē, jo gaiss nav piesārņots, pārtikas produkti ir pašu zemē ražoti un tādējādi ekoloģiski tīri. Cilvēki šeit jūtas droši, bez stresa, te nav noziedzības un kriminālas situācijas. Reikjavīka ir viena no Eiropas kultūras pilsētām 2000. gadā. Islandes naudas vienība ir Islandes krona (ISK). Uz Islandes vienas kronas monētas ir attēlots lasis, un pēc ārējā noformējuma tā ir gandrīz identa mūsu vienā lata monētai, jāpiebilst, ka to nominālā vērtība ir nesalīdzināma, jo par vienu Islandes kronu neko nevar nopirkt. Neskatoties uz to, ka Islandes viesiem viss šķiet ļoti dārgs, viņu pašu viedoklis ir citāds. Islandieši ir strādīga tauta, un dzīves līmenis tur ir augsts, kas ir cītīga un apzinīga darba rezultāts. Latviešu tauta vienmēr atcerēsies Islandi ar pateicību, jo tā bija pirmā valsts pasaulē, kura atzina Latvijas neatkarību 1991. gadā.

Savos iespaidos par Islandi dalījās LU Svešvalodu fakultātes angļu valodas lektore
ROTA BANKAVA

GRĀMATAS TEV

"JUMAVA" piedāvā

Vēlot labas sekmes jaunajā mācību gadā, apgāds "Jumava" mūs iepazīstina ar jaunākajām grāmatām.

Ir vērts iepazīties ar "Jumavā" izdotajām mācību grāmatām, no kurām studijās bieži tiek izmantotas vārdnīcas. Viena no jaunākajām ir "Latviešu – itāliešu sarunvārdnīca". Visu "Jumavā" izdoto mācību literatūras klāstu jūs varat atrast katalogā vai arī meklēt grāmatnīcās, piemēram, Dzirnāvu ielā 73. (Vai, zvanot sekretārei: 7280314.)

Bet nu iepazīsimies ar dažām no jaunākajām un interesantākajām, studijās noderīgajām grāmatām!

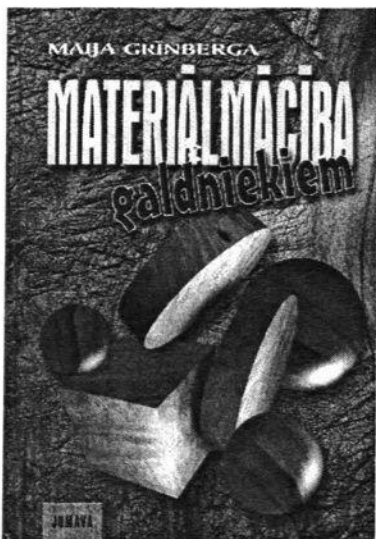
jumi pārdomām un diskusijām, lai veicinātu interesi izprast pašiem sevi un cēloņus tam, kas notiek cilvēku attiecībās ik dienas. Grāmatu veido trīs daļas: "Saskarsmes raksturojums", "Personība" un "Sociālie procesi grupā".

Šajā grāmatā studenti var atrast derīgus padomus, piemēram, kā vingrināt atmiņu un uzmanību, kas ir atmiņas procesa posmi, kas ir aizmiršana. Īsi sakot, tik tiešām interesanta grāmata!

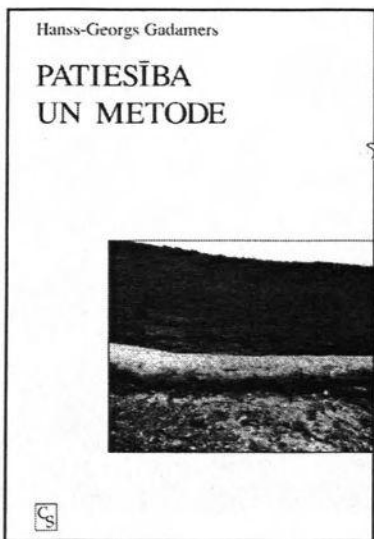
"Gadamera hermeneitika aizsākas mākslas pieredzē. Viņš uzsver, ka māksla ir izziņa (atziņa) un tās pieredze ir saistīta ar patiesību. Mākslasdarbs atklāj jēgpilnu pasauli, kurā līdzdalīgs ir arī tā skatītājs, kas

ba līguma paraugus, uzziņāsīt, kāda ir nodokļu sistēma LR un kas ir mārketings u. c.

Kāda ir pircēju rīcība, kādai jābūt precei, kas ir tirgus izpēte, kā veidot reklāmu, kas ir konkurence un citas tēmas saistībā ar tirgvedību ir ietvertas grāmatā "TIRGZINĪBAS PAMATI". Tas ir palīgs, lai varētu elastīgi reaģēt uz izmaiņām uzņēmumā un apkārtējā vidē, kā arī, lai prastu izvēlēties efektīvus reklāmas līdzekļus. Liela nozīme ir prasmei veidot komunikāciju ar pircējiem. Šai tēmai grāmatā ir veltīta liela uzmanība. Ir rakstīts arī par konkurenci, kas ir preču daudzveidības, kvalitātes un pieejamas cenas nodrošinātāja, bet nemiti-

Grāmatā "MATERIĀLMĀCĪBA GALDNIEMIEM" (M. Grinberga) ir ietvertas tēmas par galdniecībā un namdaru darbos izmantotajiem kokmateriāliem, līmēm un apdares materiāliem, kā arī modernizētām darba veikšanas tehnoloģijām. Jāatzīst, ka pēdējā šāda veida grāmata iznāca 1974. gadā. Šī izdevuma mērķis ir dot priekšstatu par galdnieka darbā izmantotajiem materiāliem pilnīgi nekompetentam lasītājam, kā arī padziļināt tā interesenta zināšanas, kurām par šiem materiāliem ir jau kāds priekšstats.

to var saprast un saprastos jautājumā par to ar citiem. Saprašana, sniedzot orientierus, iekļaujas dzīves praksē, t. i., hermeneitiskā filozofija ir praktiska filozofija. Turklāt saprašana norisinās valodā, un tas nozīmē, ka viss saprotamais ir valodiski pastarpināts, t. i., saprašana īstenojas sarunā."

Tā raksta I. Šuvajevs grāmatas "PATIESĪBA UN METODE" pēc vārdā. Šajā grāmatā piedāvātie pētījumi ir veltīti hermeneitikas problēmai. Pētījumi grib kalpot atziņai, ko

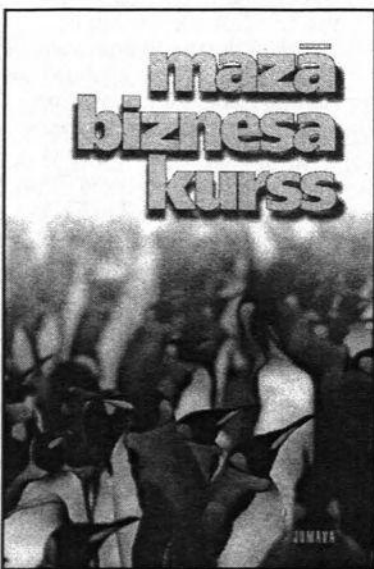
gā ražotāju un konkurences cīņā ieguvējs ir pircējs. Šī grāmata ir lielisks palīgizdevums jauniešiem, kas apgūst tirgzinības.

A. Viksnas grāmatā "PERSONĀLA VADĪBA" ir apskatīti galvenie personāla organizācijas jautājumi, kā: darba tirgus, personāla politika un izvēle, darba novērtēšana un samaksa, personāla vadīšana un atlaišana no darba. Grāmatā izmantoti praktiski piemēri, kā arī plašs apkopojošs materiāls. Doti dažādu dokumentu paraugi. Interesanta tēma šā-

Pavisam nesen ir iznākusi ļoti interesanta un noderīga grāmata "SASKARSME AUDZĒKNIEM". Izdevums palīdzēs izprast komunikācijas mākslu, ievērot etiķeti, prasmi veidot personiskos un lietišķos kontaktus. "Cilvēku savstarpējām attiecībām ir galvenā nozīme mūsu dzīvē. Mēs esam saistīti ar citiem cilvēkiem un atkarīgi no viņiem, tāpat kā viņi no mums. Savstarpējās attiecības mūs veido par cilvēkiem, jo caur tām tiek apmierinātas mūsu sociālās vajadzības: pēc kāda cita klātbūtnes, pēc palīdzības, pēc padoma, pēc atziņas, pēc parauga. Saskarsme ir cilvēku savstarpējās attiecības, praktiska un garīga sadarbība."

Grāmatā ietverts ne tikai teorētisks izziņas materiāls, bet arī jautā-

draud aptumšot mūsu straujo pārmaiņu pārplūdinātais laiks. Tas, kas mainās, pievērš uzmanību nesalīdzināmi vairāk nekā tas, kas saglabājas nemainīgs. Izlasiet, un jums būs, par ko padomāt!

"MAZĀ BIZNESĀ KURSS" – šajā grāmatā ekonomikas, uzņēmējdarbības, mārketinga, uzņēmumu vadības, nodokļu, grāmatvedības, lietvedības pamatjautājumi skaidroti saskaņā ar LR likumdošanu, teorētisko materiālu papildinot ar plašu piemēru un praktisko uzdevumu klāstu. Grāmata dod iespēju papildināt zināšanas arī vidējo un mazo uzņēmumu vadītājiem un darbiniekiem. Šajā grāmatā atradīsiet, piemēram, dokumenta rekvizītu, dar-

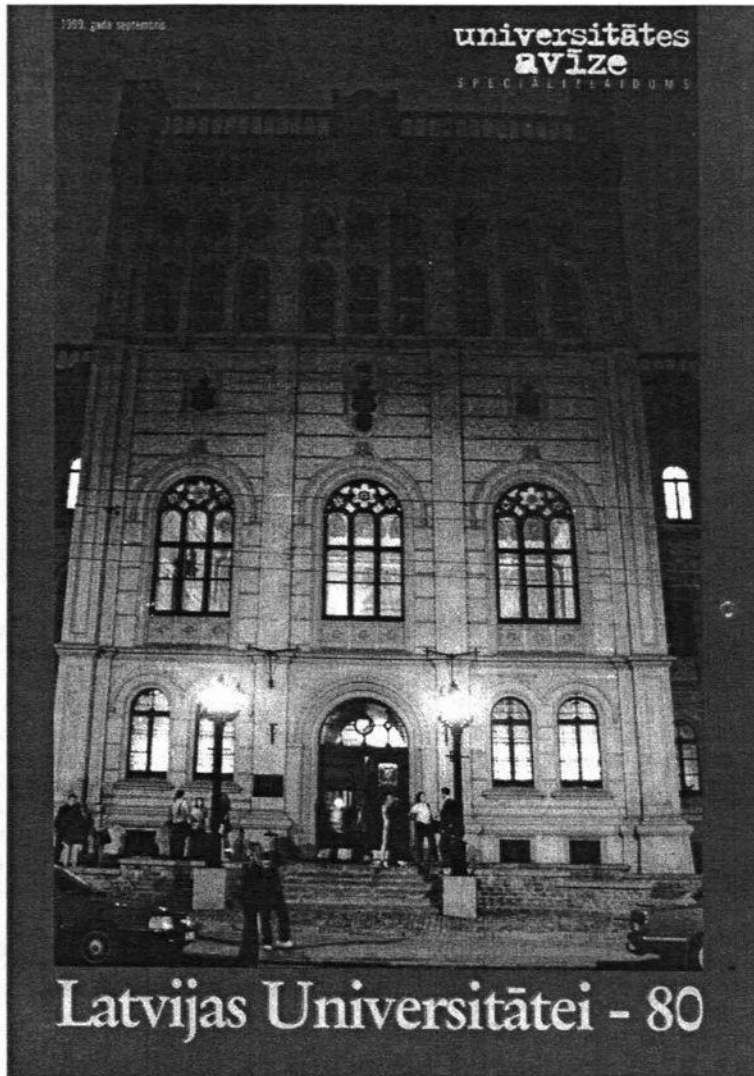

jā mācību līdzekli ir "Darba psiholoģa loma ražošanas uzņēmumā".

Ja esat ar datoru un ar angļu valodu uz "jūs", tad jums noderēs "ANGLŪ - LATVIEŠU SKAIDROJOŠĀ DATORVĀRDNĪCA". Tajā atrodams ziņas arī par datoru vēsturi. Vārdnīcai ir pievienoti angļu - latviešu un latviešu - angļu datorterminu rādītāji. Šī grāmata palīdzēs daudziem sekmiņāk apgūt Latvijā patlaban izplatītos IBM PC un Mac datorus un darbības ar tiem, kā arī lieti noderēs latviskas datorterminoloģijas apguvē un iedzīvināšanā.

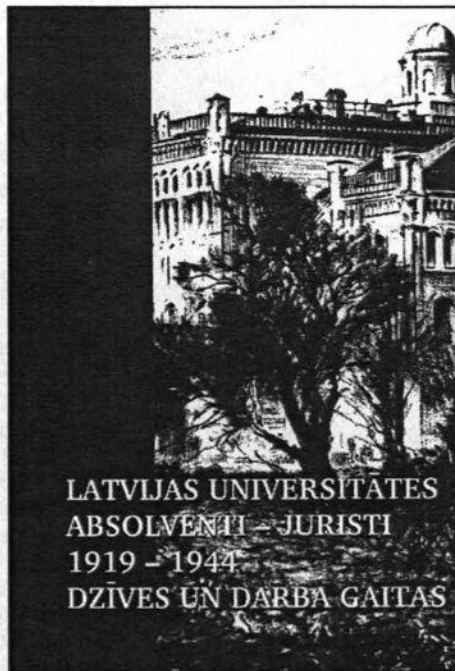
ZANE STRODE

"Universitātes Avīzes" speciālizdevums

Nopērkams LU kioskos Raiņa bulv. 19, Aspazijas bulv. 5, Visvalža ielā 4a, kā arī "Jumavas" un "Jāņa Rozes" grāmatnīcās

Vēl nopērkama

senatora Augusta Lēbera fonda un profesora Dītriha Andreja Lēbera izdotā grāmata "LATVIJAS UNIVERSITĀTES ABSOLVENTI - JURISTI 1919 - 1944, DZĪVES UN DARBA GAITAS"

KONKURSS

... ar "JUMAVU"

Grāmatas, grāmatas, grāmatas - mācību, izklaidējošas, skaidrojošas, t. i., vārdnīcas u. c. Tās visas mums arī šajā mācību gadā piedāvā izdevniecība "Jumava". Un atkal, jums, studenti, ir lieliska iespēja, uzvarot konkursā, iegūt kādu no tām.

1. Kādu vācu klasiķa darbu "Jumava" ir laidusi klajā jaunā izdevumā? Šī darba tulkotājs ir V. Biseniņš. Kādu krievu klasiķa darbu varam atkal lasīt nu jau "Jumavas" izdevumā?

2. "Jumava" vienmēr domā par grāmatu noformējumu. Nosauciet divas grāmatas, kas greznojas oranžos ietēršos - par abām stāstīts "UA". Viena - mūsu jaunākās literatūras pārstāve, otra - psiholoģes padomu atklājēja.

3. Kādas sarunvalodas vārdnīcas (3) ir izdevusi "Jumava"?

4. Kurā grāmatā varam atrast filozofiskas hermeneitikas pamatiezmes? Nosauciet arī autoru!

5. "Jumava" ir izdevusi arī grāmatu, kas palīdz izprast komunikācijas mākslu, ievērot etiķeti, prasmi veidot personiskos un lietišķos kontaktus. Kāds ir grāmatas nosaukums? Miniet autoru kolektīvu!

Iepriekšējā konkursa pareizo atbilžu autors ir OLEGS DZENĪTIS no Ķīmijas fakultātes. Gaidām redakcijā pēc balvas.

Uz šo konkursu atbildes gaidām nedēļu pēc laikraksta iznākšanas.

VĒRTĒ PAŠMĀJU ACS

Vecās fotogrāfijas noslēpuma stāsts

◀ 5. lpp.

1918. gadā, jau nākamajā dienā pēc Latvijas valstiskās neatkarības pasludināšanas, Latvijas Tautas padomes prezidijs nolēma uzicināt latviešu māksliniekus piedalīties valsts ģerboņa projekta izstrādāšanā. Mākslinieki Pagaidu valdības un Tautas padomes vēstījumam iesniedza ģerboņa projekta metus, kas bija izgatavoti divos variantos - melnbaltā (zīmogiem) un krāsainā. Latvijas Tautas padomes prezidijs 1918. gada 6. decembrī par pirmo Latvijas valsts ģerboni apstiprināja tēlnieka Burkar-

da Dzeņa (1879 - 1966) izveidoto valsts ģerboņa projektu - uzlecošu sauli uz zaļa un sarkana fona (diemžēl apstiprinātais ģerboņa attēls starp arhīva dokumentiem vēl nav atrasts). Jāpiebilst, ka tēlnieks B. Dzenis bronzā ir veidojis arī LU mecenāta Kristapa Morberga (1844 - 1928) krūšutēlu, kura pašreizējā atrašanās vieta nav zināma (ja vien tas vēl ir saglabājies līdz mūsdienām).

Savās vēstulēs draugiem B. Dzenis par Latvijas valsts ģerboni ir rakstījis, ka iedvesmu tā veidošanai esot smēlies no tautasdziesmas:

"Kara vīri bēdējās,
Asinaina gaisma aust;
Nebēdājiet, kara vīri,
Sudrabota saule lēc."

Asinainās krāsas un sudrabotās saules motīvu viņš esot papildinājis ar zaļās zemes un tautas likteņupes Daugavas motīvu.

Pirmo valsts ģerboni, kurš attēlots Latvijas Pagaidu valdības zīmogā un kura nospiedums izdarīts jau 1918. gada 20. decembrī, veidoja apli attēlota uzlecoša saule ar 17 pamišus izvietotiem taisniem un lauztiem stariem. To skaits atbilda toreizējam Latvijas apriņķu skaitam.

Saules diska apakšējo malu sedza nacionālā karoga krāsas, bet tā centrā bija burts "L" (valsts nosaukuma sākumburts) un trīs piecstarainas zvaigznes, kas simbolizēja trīs Latvijas vēsturiskos novadus - Kurzemi (ar Zemgali un Sēliju), Vidzemi un Latgali.

Šo ģerboni Latvija lietoja līdz 1921. gadam, kad tika nolemts radīt jaunu ģerboņa zīmi, kuru izveidoja mākslinieks Vilis Krūmiņš (1891 - 1959) un Rihards Zariņš (1869 - 1939). Šis ģerbonis ir atdzimis arī mūsdienās, taču tā simboliem ir gara un interesanta vēsture. LU gal-

venās ēkas fasādē atrodas 1990. gadā tēlnieka Fjodora Sjomina (1931 - 1994) atjaunotais LR ģerbonis. Jāpiebilst, ka V. Krūmiņš ir arī Baltijas Universitātes (1946 - 1949) emblēmas skices autors. BU emblēma kopš 1996. gada 28. septembra rotā LU Mazo aulu. Ozolkokā šo emblēmu ir darinājuši mākslinieki Juris Vingals un Arvīds Lapsa (1927 - 1999).

Tā ir atklājies vienas ar LU vēsturi saistītas fotogrāfijas noslēpums.

IRĒNA ONDZULE,
LU ZTV muzeja direktore

ES RAKSTU

LINDA LIEPIŅA,
Filoloģijas fakultātes studente

Vilcienā

Literārā reportāža

Šis darbs tapis, trīs gadus pēc kārtas braukājot Latvijas Dzelzainā Ceļā mājīgajās dzelzs vagnītēs. Ierosmes - tikai no pašas piedzīvotā. Un tā.

I Noskaņošanās un ligojošā vilciena sastāva gaidīšana

Pirms iešanas uz perona noskaņojieties braucienam, ko esat iepilninojis. Pieļaujiet varbūtību, ka vilciens jūsu stacijā var arī nepieturēt, tāpēc rūpīgi izstudējiet sarakstu! Kad esat visai sirsnīgi nolēmis nokļūt savā iecerētajā pieturā, noteikti izanalizējiet un izpētiet, cik tad isti pieturu jāizlaiž un kurā jākāpj ārā. Varat uzticēt savu dvēseles mieru arī pieturu pieteicējam - vilciena vadītājam, bet tad iesaku jums (un visai silti) - klausieties ar abām (vai cik nu tur kuram ir) ausīm, pieslēdzot arī sekundāro vai intuitīvo dzirdi, lai apjaustu, kāda pietura ir un kāda sekos. Cerams, ka jūs esat to veiksmīgiem vidū, kas saprot, ka "Sps" nozīmē "Salspils" vai "Šķirtav" - "Šķirotava" un "Vagparks" (kas skan līdzīgi "Vagonu parkam") - "Saulkalne". Ja nu savu pieturu zem nosaukuma "Nepietur stacijās" neesat atradis, tad esat to laimīgo skaitā, kuri līdz iecerētajam galapunktam tiks (ja neaizgulēsies).

Un tā - paceltu galvu dodaties uz perona. Varat priecāties, ja ārā ir kaut vai +20° C, jo tad noteikti varat nopirkt sev kādu saldējumu, bet to nav iesākams darīt pat +5° C - zobiem divi aukstumi (āra un saldējuma) būs par daudz. Un tā, pieņemsim, ka:

1) ārā ir +20° C. Savlaicīgi noņemiet savas "piecas ādas", lai vilcienā nevajadzētu tēlot sipolu, kas, kārtas plēšot, izplata nepatīkamu smaku - ļaujiet, lai vējš to aizgāinā jau iepriekš (pašam nebūs neērtības sajūtas, ja vien neesat no tiem "lēkājosiem" donžuāniem, kas uzskata - jo sliktāk, jo seksīgāk un labāk);

2) ārā ir +5° C vai vēl mazāk. Turieties pie vecumvecā padoma - siltāk, mājīgāk, miegaināk, patīkamāk - un sagērbieties tā, kā jūs bērniībā vecāki mācījuši, vilnas zeķes neaizmirstot. Pieļaujiet tādu iespēju, ka vilcienā, kaut arī ārā būtu nepilni +2° C, var neapkurināt! Ja nav par smagu, tad varat nēsāt līdz kādu sildītāju (tas var būt arī cilvēkveida).

Taču, ja jūsu somas, tašas un tašīņas jau tā sniedzās neiedomājamās zemumos un rokas, tās nesot, jau kļuvušas stīvas, pirksti nelokās

- varu galvot, ka sildītājs nebūs nepieciešams neatvairāmā sviedru daudzuma dēļ. (Liekie kilogrami reizēm dod arī ko labu!)

Un tad nu beidzot - esiet sveicināti uz perona!

Noteikti nostāieties gandrīz pie pašas perona malas, lai tiktu vagonā pirmais!

Izklaides iespējas, ja vēl neesat nokļūvis vilcienā:

■ apskatiet garāmgājējus, papētiet to īpatnības, paklausieties klaķinas;

■ pievērsiet uzmanību kādam uz pretējā perona stāvošajam un izraisiet tajā interesi, bet (!) tikai izklaides pēc; nekādā gadījumā nepieļaujiet tādu iespēju, ka iepazīsieties un jums tās būtnes dēļ nāksies šķērsot sliežu ceļus! Kā bezspēcīgs bruņinieks varat nokļūt gādīgo policistu aprūpē uz dažām stundām, kas ir visticamāk, vai uz diennakti, kas ir pat ļoti ticami, ja būsiet tāds vizuāli paknapāks;

■ paskatiet putniņus - cik tie maziņi un ko dažkārt "ēd" (stacijas laukumā to pat bomžikiem ir neiespējams apēst - parasti vīriešu atstātus, no mutes dobuma nākušus krāmus; ir gan arī gudrāki putniņi, kas tādām nesmukām lietņām uzkašā).

II Vilciens ir klāt!

Beidzot tas laimīgais brīdis ir klāt, un, lēni līgodams, piebrauc vilciens:

■ "dīzelis". +20° C jūs tā arī varat palikt plaukstošās cerībās, ka vagonu, kurā sēdēsiet, apkurinās nekā tamlīdzīga. Siltumu būs grūti pamanīt arī +5° C. Ja esat aukstuma un caurvējizturīgs, tad jums paveicies, jo varat priecāties - kurš nu gribēs, tas logus raus vaļā, lai pašam vēsāk un citi salst nost vai sien lakatiņus. Jūs arī varat savu logu vērt vaļā, ja vien jums nesāp kāds pirksts (kas vēlāk noteikti sāpēs!) - varat mēģināt. Vēlu veiksmi!

■ elektriskais. +20° C ar logiem būs tāds pats trādirīdis kā dīzelī. Taču, ja āra temperatūra būs

kaut vai +11° C, varat pat ļoti cerēt, ka siltumu vagonā sagaidīsiet (ja šie grādi tiks novēroti pēc tikko pagājušas ziemas).

III Optimāla ķermeņa temperatūra jebkuros laika apstākļos

Ja gaisa temperatūra ārā ir tāda, ka zobs uz zoba neturas, tad, tikko esat veiksmīgi iekļuvis vagonā un pārējie jums neatlaidīgi seko (jūs to jūtat pat ar acs ābolu aizmugurējām sienām un pakauša dzirdi), ieņemiet vietu, nesekojojot aklas izvēles principiem, bet:

■ nesēdieties tajā pusē, kuras logi veras citu vagonu logos un braucot gar acīm zibsnis neskaitāmie kravas vilcienu sastāvi! (Ja vien neesat sastāvu skatīšanas fanāts);

■ nesēdieties saules pusē, ja ārā jau tā var pusnobeigties no karstuma, ticiet - jūs nobeigsieties pašam;

■ nesēdieties loga pusē, ja ārā ir no -20° C līdz +15° C (kad ir apmācies), jo tā jūs ne tikai apsal-

bekļa, nervu šūnu tricīnātāja drebekļa 1., 3. vai 6. vagonā. Tas ir jūsu sajūtu paspilgtināšanai. Apsēzoties šādā vietā, jūs noteikti apjautīsiet, ko nozīmē būt drēbēm centrifūgā, speciāli kratītam šampanietim u. tml. - ne vienmēr patīkami, bet allaž interesanti, un, galvenais, tikai šajos vagonos un šādā transportlīdzeklī sastopams izklaides veids. Jā. Ne tikai... So grabekli, klābekli, trīceklī un drebekli var izmantot savu vajadzību piepildīšanai, piemēram, lai pilnīgāk izjustu migrēnas plusus un minusus, sasildīšanās nolūkā, gremošanas procesā kā palīgīdzekli u. c. veidos. Un kas par skaņu! Tik brīnišķīga mūzika jūsu ausīm - tr-tr-tt-rr-trr-r-tr-tr... m-m... - tā noteikti uzlabos jūsu muzikālo lāča dzirdi. To nekad nevaļaj palaiņst garām - pasēdēt uz mainīgu skaņu garumu un iežūzojoša melnā graboša zobu tricīnātāja;

■ tas - vairāk uz novietošanas. Izvēlieties ārmalu, t. i., no loga puses 3. vietu, lai (pat obligāti!) izmantotu vienreizēju un vēlāk varbūt nekad neatkārtojamu iespēju iesmaržot kādu puspiedzērušu čaju kāju (kuras izstieptas speciāli jūsu vajadzībām) aromu. Tas ir tik īpatnējs, ka savas kājas jūs nekad neiedabūsiet tādu smaržu virzienā, pat ļoti gribēdams - pie tās jāpiestrādā. Viendienējas zeķes, ko esat iecienījuši, varat aizmirst - tām jāiestāvas vismaz 3 - 4 dienas vai, vēl labāk, 1 - 2 nedēļas, jo tā tiks panākta kaut daļēja tuvināšanās vēlamojam rezultātam. Taču iesaku nepūlēties tik ilgi, ja varat gala iznākumu reāli ievilkēt nāsīs, jau tikko apsedies;

■ ja neesat ar muguru braukšanas virzienā sēdošais fanāts, tad pat dedzīgi iesaku sēdēt ar seju mērķa virzienā - ja nepaklausīsiet savām vēlmēm, var karsti nākties nožēlot pārsteidzīgi izdarīto izvēli - acu muskuļi var neizturēt pārslozdi!

■ ja ārā ir auksts, noteikti sēdēt (nodalījumā, kur ir trīs vietas) pa vidu, jo tā jūs viltīgi panāksiet, ka jūs silda no abām pusēm un labākajā gadījumā arī no apakšas, ja vien kāds, atvainojos, idiots neatraus līdz kājai vaļā vagona durvis un veiksmīgi par to neaizmirsīs - tad jūs kājas tā arī sals;

■ ja nesverat vismaz 120 - 200 kg, vēlams sēsties tā, lai aizņemtu tikai vienu, tikai savam dibenam domāto vietu, nevis divas, jo tad ķildas garantētas. Tas pats sakāms par lielākām somām, tīkliņiem, koci-

niem, riteniem u. tml. - jums pieder tikai nepilnus 50 x 50 liels dibena laukums, ko vēlams neizvērst. Ievērojiet! Kājas vēlams izvērst un izstiept, cik tik tālu vien var - slava neizpaliks, un to izplatīs kāda tantiņa, noteikti ne jau vairs tais labākajos gados, pa visu vagonu. Šo gadījumu paredziet jau laikus un iedzeriet kādas nervus nomierinošas zāles vai, ja vēlaties sajust līdzjūtību no tā trakojošā tantuka puses, saberiet tādām tabletēm līdzīgus vitamīnus savu nervu zāļu pudelītē un dzeriet, cik jaudas. Taču, ja esat vēl padomju garā audzināts, tad kāju aptverto kvadrāturu vēlams samazināt.

Beidzot vilciens atiet!!!

IV Sarunas un garām sliedošas ainas

Ja esat daļi skaistā dzimuma pārstāvis, tad noteikti neklusējiet un apberiet savu blakussēdētāju gan ar pēcarmijas, gan stāstiem izsenču dzīves, runājiet par personīgo pieredzi dāmu lenkšanā - otram tā noteikti noderēs. Plāpā par laiku gan paturiet rezervei, nešaujiet visu pulveri uzreiz! Jums paveicies, ja gadu tā pavairāk - tad arī stāstāma neaptrūks. Ja nu tāds nieks vien ir, tad vēlams aprobežoties tikai ar bērnišiem un daudzo mīlestību aprakstiem.

Varat apbērt pretī sēdošo dāmu ar dažnedažādiem prātam loģiski neaptveramiem komplimentiem, ietverot "skaisto lūtasību", "lokano pirkstainību" un patīkamo "zobu caurumainību" u. tml. Galva taču jums tādēļ ir uz pleciem, lai izteiktu piezīmes kundzēm, kas "kaut ko tādu" vēl nav dzirdējušas. Izmēģiniet, eksperimentējiet!...

Ja esat daļi skaistā dzimuma pārstāve, noteikti pārliecinieties (tad, kad jau sēžat), vai nagi nav atlūzuši, netīri, apgrauti, apķepuši utt., vai acu tuša vēl turas uz skropstām (nevis zem tām), vai uzacis nav izspūrušas un mati saelektrizējušies, un vai vēl smaržojat. Novērojot kādas parādības izmaiņu, jūs noteikti izskatīsieties uz pusi neglītāka, par trešdaļu neinteligentāka un, 100 punkti, pazudis humora izjūta. Tādēļ centieties trūkumus novērst savlaicīgi. Un lūpas. Obligāti sagaidiet, kamēr vilciens sāks kustēties - jūsu lūpas taps neatkārtojamas! Krāsojums, ko veiksi, vilcienam kustoties, būs vienkārši unikāls. Sākotnēji iesākams turēt lūpu krāsu tuvu krāsojamajam objektam un veikt kustības, kā to darīt parasti. Efektīgi! Jūs iegūsiet tik garu līniju, kāda ne sapņos nav radījies, un zināmais tonis būs trāpījis arī uz deguna un zobiem, kā papildinot jūsu nepilnības. Ļoti efektīgi...

(Turpinājums sekos)

JŪSU ZINĀŠANAI

Latvijas Jaunatnes padome

Audēju iela 5
Rīgā, LV-1050
tāl. - 7220350
fakss: 7224785

LJP mērķi un uzdevumi:

- * jaunatnes organizāciju kopuma pārstāvniecība Latvijā un ārzmēs,
- * jaunatnes organizāciju veidošanās un attīstības sekmēšana,
- * jaunatnes organizāciju sadarbības sekmēšana,
- * ar jaunatni saistīto projektu ekspertīze,
- * jaunatnes interešu aizsardzība izglītības, sociālajā un citās jomās,
- * jaunatnes programmu un organizāciju finansāla atbalsta veicināšana,
- * jaunatnes veselīga dzīvesveida veicināšana,
- * informācijas par jaunatni un jaunatnes organizācijām izplatīšana,
- * piedalīšanās valsts jaunatnes politikas veidošanā un īstenošanā.

Latvijas Jaunatnes padome (LJP) ir Latvijas Republikas bērnu un jaunatnes sabiedrisko (nevalstisko) organizāciju apvienība, kas dibināta 1992. gada 26. septembrī. Tā darbojas Latvijas Republikas likumdošanas ietvaros atbilstoši LJP Statūtiem (Satversmei) un ir juridiska persona. Tai ir nošķirta manta, zīmogs, reķins bankā un simbolika. LJP līdzekļus veido personu un organizāciju brīvprātīgie ziedojumi, biedru nauda un citi ienākumi. Kopš dibināšanas brīža par tās dalīborganizācijām ir kļuvis divdesmit sešas dažādas jaunatnes organizācijas, kas pārstāv plašu jaunatnes organizāciju spektru – gan skautu, kristīgās, ekoloģiskās un kultūras, gan izglītības, sociālā darba un jaunatnes politiskās organizācijas. Daudzas no tām ir Eiropā un pasaulē zināmu starptautisku organizāciju dalīborganizācijas, citas savukārt ir veidotas pēc Latvijas jauniešu iniciatīvas.

Sadarbībā ar citām jaunatnes un nevalstiskajām organizācijām, Eiropas valstu Jaunatnes padomēm, kā arī Valsts Jaunatnes iniciatīvu centru LJP organizē jaunatnes organizāciju vadītāju un līderu apmācību, rīko seminārus un diskusijas jautājumos, kas skar jaunatnes organizāciju intereses, veido starptautiskās sadarbības projektus un izglītojošas vizītes, organizē jaunatnes organizāciju informācijas dienas, izklaides un sporta pasākumus bērniem, kā arī piedalās valsts jaunatnes politikas attīstības veicināšanā.

LJP aicina organizācijas uz diskusijām par jaunatnes organizāciju sadarbības iespējām un veidiem, par LJP lomu, uzdevumiem un tālāku attīstību, par jaunatnes politikas jautājumiem, Latvijas jaunatnes organizācijas darbību un interesēm starptautiskajā kontekstā.

LJP ir Eiropas Jaunatnes foruma, kas apvieno Eiropas valstu Nacionālās Jaunatnes padomes un Starptautiskās Jaunatnes nevalstiskās organizācijas, asociēta dalīborganizācija. LJP piedalās arī Baltijas Jaunatnes foruma darbībā, kas apvieno Baltijas jūras robežvalstu Jaunatnes padomes, lai apmainītos ar informāciju un dalītos pieredzē par jaunatnes politiku savās valstīs un izstrādātu kopējus sadarbības projektus.

Septiņu gadu laikā, kopš darbojas LJP, viens no galvenajiem panākumiem ir Valsts Jaunatnes koncepcijas pieņemšana, kuras izstrādāšanā un idejas lobēšanā noteikta loma bija LJP dalīborganizācijām. Tās aktīvi piedalījās koncepcijas tapšanas procesā, iesniedzot konkrētus priekšlikumus un iesaistoties diskusijā ar Izglītības un zinātnes ministriju par jaunatni atbildīgajām struktūrām. Kļūstot par pilntiesīgu Eiropas Jaunatnes foruma dalīborganizāciju, LJP ir pierādījusi savu sekmīgo iesaistīšanos Eiropas un globālās jau-

natnes politikas veidošanā.

Līdzdalība sabiedrības attīstībā ir viens no demokrātijas balstiem. Nevalstiskās jaunatnes organizācijas ir svarīga un neatņemama sabiedrības daļa, kas nodrošina un veicina jauniešu līdzdalību sabiedrībā notiekošajos procesos. Tāpēc viens no LJP svarīgākajiem uzdevumiem ir veicināt demokrātijas izpratni un jaunatnes iesaistīšanos sabiedrības attīstībā, piedaloties jaunatnes organizācijās, palīdzot jauniešiem rast noteiktu lomu sabiedrības procesos, diskutēt par jautājumiem, kas skar jauniešu intereses, vajadzības un attīstību.

Jaunatnes politika ir tā, kas valstī norāda jaunu cilvēku vietu un lomu sabiedrībā, raksturo sistēmu, kas vieno jaunu cilvēku intereses skarošos likumus un lēmumus, arī to, cik lielā mērā jaunatnes aktīvā daļa spēj piedalīties šo likumu un lēmumu pieņemšanā un īstenošanā. Savukārt izglītība un apmācība nenoliedzami ir viena no svarīgākajām sastāvdaļām jaunatnes politikā, tā ir instruments katras personības un sabiedrības locekļa pilnveidošanai. Nodrošinot pilnvērtīgas un visiem pieejamas izglītības un apmācības iespējas, vienlaikus tiek nodrošināta sabiedrības locekļu vienlīdzība.

Nozīmīgākais Latvijas Jaunatnes padomes vēsturē:

1992. gada novembrī – notiek pirmie jaunatnes līderu apmācības kursi;

1993. gada martā – sākas ilgtermiņa jaunatnes līderu apmācība Zviedrijā;

1993. gada maijā – Eiropas Padomes jaunatnes līderu apmācības kursi;

1993. gada novembrī – LJP tiek uzņemta Eiropas Nacionālo Jaunatnes komiteju padomē novērotāja statusā;

1994. gada septembrī – Gdaņskā (Polija) tiek dibināts Baltijas

Jaunatnes forums;

1994. gada decembrī – sākas ilgtermiņa apmācītāju apmācības kursi;

1995. gada februārī – “Eiropas ABC” tiek izdota latviešu valodā;

1995. gada martā – LJP tiek uzņemta Eiropas Nacionālo Jaunatnes komiteju padomē par asociēto biedru;

1995. gada septembrī – notiek pirmās jaunatnes organizāciju dienas Rīgā;

1995. gada oktobrī – Rīgā tiek parakstīts Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Jaunatnes padomju sadarbības līgums;

1996. gada jūlijā – LJP izņēmu- ma kārtā tiek piešķirtas tiesības balsot Eiropas Jaunatnes foruma dibināšanas ģenerālsamleajā Korkā (Īrija);

1996. gada septembrī – Eiropas Padomes starptautiskie jaunatnes vadītāju apmācību kursi “Baltijas valstu integrācija Eiropā”;

1996. gada decembrī – LJP pārstāve Inga Pelša tiek ievēlēta Eiropas Padomes Eiropas Jaunatnes Centru un Fonda vadības struktūrās;

1997. gada martā – divas LJP pārstāves tiek ievēlētas Eiropas Jaunatnes foruma darba struktūrās: Dace Gigale – Eiropas Padomes komisijā, Dziesma Doveika – Izglītības un apmācības komitejā;

1997. gada maijā – Eiropas Padomes simpozijs Strasbūrā (Francija) par sadarbību ar Austrumu- un Centrāleiropas valstīm jaunatnes lietās; konference Helsinkos (Somija) par sadarbību jaunatnes lietās Baltijas jūras valstu reģionā;

1998. gada maijā – Jaunatnes informācijas diena Kongresu namā Rīgā;

1998. gada jūnijā – Baltijas un Vācijas Jaunatnes Vasaras akadēmija “Sadarbība un vienlīdzība” Mežezērā;

1998. gada decembrī – LJP piedalās apaļā galda sarunās Stokhol-

LATVIJAS
JAUNATNES
PADOME

mā (Zviedrija), ko organizē Ziemeļvalstu Informācijas birojs (tēma – jaunatnes dalība “Bērnu forumā”);

1999. gada aprīlī – seminārs “Jaunatnes politika Latvijā”; piedalīšanās 1. Latvijas Jaunatnes kongresā;

1999. gada maijā – seminārs “Sabiedriskās attiecības jaunatnes organizācijās”;

1999. gada augustā – piedalīšanās Baltijas un Beneluksa valstu Jaunatnes apmaiņas projektā Kulautuvā (Lietuva).

Latvijas Jaunatnes padomes dalīborganizācijas:

Jaunatnes Kristīgā savienība, Latvijas Mazpulku organizācija, Latvijas Jaunatnes progresā savienība, Latvijas Jaunatnes Kultūra par dzīvi brīvu no alkohola un narkotikām, Jauno Zemnieku klubs, Jaunatnes kultūras un apmaiņas klubs “Kontakts”, Bērnu Vides skola, Jaunatnes Iniciatīvas apvienība “Jaunatne nākotnei”, Jaunatnes kustība, UNESCO Jaunatnes klubs “10/10”, Kristīgo demokrātu Jaunatnes savienība, Latvijas Jaunatnes Sporta klubs “Velogrupa”, Klubs LC, Zemgales Skautu organizācija, Latvijas Centrālā Gaidu un Skautu organizācija, Jaunatnes Tūrisma apvienība, Jaunatnes darba centrs “Ziemeļi”, Kompjuternozaru Studentu apvienība “Konsa”, Jaunatnes akcija mieram, REK – Ekoloģiskais klubs, Klubs “Jaunā Latvija”, Sociāldemokrātu Jaunatnes savienība.

Latvijas Jaunatnes padomes asociētās organizācijas:

Jaunatnes Sarkanais krusts, AFS starptautiskā apmaiņas kustība, Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijas “Papardes zieds” Jauniešu grupa, Bērnu atpūtas un attīstības centrs.

TĀLIVALDIS KRONBERGS

RE, KĀ!

Tas attiecas uz visiem

Jānis Zvilna ir Ekonomikas un vadības fakultātes 4. kursa students. Viņa kursa darba tēma – “Vides politika Latvijā”.

Latvijā ir samērā maz izdevumu, kuros tiek iztirzātas vides problēmas, runāts par vidi visplašākajā nozīmē. Vairs neiznāk arī viens no līdz šim nozīmīgākajiem izdevumiem par šo tēmu – žurnāls “Vide un Laiks”.

Šajā situācijā svarīgi ir cilvēki, kuriem ir aktīva attieksme pret vides jautājumiem. Jānis Zvilna stāsta:

“Pašlaik “Vides Vēstīm” ir divi gadi. Sākumā žurnāls bija orientēts tikai uz VAK biedriem, tāpēc dējie numuri jau domāti plašākai auditorijai. Žurnālā ir aptverti ne tikai dabas aizsardzības jautājumi, tajā runāts par vides tēmām visplašākajā nozīmē.

Žurnāls ir VAK izdevums, tam nav patstāvīga juridiska statusa. Tajā publicējas gan cilvēki, kas darbojas VAK’ā, gan arī tādas pazīstamas personas kā Amanda Aizpuriete, Dainis Iļvāns. Žurnāla veidošanā būtībā var iesaistīties jebkurš, redakcija ir atsaucīga pret cilvēkiem.

Bija doma tepat Universitātē izveidot lekciju semināru, kurā stu-

denti tiktu iepazīstināti ar žurnālu, tiktu uzaicināti arī to veidot. Redakcija ir gatava uz klausīt studentu viedokli, kādam būtu jāizskatās žurnālam. Izdevuma tēma varētu būt tuva vides studiju maģistrantiem.

Žurnāls ir veidots no otrreizējās pārstrādes papīra – tāpat videi draudzīga materiāla. Jau divus gadus “Vides Vēstīm” ir 400 pastāvīgo abonentu. Žurnālā ir gan intervijas ar VAK cilvēkiem, gan vides aktualitātes no pasaules, gan raksti par kultūrvīdi.

Es pats esmu bijis kurss par vides tēmām. Ekonomikas studentu vidū tomēr dominē citas intereses. Kad biju Ungārijā uz mūzikas festivālu, tur bija telšu pilsetiņa, kurā varēja redzēt, ka atkritumi tika izgāzti tieši blakus telēm, tā ka attieksme pret vidi var būt dažāda.

Parasti cilvēkiem pret vidi ir tāda attieksme, ka šis jautājums neskar viņus tieši, bet visu sabiedrību kopumā. Kad cilvēki sapratīs, ka tas attiecas tieši uz viņiem, viņu attieksme pret vidi noteikti kļūs uzmanīgāka. Man pašam ir būtiska vide, kurā esmu, arī cilvēki, kas ir apkārt. Attieksme vienam pret otru arī rada vidi. Cilvēks pasaulē taču nedzīvo viens. Sva-

rīgi, lai katrs vispirms sakoptu vidi sev apkārt.

Žurnālu finansē Zviedrijas Dabas aizsardzības biedrība un Latvijas Vides aizsardzības fonds. Sponsoru, dabiski, ir ieinteresēti, lai “Vides Vēstis” lasītu pēc iespējas plašāks cilvēku loks. Pašlaik žurnāls ir nopērkams lielajos veikalos un grāmatnīcās, pēc kāda laika varētu gaidīt arī tā parādīšanos augstskolu kioskos. Žurnālu var lasīt arī Internetā – <http://www.vak.lv/vv>

ANDA LASE

Negribam ēst
saskābušus salātiņus!

Mēs gribētu pastāstīt, kā gājām brokastīs ēst. Parastā piektdienas rītā mēs – divas nebrokastojušas studentes – pēc pirmās lekcijas devāmies uz LU ēkas centrālo ēdnīcu kaut ko ieēst. Tā kā otrie ēdieni nekad tik agri nav, mēs paņēmām katru divus salātiņus. Notiesājām pirmos un ķērāmies pie otrajiem, kuri izskatījās ļoti apetīti (par lielu brīnumu, kā vēlāk izrādījās!), bet tālāk par pirmo kumosu netikām... Mūsaprāt, salāti bija ne tikai mazliet pastāvējuši, kādi tur ir itin bieži, bet pat saskābuši un vispār neēdami! Par šiem salātiem bija iztērēti 80 santīmi (precīzāk, Ls 0,78), un piektdienā studentiem bieži tā ir pēdējā nauda. Tad gan principa, gan naudas dēļ gājām pie kasieres vai pārdevējas, lai pieklājīgi pateiktu, ka salāti nav ēdami, un godīgi atdabūtu savus 78 santīmus. Kasiere pasauca saimnieci, un abas diezgan neapmierinātas nogaršoja salātus. Pēc viņu izbrīnītājam sejas izteiksmēm likās, ka tie ir gluži ēdami. Par viņiem naudu tomēr uz letes uzmeta, bet par otriem – “Siera salātiņiem” teica: “Tiem nav nekādas vainas!” It kā jutāmies vainīgas par to, ka esam kaut ko aizrādējušas.

Vienkārši gribam pievērst uz-

manību tam, ka mums nākas ēst diendienā. Esam samierinājušies, ka salāti ir apkaltuši, bet ar to, ka tie ir saskābuši – samierināties nevaram!

MAIJA UN IEVA,
2. kursa studentes

LIELAIS SPORTS

LU Veselības un rehabilitācijas centra darbība

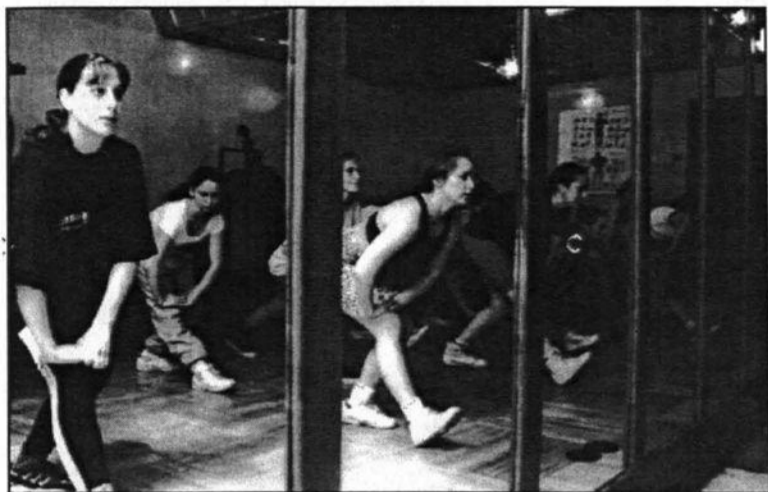
Ideja par Veselības un rehabilitācijas centra (VC) izveidi radās 1986. gadā, kad J. Alkšņa vārdā nosauktā kara skola atbrīvoja namu Aspāzijas bulvārī 5.

Šo ideju realizēja Fiziskās audzināšanas un sporta katedras vadītājs Jānis Melbārdis un docents Jānis Ostrouhs, kurš bija Veselības centra darba vadītājs.

sies iespēja apmeklēt saunu.

Veselības un rehabilitācijas centra celtniecība tika veikta no 1986. līdz 1990. gadam. Pirmais VC direktors no 1991. gada janvāra līdz 1993. gada jūnijam bija katedras lektors Imants Klintsons. Viņa iesākto darbu turpina Vadims Kļimovs.

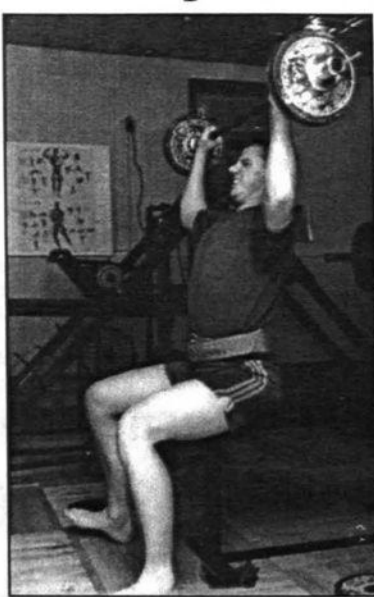
Darbs sekmīgi paplašinās visos rehabilitācijas virzienos, un centra

Telpu attīrīšanā piedalījās Fiziskās audzināšanas un sporta katedras mācībspēki un sporta meistari grupu studenti.

Darbs tika veikts ar lielu iedvesmu, zinot, ka vēlāk varēs nodarboties divās trenāžieru zālēs un radī-

popularitāte pieaug. LU studenti, mācībspēki un darbinieki ir iemīļojuši Latvijas Universitātes "miera un atpūtas salīņu", kā daudzi šo centru mīļi sauc. Tā ir vieta, kurā var uzlabot savu veselību, atgūt zudusās fiziskās un garīgās darbaspējas gan ik-

dienā, gan sesiju laikā.

LU VC ir šādas telpas: divas trenāžieru zāles, kuras katru dienu tiek izmantotas "VFS" grupās (3) un "Arstnieciskās vingrošanas" grupās (2).

Ar ārstniecisko vingrošanu nodarbojas visu fakultāšu studenti ar veselības traucējumiem un ārsta nosūtījumu. 1998./99. mācību gada otrajā semestrī, piemēram, bija pieteikušies 245 studenti, no kuriem ieskaites saņēma 206 studenti. Šīs nodarbības notiek pirmdienās, trešdienās, piektdienās plkst. 14.30; piektdienās arī

plkst. 16.30.

Studenti, kuriem nav nieru slimību, sirds darbības traucējumu un paaugstināta asinsspiediena, izmanto somu pirtis un dušas.

Laikos, kad nav lekciju: rīta stundās un dienā seīti iespējams nodarboties ikvienam LU studentam, mācībspēkam un darbiniekam. "Universitātes Sports" kluba biedriem ir atlaides somu pirts un trenāžieru telpu izmantošanā.

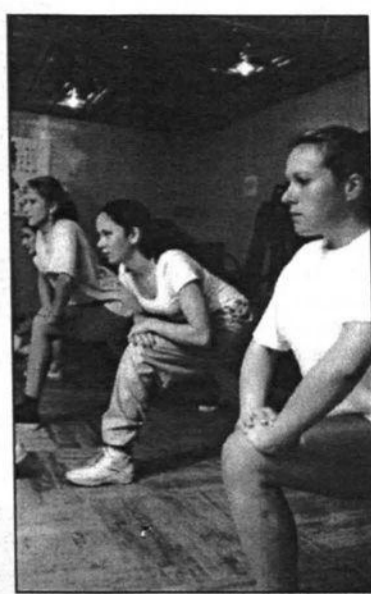
VC ir divas mazākas telpas: viena - klasiskai masāžai, otra - zemūdens masāžai, šarko dušai, kā arī VSI specialitāšu studentiem divu rehabilitācijas kursu apguvei, LU mācībspēku, darbinieku un studentu ārstēšanai. Cenas ir zemas un reālas.

No 1995. gada VC ir arī solārijs, ko labprāt izmanto mācībspēki un studenti skaistumkopšanai, relaksācijai, kā līdzekli pret saaukstēšanos un ziemas depresiju.

Saunai, kā visām pirtīm, ir higiēniska, pretepidēmiska un profilaktiska iedarbība.

VC sauna izmantojama kopā ar dušas telpu, baseinu un trim gērbtuvēm. Lāvas telpā temperatūra ir regulējama no 80° C līdz 130° C.

Gaiss ir sauss. Sauna gripas epidēmijas laikā palīdz izsargāties no saslimšanas. Bieži saunas apmeklējumi tiek kombinēti ar aronvaterapiju, lietojot eikalipta un mentoļa, kadiķu ekstrakta pilienus, ko izlej uz sakarsētas koka lāvas vir-

smas. Tas veicina atklepošanu, atvieglo elpošanu, attīra elpošanas ceļus.

VC ir mācību nodarbību zāle, kurā paredzēta teorētiskajām lekcijām, nodarbībām un semināriem. Šo zāli var irēt.

Apmeklēt mūsu VC tiek aicināti visi, kas izlasīja šo rakstu. Ceru, ka jums pie mums patiks.

Lektore **BAIBA BĒRZINA**,
Paed. mag. veselības izglītībā

Veselības centra tālrunis:
7-223713.

Galda teniss uzsāk jaunu sezonu

Republikas desmitkārtējie čempioni komandu sacensībās, s/k "Universitātes Sports" vīriešu komanda, kura šogad startēja ar nosaukumu "US-VAD" (Valsts apsardzes dienests), jauno sezonu uzsāka necebrīti ātri.

Šogad LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes VSI (Veselības un sporta izglītības) specialitāti beidza vadošie republikas galda tenisisti: G. Rūsis, J. Zicāns un S. Krūmiņš. Pagaidām visi trīs vēl paliks sporta klubā "US" un aizstāvēs tā krāsas.

Lai turpinātu slavenās LU galda tenisa tradīcijas, šogad mūsu augstskolā no jauna iestājās vienpadsmitkārtējais republikas čempions S. Vasiljevs, J. Isajevs VSI specialitātē un bijuši republikas jaunatnes izlases dalībnieci A. Orlova no Kuldīgas

studēs Ekonomikas un vadības fakultātē.

Nedaudz par Sandiju Vasiljevu. Viņš LU iestājās no jauna pēc deviņu gadu pārtraukuma, protams, citā fakultātē, jo sākumā mācījās Ekonomikas un vadības fakultātē, bet tagad - VSI. Visus šos deviņus gadus viņš aizstāvēja s/k "US" krāsas. Spēlējot gan Zviedrijas, gan vēlāk Vācijas klubos, iesāktās mācības bija jāpārtrauc, un šogad viņš liek eksāmenu kopā ar deviņus gadus jaunākiem studentiem (jo nav tik viegli kārtot fiziskos vingrinājumus).

Neskatoties uz to, Sandijs ļoti veiksmīgi nokārto latviešu valodu - labākais VSI, bet kopumā pēc punktu skaita LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē. VSI specialitātē tiek kā otrais. Labs rādītājs! Vasarā da-

žas dienas tika pastrādāts Drustos - trenēts G. Rūsis, kurš gatavojās Pasaules policistu spēlēm un pie tam izcīnīja sudraba medaļu vienspēlē un zeltu - jauktajā dubultspēlē. Tā S. Vasiljevam bija neliela atslodze pēc grūtajiem eksāmeņiem, jo jaukais laiks un viss pārējais Drustos bija vienkārši "forši": gan krievu pirts, futbola mačs, peldēšanās, gan visai garšīgais šašliks.

Arī galda tenisa sezona S. Vasiljevam sākās jau augustā. Jau paspēts nospēlēt divus Igaunijas lielās balvas turnīrus. Abos Sandijs kļuva par uzvarētāju, par vienu saņemot Japānas top divriteni. Arī nupat Rīgā notikšajā Eiropas 2. līgas komandu čempionātā Latvijas izlases komandā viņš bija labākais, bet komanda tomēr palika pēdējā vietā. Vienu maču aizvādāja arī J. Zicāns, bet šoreiz neveiksmīgi, jo neesot vēl gatavs jaunajai sezonai. G. Rūsis šajā laikā spēlēja Vācijā, tāpēc nepiedalījās.

Jāatzīmē, ka S. Vasiljevs šogad augustā kļuva par meitiņas Diānas tēvu. Sveicam jauno tēti un jauno studentu! S. Vasiljevs nevar iztikt bez darba, viņš strādās VAD - Valsts apsardzes dienestā. Ceram, ka nākam-

10-kārtējie republikas čempioni (no kreisās): J. Zicāns, J. Apse, G. Rūsis, S. Vasiljevs

gad mēs startēsim republikas komandu čempionātā ar nosaukumu "US-VAD".

Raksta autors G. Kartuzovs šogad uzsāk strādāt pamatdarbā LU - par lektoru Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē VSI specialitātē. Kā jaunajam lektoram man uzticēts gods būt atbildīgam par sportu Svešvalodu fakultātē. Jāatgādina, ka šī fakultāte LU sporta jomā jau vairākus gadus ir pēdējā vietā.

Mēģināšu ar dekāna palīdzību un paša aktivitātēm panākt, lai šajā fakultātē sports tiktu kultivēts, iekustināts. Tikš piedāvāta sporta zāle K. Valdemāra ielā 48, lai varētu sportot un ar šā raksta palīdzību sākt risināt šīs problēmas. Ceru uz sadarbību!

GENĀDIJS KARTUZOVS,
LU lektors, galda tenisa
sekcijas treneris

Visiem volejbola un basketbola spēlētājiem!

19. oktobrī pl. 18⁰⁰ US klubā notiks volejbola pārstāvju sanāksme un spēļu izloze.

Savukārt 29. oktobrī Sporta ielā 13/15 LU Lielās balvas izcīņas ietvaros notiks basketbola turnīrs. Pieteikšanās sievietēm līdz 12³⁰, bet vīriešiem līdz 14³⁰.

AK, AUTO

Uzmanību, jaunā auto īpašnieki!

Lietoto automašīnu īpašniekiem pagaidām vēl nav pamata satraukties, jo no šī gada 1. oktobra spēkā stājas tikai jauno automašīnu un motociklu atbilstības novērtēšanas (sertificēšanas) sistēma.

Līdz ar sertifikācijas sistēmas ieviešanu Latvijā, būs pieļaujama tikai tādu transportlīdzekļu reģistrācija, kas izgatavoti ekspluatācijai Eiropas ceļu satiksmē un ir atbilstoši Eiropas standartiem. Transportlīdzekļu tipa apstiprināšanas sistēma ne tikai uzlabos satiksmes drošību un veicinās apkārtējās vides aizsardzību, bet arī nodrošinās patērētāju tiesību aizsardzību un dos iespēju izvairīties no Latvijas izgatavotajam, kas nākotnē varētu veicināt nacio-

nālās sertifikācijas attīstīšanu.

Jauno kravas automašīnu un autobusu īpašniekiem būs mazliet vairāk rūpju vēlāk, no 2000. gada skarbā 1. janvāra rīta. Bet par mopēdu un jauno sastāvdaļu sertifikāciju būs jādomā no 2001. gada 1. janvāra. Nav pamata uztraukumam dīleriem un individuālajiem importētājiem, kuri transportlīdzekļus ir ievēduši Latvijā līdz 30. septembrim.

Transportlīdzekļu sertifikācijas sistēma balstās uz šādiem normatīvajiem dokumentiem:

- uz MK noteikumiem Nr. 106 "Riteņu transportlīdzekļu un to sastāvdaļu atbilstības novērtēšanas noteikumi", kuri tika pieņemti 1999. gada 16. martā un publicēti "Latvi-

jas Vēstnesī" šī gada 9. septembrī;

- uz Satiksmes ministrijas noteikumiem Nr. 30 "Tehnisko normatīvu prasības riteņu transportlīdzekļu un to sastāvdaļu atbilstības novērtēšanai", kas pieņemti 1999. gada 30. augustā;

- uz 1958. gada Ženēvas nolīgumu par transportlīdzekļu sertifikāciju dalībvalstīs, kurš nosaka vienotas prasības transportlīdzekļa mezgliem;
- uz ES direktīvām, kuras divreiz gadā kontrolē Briselē.

Minētie likumi neattiecas uz m2, m3, n, un 0, kas ievesti Latvijā līdz 1999. gada 31. decembrim. Pārejas nosacījumi neattieksies arī uz augstākminēto kategoriju transportlīdzekļiem, kas tiks ievesti Latvijā

līdz 2000. gada 31. decembrim, pamatojoties uz divpusējiem līgumiem.

Bremžu, stūres iekārtai, atgāzu un trokšņu ierobežojumiem jāatbilst ES direktīvu prasībām. Jauno noteikumu mērķis ir sākt izmantot ekoloģiskus un satiksmē drošus transportlīdzekļus.

Licences papildus pozitīvā darbība ir tā, ka dīleri būs spiesti plānot, kāda tipa automašīnas piedāvāt Latvijas tirgum, vai ievadamās automašīnas ir piemērotas Latvijas klimatiskajiem apstākļiem.

Ievēdot Latvijā nesertificētu auto, dīlerim būs jārēķinās ar sertifikācijas prasībām. Izmaiņas noteikti skars arī individuālos importētājus.

Tiem CSDD iesaka pirms jauna transportlīdzekļa iegādes vērsties ar jautājumiem par konkrēta auto sertifikāciju Miera ielā 25, Tehniskās kontroles inspekcijā.

Arī izgatavotājus Latvijā skars sertifikācijas aktualitātes. Piemēram, izgatavojot piekabi, konstruktoram būs jāievēro noteiktas standartu prasības detaļām. Turpmāk arī sastāvdaļām jābūt sertificētām. Piekabes atbilstību Eiropas standartiem varēs pārbaudīt pagaidām tikai Krievijā. Un, visbeidzot, kad prece nonāks pie pircēja, reģistrējot auto CSDD, jāiesniedz par vienu juridisku apliecinājumu vairāk nekā līdz šim.

ILUTA ŽUKOVSKA

INFORMĀCIJA, REKLĀMA, SLUDINĀJUMI

Pienācis arī "Vāpes" laiks

Latvijas Universitātes 80. dzimšanas diena bija īpaša. Ēkas ārējas glāstīja dāsnī rudeniņās saules stari, bet vestibulu silti izgaismoja 80 koši sarkanās sveces keramikas svečturos. Par šo neparasto telpas dekoru bija parūpējušies Tautas lietišķās mākslas studijas "Vāpe" dalībnieki. Vēl vairāk - todien visiem dzimšanas dienas ciemiņiem bija pārsteigums - promejot katrs varēja izvēlēties pa svečturītiem līdzņemšanai, jo tieši šādam nolūkam vāpieši daudzveidīgo keramikas klāstu dāvāja savai Universitātei.

Vēstures un filozofijas fakultātes IV kursa studente Andra Indriksone

Vāpieši: Gunta, Ilze, Reinis, Inga, vadītāja Helga un jubilejas ekspozīcija

Saule, sveču gaismā, lāpas un raķešu dzirksteles paliek mūsu sirdīs un atmiņās, bet priekšā atkal jauns darba cēliens. Arī "Vāpei" tas ir īpaši, jo ar šīm 80 sveču liesmām aizsācies studijas 25. darba gads *Alma mater* paspārnē.

Pavasārī plānojam savdabīgu izstādi "LAIKS", bet šobrīd laiks aicināt atkal mūsu pulkā jaunus.

Tos, kam māls šķiet kaut kas vairāk par rudens dubļiem pie modernām pazolēm, aicinām mūsu pulkā 27. oktobrī plkst. 17.00 Raiņa bulvārī 19, pagrabā, "Vāpes" darba telpā, līdz ņemot papīru un zīmuli.

TLMS "VĀPE" vadītāja
HELGA INGEBORGA MELNBARDE

Galerijā "Bastejs" bija skatāma LU mācībspēku darbu izstāde

Foto: TOMS GRĪNBERGS

Pateicība Latvijas Universitātes vadībai un darbiniekiem

Izsakām ļoti sirsnīgu pateicību par materiālo un morālisko palīdzību mūsu mīļās Marijas Eberliņas bērnu organizēšanā, par palīdzību pavadīšanā 25. septembrī Jelgavā, Zauderu kapu kapličā un pēdējā ceļā Spāru kapos.

Sevišķi pateicamies Zaķa kungam un Kleperes kundzei, kuru palīdzība un līdzjūtība bija un ir neaizmirstama.

Ar patiesu cieņu -
virs - Imants Dirba, dēls - Arnis Dirba, brālis - Indulis Madris

Marija Eberliņa,
dzimusi 1925. gada 26. janvārī Jelgavas apriņķa Glūdas pagastā.
1945. gadā iestājās LVU Juridiskajā fakultātē, kuru beidza 1950. gadā.
Pēc LVU beigšanas, no 1950. gada augusta līdz 1956. gada jūlijam strādāja par tautas izmeklētāju Cesvainas rajona prokuratūrā, par Alojās rajona prokuroru, par prokurora palīgu Jelgavas rajona prokuratūrā.
Latvijas Universitātē strādāja no 1957. gada 15. decembra līdz 1989. gada 10. martam, no 1958. gada 1. maija iecelta par kadru daļas vadītāju. Šajā laikā parādīja sevi kā pašizlīdzīgu un strādīgu, ļoti kompetentu un erudītu, kā arī disciplinētu darbinieku un vadītāju ar radošu pieeju pienākumiem. Vienmēr izcēlās ar augstu personīgās atbildības izjūtu uzticētajam darbam, bija prasīga pret sevi un citiem, ļoti pieticīga, uzticīga savai *Alma mater*.
No mums ir aizgājis sirsnīgs, iejūtīgs un taisnīgs cilvēks. Vieglas smiltis!

Darbabiedri

Ziedots Brīvības piemineklim

LU arodorganizācija no biedru maksām ziedojusi Ls 500 Brīvības pieminekļa atjaunošanai.

2000. gadā

2000. gadā, no 27. līdz 28. aprīlim Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē notiks 2. starptautiskā konference "Dabas zinātnes un skolotāju apmācība" ("Natural Sciences and teacher training").
Sīkāka informācija pa tālruni: 54-25452;
e-mail: val@dpu.lv

Uzmanību! Studentu teātris

Ir klāt brīdis, kad LU STUDENTU TEĀTRIS aicina savā pulkā jaunus dalībniekus. Gaidīsim jūs 25. oktobrī. Reģistrēšanās Raiņa bulvārī 19, vestibulā no plkst. 18⁰⁰. Pārrunas un noklausīšanās 148. telpā.
Iepriecināsim mūs ar dzejoli vai īsu prozas fragmentu.

Pirmoreiz Internetā - koncerts

Kopš šī gada 8. septembra ir izveidota jauna Interneta lapa www.netaid.org, kas ir unikāla ar savu mērķi - piedāvāt cilvēkiem iespēju mācīties, gūt pieredzi, idejas, kā sabiedriskas organizācijas un indivīdi visā pasaulē sekmē cilvēku izpratni par sociālām problēmām vārdā *Nabadzība*. Nabadzība ir daudzu citu problēmu rezultāts. Nepietiekami materiālie ienākumi ir tikai viens no nabadzības veidiem. Nabadzība nozīmē, ka tiek liegta iespēja izglītoties, ārstēties, dzīvot ilgu un pilnvērtīgu mūžu. Nabadzība ir sociāla atstumtība un nedrošība par savu nākotni.

NetAid nav vienreizēja akcija, šis projekts apliecina, ka Internets ir ne tikai ekonomiskā, bet arī sociālā progresa medijs. *NetAid* ir nabadzības izskaušanas projekts. *NetAid* fonda mērķis ir izveidot globālu informācijas apmaiņas tīklu, lai sabiedriskas organizācijas smeltos pieredzi, iegūtu domubiedrus un atbalstu.

Informācijas tehnoloģiju kompānija *Cisco* un *ANO Attīstības programma* (UNDP) apvienojušas spēkus, lai īstenotu *NetAid* projektu, kas vērstas pret nabadzību. Kā zināms, ANO dažādām valstīm palīdz risināt sociālas problēmas. Pirmo reizi Interneta, televīzijas un radio iespējas tika iekļautas globālā kontekstā, pasaulslaveniem mūziķiem koncertējot Ženēvā, Londonā un Ņujorkā šī gada 9. oktobrī, gaidot 17. oktobri, datumu, kuru ANO izsludinājusi par Vispasaules dienu cīņai ar nabadzību. Koncerts tika rīkots, lai pievērstu lielāku sabiedrības uzmanību nabadzības problēmai.

Bush, The Corrs, Counting Crows, Celine Dion, Eurythmics, Jewel, Wyclef Jean ar *Bono, Michael Kamen and Orchestra, George Michael, Jimmy Page, Pete Dinklage, Robbie Williams* un citi mūziķi uzstājās *Wembley Stadium* Londonā un *Giants Stadium* Ņujorkā, kur šos koncertus klātienē vēroja 110 000 skatītāju, kā arī aicināti viesi Nāciju pili Ženēvā. Šos multimediju koncertus plaši pārraidīja MTV, BBC TV un radio, kā arī jau iepriekš minētajā Interneta mājas lapā. Lai miljoniem Interneta lietotāju varētu vērot 10 stundas ilgo koncertu, pārraidi nodrošināja vairāk nekā 1500 serveru. Translācijas jaudas desmitkārt pārsniedza pēdējo Olimpisko spēļu pārraidi Internetā.

NetAid logo Internetā - <http://www.cisco.com/netaid/download.html>

ANO informācijas centrs - info@undp.riga.lv
Informācija pārdomām: 67% Latvijas iedzīvotāju ienākumi ir mazāki nekā Ls 52 mēnesī. Latvijā vidējais dzīves ilgums vīriešiem ir 63,9 gadi, sievietēm - 75,6 gadi. Izglītības līmenis ir cieši saistīts ar nabadzību: jo zemāks izglītības līmenis, jo lielāka iespējamība ieslīgt nabadzībā.

LINDA KALNIŅA

NIKŪTA

Mēs esam skaistumkopšanas salons tepat blakus LU lielajai mājai Arhitektu ielā

LU studentiem, mācībspēkiem, darbiniekiem

Mums ir ideja - sniegt vislabāko, lai būtu pa kabatai arī jums. Uzrādot apliecību, kas liecina par piederību Latvijas Universitātei, jūs iegūstat **atlaidi!**

- matu mazgāšana, griešana, veidošana
- solārijs
- daudz kas cits

Iegūstot klienta karti, jūs piedalāties loterijā, kurā visi laimesti ir pilni

Ceļš pie mums:

Arhitektu ielā 1
Tel. 7212327

"SENAIS FREDIS" un "VISTINU FREDIS"

- vietu rezervēšana
- viesību apkalpošana pie jums, pie mums, jebkurā vietā
- ēdienu piegāde Vecrīgā no 10⁰⁰-18⁰⁰

Audēju ielā 5
tālr. 722 6463
mob. tālr. 926 9588

uzrādot apliecību, studentiem 5% atlaide

DERMA ĀRSTNIECISKĀS KOSMĒTIKAS KABINETS

GERTRŪDES 30 • 2. STĀVS
TEL 7310504 • MOB. 9519100

- TĒTOVĒŠANA
- UZACU FORMAS IZVEIDOŠANA
- ACU KONTŪRLĪNIJU IEZĪMĒŠANA
- LŪPU KONTŪRLĪNIJU IZVEIDOŠANA
- LŪPU PILDĪŠANA AR DABĪGO KRĀSU
- DZIMUMZĪMĪTES IZVEIDOŠANA
- TĒTOVĒJUMI UZ ĶERMENĀ AR HENŅU
- PROBLĒMĀTISKAS SEJAS ĀDAS ĀRSTĒŠANA
- ĀRSTA KONSULTĀCIJA PAR SEJAS KOPŠANU
- KĀRPŪ, PĀPILLOMU, ASINSVADU LIKVIDĒŠANA
- ELEKTROPILĀCIJA (CĪŅAI AR NEVĒLAMU SEJAS APMATOJUMU)
- AUSS LĪPINU CAURDURŠANA
- UZACU FORMAS IZVEIDOŠANA AR PINCETI

LU STUDENTIEM, UZRĀDOT ŠO KUPONU 15% ATLAIDE

MEGAZONE
THE ULTIMATE LASER ADVENTURE

VISIEM DIENAS ATLAIDE !!!			JAUNAS RUDENS ZELTA CENAS		
15 min.	30 min.	60 min.	15 min.	30 min.	60 min.
1,40	2,50	4,00	1,90	3,50	6,50
līdz 18 ⁰⁰			no 18 ⁰⁰		

Rīgā, Skolas ielā 21 (ieeja no pagalma), tālr. 7369047
Iespēja rīkot slēgtos pasākumus, piesakoties iepriekš pa tālr. 7369047

"Universitātes Avīze"

Redaktore ILZE BRINKMĀNE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Tekstus leveda BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido ADRIANS PAVĀRS,
GUNTARS STEPĀNS UN TOMS GRĪNBERGS
Numurā izmantoti ANDAS LASES zīmējumi
Saimnieciskos jautājumus kārtō MAREKS LAUVA

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586 (pastkastīte atrodas vestibulā, blakus taksofoniem)
Tālruni: 7034328, 7034329; Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
mājas lapa: <http://ieva05.lanet.lv/~luua>
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Infodienas

Sveicināti, dārgie SP lapas lasītāji! Tiekamies nu jau jaunajā mācību gadā. Iespējams, pirmo kursu studentiem šis būs pirmās ziņas par to, kas notiek citās fakultātes, bet tās nebūs pēdējās, un apsolu, ka arī turpmāk jums vēstīšu aktualitātes no fakultātem.

Jaunajā mācību gadā cenšamies arī infodienas ieviest kaut ko jaunu. Turpmāk infodienas notiks ne tikai Studentu padomes telpās, bet reizēm kādā no fakultātem, un tad par šo fakultāti un tās studentu pašpārvaldi sekos neliels apraksts. Šai pieejai jau ir rezultāti, un kā pirmā, infodienas apmeklētājus laipni uzņēma Svešvalodu fakultātes studentu pašpārvalde. Paldies viņiem!

Svešvalodu fakultātes studentu pašpārvalde ir viena no jaunākajām pašpārvaldēm LU. Kaut gan tās pirmsākumi ir meklējami jau 1997. gadā, tikai tagad tā ir patiesi nostabilizējusies. Pašpārvaldes kodolu veido 9 studenti: Diāna (SP priekšsēdētāja), Ina, Kristīne, Sergejs, Jana, Sandis, Danika, Mairita un Meldra. Visi ir jauki un atklāti cilvēki. Viņus var sastapt 500. telpā P., O., T., C. no 14.00, līdz 14.30. Pašpārvaldes pārstāvji regulāri piedalās fakultātes Domes sēdēs, piešķir vienreizējo sociālo pabalstu, aprēķina stipendijas, sniedz dažāda veida informāciju par studijām Svešvalodu fakultātē, kā arī citādi cenšas palīdzēt studentiem. Šogad pirmo reizi būs fukšu balle, un tā notiks 5.11.1999. Izveidots un jau izdots pirmais fakultātes avīzes

“Svešnieks” numurs. Tiek gatavoti arī fakultātes T-krekli, kuri savus saimniekus atradīs pavisam drīz. Pašpārvaldes aktivisti pašlaik domā par savu telpu sienu skaistu izkrāsošanu, tāpēc gaida ieteikumus šajā sakarā arī no pārējiem studentiem. Uzvarētājam balva. Pašpārvaldei kuru katru brīdi būs jauns dators. Pašpārvaldes e-mail: sf_sp@lanet.lv. Gaidīti tiek visi ierosinājumi un priekšlikumi.

Vēstures un filozofijas fakultātes studentu pašpārvaldei jaunais mācību gads iesācies ar priecīgu ziņu - no pašpārvaldes aizgājis Sandis Ante. Otra priecīgā ziņa ir pašpārvaldes telpā nupat paveiktais remonts. Tajā savas neveiksmnieka rokas bija pielicis pat legendām apvītais B. S. Švinskis. Pašpārvaldē šobrīd darbojas 13 cilvēki. Ir arī sava valde jeb prezidijs, kuru veido priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un finansists. Studentu priecē arī tas, ka tualetes ir parādījis tualetes papīrus un šķidrās ziepes. Pašlaik pašpārvalde ir nesaprašanās par fukšenes rīkošanas vietu un laiku, jo fakultātes dekāns negrib atļaut fukšēšanu fakultātes telpās, kuras nupat ir izremontētas. Tiek meklēta izeja no šīs situācijas. Iespējams vaininieks varētu būt arī jaunais filozofs Melnis, kurš vajojams pie remonta safabricēšanas. Ta-

ču viņš tikšot fukšēts atsevišķi un īpaši.

Kīmijas fakultātes studentu pašpārvalde ir notikusi varas maiņa. B. S. Švinska vietu nu ir ieņēmis meiteni mīļtais Ventiņš. Bet Švinskis tik viegli nepadodas un ir pieņēmis ēnu karaļa titulu. Fukšu balle Kīmijas fakultātē notiks 14. oktobrī. Tiek gaidīti arī viesfukšētāji. Valdēmāra ielas rajon, turies! Jaunā pašpārvaldes vadība ir nolēmusi atbrīvoties no vecās varas simbola - klavierēm un to vietā novietot jaunu skapīti. Nesen notika sacīkstes dažādos sporta veidos, kurās pirmais kurss sacentās ar pārējiem. Uzvarēja pirmais kurss, jo vecāko kursu studenti iepriekšējā vakarā bija piedalījušies KNZ kongresā.

Fizikas un matemātikas fakultātes studentu pašpārvalde ir atteikusies no avīzes par labu savas mājas lapas izveidei. Turpmāk ar jaunumiem savā fakultātē varēs iepazīties, atverot pašpārvaldes mājas lapu: <http://www.lanet.lv/~fmfsp>. Pašpārvalde ir arī ieguvusi jaunu telpu, tagad tā atrodas 111. telpā. Ir nomainījis arī pašpārvaldes sastāvu. 7. oktobrī paredzēts didžeju konkurss, bet fukšu balle savukārt notiks 28. oktobrī. Dienesta viesnīcā strādā veļas mazgājamo mašīnu telpa.

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes aktivisti aizpagājušās nedēļas

nogalē noorganizēja Rudens Ģeoralliju "Ogre 99". Savukārt pagājušās nedēļas beigās RTU sporta bāzē Klapkalciemā notika tradicionālās fakultātes sporta spēles "Ronīši 99". Pašpārvalde gatavojas pasūtīt jaunus Ģeogrāfu mafijas T-kreklus. Pašlaik pašpārvalde mēģina risināt jautājumus, kas saistīti ar pašpārvaldes budžetu un transporta kompensācijām.

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes studentu pašpārvalde šo mācību gadu uzsākusī diezgan veiksmīgi. Ir nokārtotas daudzas svarīgas lietas: piešķirti kredīti, izdots jaunais "LuPePsiTātes" numurs, notikusi studentu tikšanās ar studentu pašpārvaldes darbiniekiem, piedalījās arī viesi no Unibankas, kas informēja studentus par jauno Unibankas piedāvājumu. Fakultātē ir radītas ērtības, lai arī invalīdi varētu studēt. Fukšu balle notiks 21. oktobrī. Gaidīti arī viesfukšētāji. Koncertēs grupa "Bukumus & draugi".

Juridiskās fakultātes studentu pašpārvalde ir tapšanas stadijā, jo sevi piesaka dažādi pirmā kursa studenti. Arī fakultātes dekāns ir devis piekrišanu šim aktivitātem un apsolījis palīdzēt ar telpām.

Bioloģijas fakultātes studentu pašpārvalde ir nedaudz pārsteigta par

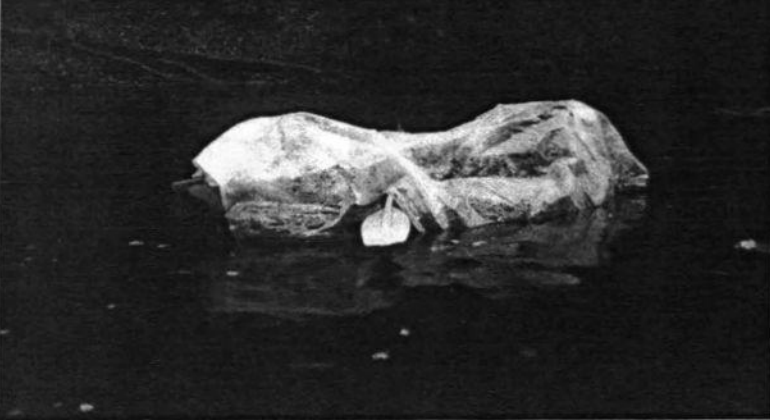
to, ka fakultātes studenti ir masveidā nolēmuši iebraukt laulības ostā un līdz ar to aug čupuņa ar iesniegumiem pēc pabalstiem bērnu ratīnu iegādei. Ļoti iespējams, ka šonedēļ notiks gadskārtējā "Biologu nakts" un tūlīt pēc divām nedēļām sekos fukšu balle. Par datumiem vēl notiek strīdi.

Ekonomikas un vadības fakultātes studentu pašpārvalde izdevusi avīzi "Zinotājs", kura krasi atšķiras no iepriekšējās avīzes. Nākamais "Zinotājs" būšot vēl biežāks un krāšņāks. Pagājušos ceturtdien Bīķernieku mežā notika pirmā kursa iesvētīšana. Vakarā visi pulcējās uz grandiozo pasākumu VEF kultūras pili, par to tuvākajā laikā sekos plašāks apraksts. Ir cerības drīzumā pabeigt kāpņu telpu remontu. Pašpārvalde pašlaik ir stipri aizņemta ar jautājumiem, kas saistīti ar kredītiem un kredītēšanu.

Tāda, lūk, informācija ir sakrājusies nedēļu garumā, un tā liecina tikai par to, ka dzīve rit pilnā sparā. Ja nav informācijas par kādu fakultāti, tad tas ir tāpēc, ka neviens tās pārstāvis neatnā uz INFO dienām un nepastāva par to. Tāpēc, aktivisti, saņemieties un nāciet vien droši vai arī rakstiet man uz e-mail adresi: gircha@hotmail.com un mēs kaut ko sarunāsim. Līdz nākamajai tikšanās reizei!

Vēlot visu to labāko,
vienmēr jūsu N. S. ĢIRTS Z.

Aizliesim sausumu

jeb Ģeorallijs Ogre '99

nieku skaitam (krievijas krīzes postošā ietekme, gabroviēšu sindroms utt.), tomēr spēcinošā ģeogrāfu himna lika sašalkties apkārtējiem Krapes un Madlienes pagastu mežu galiem. Jau rallija atklāšanas mirkli apņēmīgos airētājus izklaidēja smalks lietutiņš, kas nemitējās nakti un pārgāja pamatīgās lietus šaltis visas nākamās dienas garumā. Reizēm ūdens līmenis laivā bija augstāks par upē esošo, tomēr, gumijoti un plēvēm klāti - laminēti ar cerību un optimismu par tālumu redzamajām gaišajām malīnām, rallisti sprauņi iekrampējās aros un sekoja straumei. Dažs jau pirmajā ritā bija izsmēlis savas sausās ūsu un vamžu rezerves un tādējādi vēl vairāk saplūda un pielāgojās apkārtējai videi. Krietni cerīgāka iestājās sestdiena, kad pār mikli - ieslapja rīts izspļāva sauli. Tas bija necerēti un dažiem deva patiesu spēka pieplūdumu ārtumposma veikšanai. Nepilnos piecus km ar laika kontroli ekipāža "Slīkonu skaitītāji" veica vienstunda un 21 minūtē. Tomēr ne visiem saule deva spēkus, ne visiem ātrums ir sabiedrotais - tā gadījās pieredzējušākiem vīriem, kuri daudz apstākļu sakrītības dēļ minēto ātrumpos-

mu veica 21 stundā, kļūstot par rallija cunduru. Stindzinošais ūdens nebija šķērslis omulīgām pastaigām kādam sportiski noskaņotam tautā zināmajam ģeogrāfam, kurš, ar laivām stumdoties, atdarinot keglu spēles elementus, izpelnījās "peldētāja" titulu. Par tituliem "Zūpa" un "Pohainākā seja" cīnījās vairāki nopietni rūdīti pretendenti, bet "Mistera" godu izpelnījās ilgstošākais braucējs (jau 21 rallijs), tikai ar vienas balsis pārsvaru par "Mīs" kļuva tautā dēvētā

gruzīnu princese, bet "Bļaura" godu izpelnījās vecākās kondensētā piena bundžiņas īpašnieks Latvija (pēc ģeogrāfu datiem). Elegantākā ekipāža "Postis - Medūza" jau otro gadu pēc kārtas apsteidza pārējos ar īpaši atraktīvu tandemu pēc svētdienas alpinā futbola cīņņiem Paharam klāt neesot pēc soda sitieniem uzvarēja vecie. Bet rallijs drīz arī noslēdzās, lai visi savus piepūšamos draugus un airīdžekļus noglabātu līdz pavasara rallijam!

ANDIS KLEPERS

Kā jau katru jauku rudeni, ģeotautai bij' pienācis laiks doties tradicionālajā ģeopūli vienojošajā ūdeņainajā pasākumā. Taču šī gada saulainā vasariņa bija parūpējusies par nenovērtējamu pārsteigumu - teju viss ūdens bij' pārcēlies no čalojošās straumes uz smagnēji pietvīkušajām debesīm. Vīrs ūdens no devīgi glūnēja sēkli, smeldzīgi akmeņi un draudošas, ķeburainas siekstas. Tomēr ar stihiskām sausuma sekām bija gatavs cīnīties vēl līdz šim nebijis dalībnieku skaits. Čaklie organizatori pirmajā rallija miglainajā ritā pierēģistrēja simto dalībnieku (lai arī turpmākajā gaitā šie simts plūda un mainījās tā, ka īsti neviens pat nezina, kurā brīdī, kurā nometnē cik ir ieradusies), bet vietējos radās bažas par kādu jau-

nu sērgu ūpes augštecē, jo visas dienas garumā pa ūpi uz leju pludinājās pūļi gārdošu, vaidošu, gaviļejošu un spēcinošu sauķļu ieskautu indivīdu. Rallijs, bez tam, pirmo reizi bija kļuvis internacionāls, jo ārus sparīgi cilāja un latvju gūns piekāpē sildījās pat kāda Viļņas universitātes studentienai. Lai arī tradicionālais pirmā vakara koptgalds, ugunsкура liesmu apspīdētis, katru gadu sarūk apgriezti proporcionāli dalīb-

Kā top par EVF studentu?

7. oktobrī Bīķernieku mežā notika visatraktīvāko un inteligentāko LU pirmkursnieku cīņņš par studenta titulu iegūšanu. Viņi uzsāka pirmās gaitas pilnvērtīgas studenta dzīves izbaudīšanu.

Un tā, ko tad fukši izjuta uz savas miesas, lai ierindotos starp labākajiem - ekonomiem un vadībniekiem?

Savas pirmās gaitas fukši uzsāka roku rokā ar grupas biedriem un grupas karogu vīrs galvas. Pirmie nežēlīgi šķēršļi no viņiem prasīja koordinēšanu un plastiskas ķermeņa kustības, kuras ierobežoja strīku slazdi un autoriepas. Tālāk labvēlīgi noskanotie fukšētāji jaunajiem piepalīdzēja nošķirt pa kalniņu, klātu ar motoreļļu. Labākais sekoja! Nabadziņus sasēja visus kopā, aizsēja acis un lika brādāt pa dubļainām, zarainām meža takām un tuneļiem. Pastaigas galā viņus sagaidīja pārsteigums - lidojoši objekti.

Kā noskaidrojās, tās bija olas (ne pirmā svaiguma), kuras ātri nomainīja ūdens, eļļa un guaša sajaukums, bet pēdējo izejvielu atpazīnām kā miltus. Tie tik bija blāvēni, bet izskats vēl grandiozāks! (Tā pārsmejamiem!). Neskatoties uz visu, fukši ar dziesmām varonīgi devās uz nākamo posteni "Velna pakaja" - tur stāvēja liels, liels velns, un fukšiem bija jābāž galva augstākminētā objekta caurumā. Un arī tur viņus sagaidīja pārsteigums, par kuru parūpējās mūsu fakultātes ēdnīca "Studentiņš" un visi iepriekšējās dienas švaki ēdāji, kuri atstāj pārpalikumus uz saviem šķīvjiem (jāpiebilst, ka tieši gar šo posteni iefuksētie studentīņi vēlāk grozījās visvairāk, cenšoties atcerēties fukšētāju sejas!). Bija arī leģīgie gudrinieki, bet pret tiem tika veiktas soda sankcijas - jādzied ģeorallija himna (laivinieki). Atvēršanās ar 40° šķidrumu vairumam fukšu patika vislabāk, un bija pat mēģinājumi šo posteni iziet atkārtoti, tādi viltnieki! Ar to viņu piedzīvojumi nebeidzās, bija jānokļūst nākamajā kontrolpunktā.

Katrs to dara, kā vajā reja

dažs pazemīgi rāpoja uz ceļiem, dažs lida, bet bija arī laimīgie, kuri tika aiznesti. Pāritis pirmkursnieku izcēlās ar milzum lielu dabas mīlestību - visu ceļu veica isos pārskrējienos no viena koka pie otra un to apskaujot (visādi gadās, ja nu koks nokrīt?). Kad beidzot izturīgie fukši sasniedza pēdējos kontrolpunktus, viņus sagaidīja šaurs, garš tunelis, pildīts ar mīļtiem un ļoti aromātiskām zivtelēm. Īpaši atraktīvāti fukši izrādīja braucēnu no kalna ar ragavām vai bļodu. Aprīnojamā fantāzija! Viņi visi to izturēja, kā jau labākie no labākajiem. (Vienīgais, žēl, ka netika ievērota iepriekšējo gadu tradīcija - dažu jautriņu izpeldināšana ezerā!).

Pirmais smagais nakts pārbaudījums sekoja VEF kultūras pili kopā ar grupas "Līvi" koncertu un saldējumu "Avanti". Balles laikā atklājās, ka jau iefuksētajiem studentiem patīk ne tikai daba, bet arī arhitektūras pieminekļi - viņi apkampa vienu kolonu pēc otras, kā arī pazemīgi gulēja to pakājē (par maksas mīļotājiem rūpējās arī apsardze).

Pēc šī pasākuma apmeklētības pakāpes un izdarībām uz vietas var spriest, ka pirmkursniekiem izklaidēties patīk, un ļoti! Kaut nu viņi studē ar tādu pašu aizrautību!

INESE SAIVA

KNZ - FINNAIR lidojošais konkurss

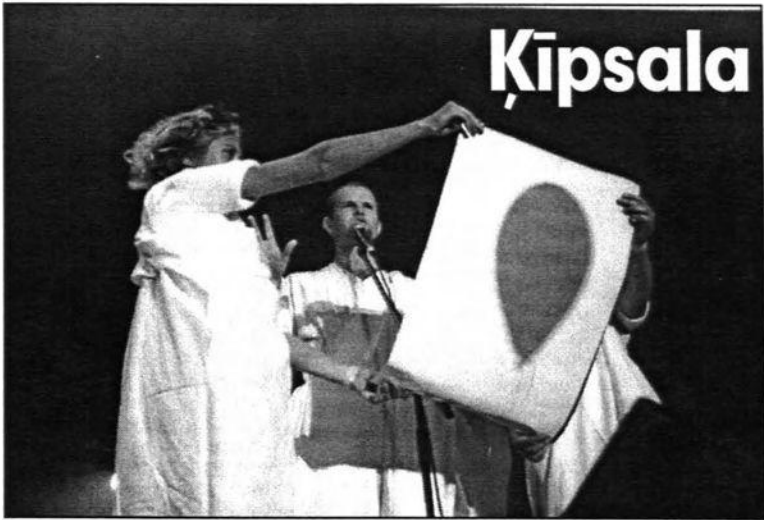
Lai nemulsinātu jūs ar šo mazliet dīvaino nosaukumu nu jau klasiskajā KNZ konkursā, nākam klajā ar paziņojumu, ka šoreiz balva būs kāds lidojums uz Helsinkiem divām personām, turklāt vēl turp un pat atpakaļ. Tiesa gan, šis balvas ieguvējis būs viens, bet laimīgais uzvarētājs varēs ņemt līdzīgu vēl kādu sev tuvu stāvošu zaudētāju, savukārt KNZ piedāvā vēl ekskluzīvāku iespēju - laimīgais uzvarētājs sev līdzīgu ņem nevis tuvu stāvošu zaudētāju, bet gan kādu vēl tuvāk stāvošu uzvarētāju no KNZ biedru nemitīgi pieaugošā pūļa. Jāpiebilst, ka, lai padarītu KNZ konkursu vēl sarežģītāku un grūtāku, vecbiedri sanāca kopā un nolēma, ka lidojošā balva tomēr ir vēl nebijis ieguvums balvu fondā un tāpēc šis konkurss ir jāriko trijās kārtās. Visu triju kārtu izmanīgākais varonis kopvērtējumā tad arī būs tas, kurš kāps (droši vien, ka ar kādu KNZ biedru) saules staru apspīdētājā Finnair gaisa kuģī. Tiesa gan, ka I. Dzenei šis brauciens ies secen, jo viņa vēl aizvien ir diskvalificēta par krāpšanu. Bet visi pārējie Raimondi un Ilzes, saņemieties, saplīķējiet sev sejas un piedalieties! Varbūt tieši tu būsi Finnair gaisa kuģa pasažieris! Savukārt atgriežoties pie iepriekšējā konkursa, uzvarētāja nav un nebūs, jo B. S. Švinskis ir izsainniekojis visu iepriekšējās kārtas balvu fondu un par šādu rīcību saņēmis sodu, bet tā jau ir KNZ iekšējā lieta. Kā māca paruna: kas citam kapu rok, tas ir kaprancis, tāpēc ķerieties vien klāt jautājumiem!

- 1. Kāds sakars ir KNZ ar Finnair?**
  - a) visticamākais, jo KNZ pirmsākumi meklējami tagadējās Somijas mežos;
  - b) KNZ mafija ar Finnair starpniecību nogādā precī visos noziedzīgās pasaules svarīgākajos punktos;
  - c) KNZ ar Finnair nav nekāda sakara, jo neviens KNZ biedrs principa pēc nerunā somiski;
  - d) citi varianti.
- 2. Vai KNZ mafija ir akreditēta Starptautiskajā mafiju asociācijā?**
  - a) nē, jo Starptautiskā mafiju asociācija negrib pities ar Somijas mežabūriem;
  - b) nē, jo KNZ ar mafiju struktūru nav nekāda sakara (tās ir tikai kāda ekonomā murgainas iedomas);
  - c) jā, jo KNZ ir stāvējis pie Starptautiskās mafiju asociācijas šūpuļā;
  - d) citi varianti.
- 3. Cik km/h var attīstīt B. S. Švinska zelta velosipēds?**
  - a) nepilnus 40 km/h ar nosacījumu ka B. S. Švinskis ir tērpies pieguļošā triko tērpā;
  - b) necik, jo nesē velosipēdam pazuda ķēde;
  - c) B. S. Švinskim vispār nav tā dēvētā zelta velosipēda;
  - d) citi varianti.

Nu ko, mīļi, rakstiet mums pareizās atbildes uz knz_pasts@yahoo.com vai sūtiet vēstules adresi: Raina bulvāris 19 - 126, LV - 1586, KNZ - Finnair lidojošajam konkursam.

Vienmēr jūsu KNZ

studentu padomes lapa

Kīpsala ir par mazu priekš LU studentiem

Ar milzīgu rosīšanos un ņemšanos jau pusgadu iepriekš tika gaidīts šī gada visievērojamākais notikums Latvijas Universitātē, proti, mūsu *Alma Mater* 80 gadu jubileja. Lai gan fanfāras un uguņošanas šajā sakarā bija redzamas un dzirdamas 25. septembrī, LU studentiem īpašais jubilejas pasākums tika noorganizēts pāris dienas iepriekš, 18. septembrī Kīpsalas hallē.

Plaši izziņotie svētki, kuros par brīvu varēja piedalīties ikviens studentdējošais, sākās ar diezgan divainām parādībām pie ieejas hallē stundu pirms oficiālā balluka sākuma. Cerēto studējošo vietā uz trepitēm

drūzinējās grandiozi tiņu un citādi kreiso tipu bari. Kā zināms, Kīpsalas hallē nav bezizmēra, tādēļ, priekšlaicīgi ievērojot drošības noteikumus, tika pieņemts radikāls lēmums vismaz sākumā izklaidēties gribētājus laist iekšā tikai ar studentu apliecībām. Kā gan citādi – svētki taču domāti studentiem.

Studentiem pārvarot gangsteriem līdzīgo apsardzes viru ķēdi, zāle piepildījās nometāli. "Esiēt sumināti Latvijas Universitātes jubilejas svētkos..." klātesošos no skatuves uzrunāja nīpurs, ne pārāk liela auguma vīreļis 20. gadu studentu ancukā, kurš sevi dēvēja par vaka-

ra vadītāju. Tautā runā, ka tas esot bijis visiem zināmais Vecais Punks. Viņš arī aizpildīja tukšās starpkoncertu pauzes vakara turpmākajā gaitā.

Pēc īsa pasākuma vadītāja monologa publikai, lai viņa atcerētos, kur ieradusies, vārds svinīgai runai tika dots LU rektoram Jurim Zaķim, kuru studenti uz skatuves sagaidīja ar neviltošām ovācijām un aplausiem.

Ja kāds neatceras Jaunā studenta balli ar Aristoteļa ierašanos šī ga-

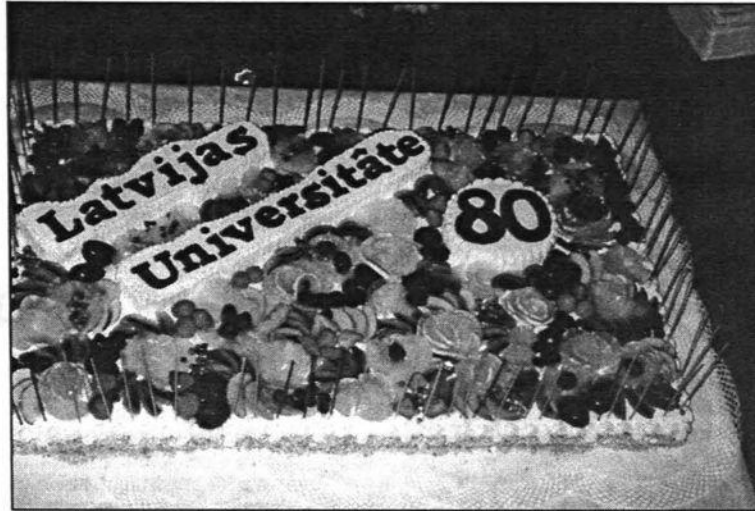
da 6. septembrī, tad viņam ar atmiņu viss ir kārtībā, jo šāda pasākuma tiesām nebija. Tieši tādēļ aizvēsturiskais filozofs un zinātnieks Aristotelis bija nākamais aiz cienījamā rektora, kuram tika dots vārds studentu, bet jo īpaši pirmo kursu uzrunai. Smaidušu mūzu pavadībā viņš piebrauca antīkā pajūgā ar motoru un tāpat arī aizbrauca.

Pēc visām pa pusei oficiālām ceremonijām beidzot uz skatuves kāpa gan "Time After Time", gan "Lī-

vi" un "Jauns Mēness". Izklaidē iespējas tika piedāvātas varen plašas – kas gribēja, varēja medītēt mūzikas pavadījumā, skatīties 20. gadu Kanta filmas (nu *looti* labas), iedzert pa alīpam, uzraut kādu danci utt. Taču publika bija aptrakusi pēc kā cita – dāvanām un balvām, ko ar svētku atbalstītāju palīdzību varēja dabūt jebkurš kaut nedaudz attāpīgs pasākuma apmeklētājs. Dāvanu spektrs plašs – sākot no T-krekliem un *keponiem* un beidzot ar *Siemens* mobilajiem telefoniem, braucieniem uz Prāgu un lidojumiem ar *Finnair*. Jāsaka gan, ka mafijas mudīgā roka nebija uzdarbojusies un balvas nebija uzpirktas. Tikai pie skatuves nepārtraukti dežurēja konkursos piedalīties gribētāju tūkstošgalvainais pūlis.

Līdz ar jaunas dienas iestāšanos pēc plkst. diviem naktī "dzīvās" mūzikas stafeti nomainīja DJ Melomāns. Līdz ar to publikai tika dota grandioza iespēja pirmo reizi redzēt un dzirdēt vienu no vadošajiem Radio KNZ TOP 10 didžejiem. Pēc neatkarīgu ekspertu viedokļa, publikai viņš patika, tādēļ arī no rīta svētki nevarēja vien beigties, apmeklētāji prasīja vēl un vēl....

SMECERNIEKS

Studenti apliecina savu varēšanu

gatavi savu viedokli aizstāvēt.

Kāpēc vispār bija vajadzīgs ielu pasākums: pikets pie Saeimas, gājieni uz Ministru kabinētu un sapulce pie tā? Augusta vidū ieceri ieviest vispārēju studiju maksu studiju kreditēšanas veidā atzīmējot ministru prezidents Andris Šķēle. Nākamā mēneša laikā Latvijas Studentu apvienība (LSA) gan pati atkal izteicās par labu valsts finansētai augstākajai izglītībai, gan panāca atbalstu savam viedoklim Augstākās izglītības padomē un vairākumā Saeimas un valdības partiju. Lai to paustu pašiem studentiem un sabiedrībai kopumā, arī notika gājieni. Par spīti dažām iebildēm, ka tas kaitēšot studentu sarunām ar Šķēli, LU Studentu padomes un veselā saprāta balss guva virsroku. Vēlāk arī pats ministru prezidents atzina mūsu rīcību par korektu.

Tātad – ceturtdien, 16. septembrī, 800 no rīta pie Saeimas pulcējās pirmie simti studentu. Vēlāk mūsu pulks izauga līdz tūkstošiem, nodrošinot pēdējo gadu plašākā studentu ielu pasākuma godu. Cienīgi bija arī plakāti: "Kas studentiem kapu rok, tas ir kaprācis!", "Tev nebūs studentu noniecināt", "Zeme vaid pēc valsts finansēšanas izglītības", "Esi budžetnieks?"

Cik ilgi vēl?", "Esi maksinieks?" un, protams, neiztrūkstošais "Studentu lieta – tainsa un cieta". Metot skatu apkārt, ar atziņu varēja manīt, ka vai pie katra LU fakultātes nosaukuma plakāta pulcējās vairāk studentu nekā no dažām labām it kā nopietnām augstskolām kopā.

Īsi pēc Saeimas plenārsēdes sākšanās devāmies uz Izglītības un zinātnes ministriju, bet te – kā gadījās, kā ne – ne lūgti, ne aicināti gājiena priekšā izspraucās kaut kādi kreisi tipiņi, aicinot alus akcīzes nodokli nodot studiju kreditiem un verdziski lūdzoties: "Šķēle, dod kreditu! Es atstrādāšu." Itin drīz viņi vairs nepakļāvās aizrādījumiem ievērot kārtību un draudēja gājiena vadītājiem sadot pa purnu, atcelt no amatiem un solīja, ka tie nebeigs Universitāti, ja neļaus viņu kreisajiem tipiņiem. Pie Ministru kabineta viņu pulveris jau bija izšauts, un saplakušie tipiņi pārvietojās valdības ložās, tas ir, pie MK ieejas, tādējādi atklājot savu patieso seju, kamēr studentu balss – Dieva balss nerima saukt: "Olē, olē, olē, olē! Mācības – bezmaksas!", "Naudu, naudu!", "Taisām šito bodi ciet!", "Nāciet ārā!"

Tris stundas pēc pasākuma sākšanās klātesošie mierīgi izklīda, to-

mēr nedrīkst aizmirst pateikt dažus īpašus paldies:

- LSA valdei un domei par apkēriību rīkot gājienu,
- Rīgas domes izpilddirektoram Andrim Grīnbergam par gājiena atļaušanu,
- Rīgas Centra rajona pašvaldības policijai par nesavtīgu palīdzību,
- Tautas partijas Jaunatnes organizācijai par norūdišanu pret provokācijām,
- Ilzei Āķei par izjustām ziņām gājiena atainošanā,
- gājiena kārtībniekiem par kārtības nodrošināšanu,
- LNT raidījumam "Nedēļa" par teātra reportāžu,
- Rīgas Centra rajona Admini-

stratīvajai komisijai par pelnītu naudas sodu,

• visiem gājiena dalībniekiem, kas palīdzēja atgādināt – Latvijas nākotne ir valsts finansētas studijas.

Cerot, ka tik drīz vairs nebūsim spiesti iziet ielās,

RITVARS EGLĀJS

Valdības oktobra pārsteigums studentiem

Valdība kārtējo reizi pārsteigusi studentus, atļausos precizēt, no murgurpuses. Proti, oktobra sākumā Ministru kabineta komiteja akceptējusi jaunus braukšanas atvieglojumu noteikumus sabiedriskajā transportā, kas ievērojami apgrūtinā studentu atlaides izmantošanu:

- ⊗ vasarā atlaide atcelta vispār,
- ⊗ citu laiku jāpērk pilna mēnešbiļete un jācer dabūt transporta kompensācija,
- ⊗ diez vai varēs apvienot atlaidi Rīgā ar atlaidi ceļā starp Rīgu un laukiem.

Kas tracina jo vairāk – noteikumi pieņemti pēc tam, kad, tiekoties ar Andri Šķēli un izglītības un zinātnes ministri Silvu Goldi, studentu pārstāvji saņēma solījumus, ka turpmāk netiks pieņemti ar studentiem nediskutēti lēmumi jomās, kas uz viņiem attiecas.

Noteikumi vēl jāpieņem Ministru kabineta sēdē, un paredzēts, ka tie stājas spēkā 1. j. anavārī, tā ka mums vēl ir mazliet laika, lai stāvokli grozītu.

RITVARS EGLĀJS

Klusi, bet pārliecināti studentu labā rušinās LU Studentu padome. Dažbrīd skaļi. Reizēm tomēr nelīdz pat skaļā rušināšanās. Un tad mūsu, studentu, griba jāapliecina jo varen ielas pasākumos. Pagaidām pēdējā reize bija septembra vidū, precīzāk, 16. datumā, kad Rīgas centrs klātienē un visi pārējie ierakstā redzēja, ka studenti ne tikai ir par valsts finansētām studijām Latvijas augstākās izglītības pamatā, bet arī

Baltijas studenti noslēdz sadarbības līgumu

Pašā septembra nogalē, tas ir, 30. septembrī Latvijas Studentu apvienība (LSA) un Lietuvas Studentu savienība (LSS) Viļņā noslēdza līgumu par Baltijas organizāciju apsardzes (saīsinājums angļu val. – BOM) dibināšanu. Tas ir svarīgākais Baltijas studentu organizāciju sadarbības apliecinājums kopš LSA dibināšanas.

Līguma parakstīšana notika LSS rīkotā konferencē "Alma Mater 21. gadsimtā", kas bija pulcējusi daudz augstskolu vadības, valdības, parlamenta pārstāvju un studentu. Tajā piedalījās arī Seima priekšsēdētājs Vītauts Landsberģis un abu valstu izglītības ministri. Jāteic, LSS bija sarīkojusi teicamu tēla veidošanas pasākumu, kas turklāt apliecināja Lietuvas sabiedrībai, cik studenti var būt nopietni, rosīgi, cītīgi un sakarīgi. Konferenci uz priekšu ritot, gan arvien vairāk nostiprinājās doma, ka

arī LSA reiz kas tāds būs jāriko.

Galvenās apspriestās tēmas bija augstākās izglītības finansēšana un studentu dalība lēmumu pieņemšanā. Valsts finansētas studijas Lietuvā ir nostiprinātas Satversmē, un brīžam bija savādi dzirdēt domstarpības, vai valsts augstskolās drīkst būt maksas studenti, zinot, ka Latvijā šobrīd apdraudētas valsts finansētas studijas vispār.

BOM līguma parakstīšana bija galvenais konferences notikums. Kā izteicās LSA prezidents Andis Malējs, ciešāka sadarbība palīdzēs sekmīgāk risināt studentu problēmas, kas lielā mērā sakrīt abās valstīs. Vienotam Baltijas organizāciju viedoklim būs arī lielāks iespaids Eiropas mērogā un starptautiskā sadarbībā vispār.

Lai godam nosvinētu visnotaļ svarīgo sadarbības vainagojumu, LSS bija parūpējusies par vakariņām

leišu "Staburagā" – žemaišu krogū ("Žemaičių smuklė", *Vokiečių g. 24*). Ij alus no kannām lija kausos, ij pusmetrīgas desas uz dēļa tapa grieztas, ij kartupeļi zarniņā smaržoja. Nebija vien maizes zupas, iesala dzēriena un putna piena.

Zīmīgi, ka, pārbraucot mājās, LSA jau gaidīja Igaunijas kolēģu e-pasts par turpmāko sadarbību. Cerams, ka drīz BOM pievienosies arī Igaunijas Studentu pašpārvalžu savienība.

RITVARS EGLĀJS

